

Kolekcja
przedszkolaka

Plan pracy i szkice zajęć

Trzylatki

**nowa
era**

Kolekcja przedszkolaka

Nabyta przez Ciebie publikacja jest dziełem twórcy i wydawcy. Prosimy o przestrzeganie praw, jakie im przysługują. Zawartość publikacji możesz udostępnić nieodpłatnie osobom bliskim lub osobiście znanym, ale nie umieszczaj jej w internecie. Jeśli cytujesz jej fragmenty, to nie zmieniaj ich treści i koniecznie zaznacz, czyje to dzieło. Możesz skopiować część publikacji jedynie na własny użytek.

Szanujmy cudzą własność i prawo. Więcej na www.legalnakultura.pl

© Copyright by Nowa Era Sp. z o.o. 2017
ISBN 978-83-267-3045-0
Warszawa 2017

Autorzy planu pracy: Dorota Kucharska, Elżbieta Surowiec.

Autorki szkiców zajęć: Anna Pawłowska-Niedbała, Kamila Jakubowska.

Autorzy ścieżki muzycznej: Renata Szczypior, Barbara Tartanus.

Redaktor serii: Ewa Wilczyńska.

Redakcja merytoryczna: Dorota Kucharska, Agnieszka Uścińska, Ewa Wilczyńska, Katarzyna Właźlińska.

Opracowanie redakcyjne: Kamila Skotnicka, Ewa Wilczyńska.

Korekta: Beata Engelhardt.

Nadzór artystyczny: Kaia Juszcak.

Projekt okładki: Babaloo Kinga Salwińska. **Projekt graficzny:** Babaloo Kinga Salwińska.

Prawa autorskie do zdjęcia na okładce: Roman Samokhin, 2013 wykorzystano zgodnie z licencją Shutterstock, Inc.

Realizacja projektu graficznego: Paweł Roguski.

Wydawnictwo dołożyło wszelkich starań, aby odnaleźć posiadaczy praw autorskich do wszystkich utworów zamieszczonych w publikacji. Pozostałe osoby prosimy o kontakt z Wydawnictwem.

Nowa Era Sp. z o.o.
Aleje Jerozolimskie 146D, 02-305 Warszawa
nowaera.pl/przedszkola.pl, e-mail: przedszkole@nowaera.pl, tel. 801 88 10 10

Druk i oprawa: Przedsiębiorstwo Poligraficzne GRYFIS, Łomianki k. Warszawy

Wstęp

Plan pracy wychowawczo-dydaktycznej (tematy dni 1.–50.)

Wrzesień

Czy w przedszkolu jest miło? (2 tygodnie)	8
Co na Ziemi jest piękne, ciekawe i tajemnicze?	11

Wrzesień / Październik

Co poznam po smaku, zapachu lub kształcie? (2 tygodnie)	15
---	----

Październik

Do czego są potrzebne koła?	21
Jakie są kolory jesieni?	25

Październik / Listopad

Kogo spotkam w parku i w lesie? (2 tygodnie)	28
--	----

Listopad

W co i jak się bawić?	35
-----------------------------	----

Szkice zajęć

Czy w przedszkolu jest miło? (2 tygodnie)

1. Spacerkiem po przedszkolu	39
2. Nasze imiona	40
3. Zasady przedszkolaka	40
4. Rytm dnia	40
5. Nasze zabawki	41
6. Jestem już przedszkolakiem	41
7. Wesołe bazgroły	42
8. Co potrafią nasze ręce?	43
9. Współpraca się opłaca	43
10. Cicho – głośno	43

Co na Ziemi jest piękne, ciekawe i tajemnicze?

11. Zielona planeta	46
12. Mały badacz Ziemi	48
13. Ziemia najbliższa	49
14. Co budują ludzie?	49
15. Kto żyje na Ziemi?	50

Co poznam po smaku, zapachu lub kształcie? (2 tygodnie)

16. Jaki to smak?	51
17. Owocowe drzewa	52
18. Okrągłe jabłuszko	53
19. Czarodziejski worek	54
20. Nasza spiżarnia	54
21. Co tak pachnie?	55
22. Warzywna gra	56

23. Zupa pełna witamin	56
24. Czy niejadek zje obiadek?	57
25. Dobre maniery.....	58

Do czego są potrzebne koła?

26. Koła w ruch	59
27. Zaczęło się od kółka	60
28. Ruszyła maszyna po szynach... ..	61
29. Czerwone światło! Stój, o wypadek łatwo!	63
30. Na sygnale	64

Jakie są kolory jesieni?

31. Posypały się listeczki... ..	65
32. Kolory jesieni	66
33. Ścielą się z liści dywany.....	67
34. Kasztanowe szaleństwo.....	69
35. Jesienny bal	70

Kogo spotkam w parku i w lesie? (2 tygodnie)

36. W lesie	71
37. Kosz grzybów czeka... Muchomory omijamy z daleka.....	72
38. Na leśnych ścieżkach.....	74
39. Tropiciele przyrodniczych ciekawostek.....	75
40. Jeż to ciekawy zwierz	76
41. Mruczek i przyjaciele	77
42. W szeregu zbiórka	79
43. Harce wiewiórki	80
44. Znane i nieznane.....	81
45. Zgadywanki o leśnych zwierzętach.....	82

W co i jak się bawić?

46. Wiem i umiem pokazać	83
47. Znamy zasady, tworzymy kodeks przedszkolaka	84
48. Zgodne zabawy w piaskownicy i nie tylko.....	86
49. Cicho, sza.....	87
50. Pomagamy sobie nawzajem.....	88

Piosenki

Jestem zuch	89
Skarby Ziemi	90
Krecik	91
Rysunek misia	92
Samochody	93
W starym ogrodzie	94
Taniec z listkiem	95
Piosenka o czterech żywiołach	96

Z wielką przyjemnością przedstawiamy Państwu publikację „Plan pracy i szkice zajęć” cz. 1, która zawiera plan pracy wychowawczo-dydaktycznej, szkice zajęć dziennych oraz piosenki planowane od września do połowy listopada (tematy dni od 1. do 50.). Mamy nadzieję, że będzie to dla Państwa inspiracja, a dla dzieci zachęta do poznawania otaczającego je świata.

Publikacja ta stanowi obudowę pakietu dla dzieci trzyletnich opracowanego przez wydawnictwo Nowa Era – „Kolekcja przedszkolaka”, który jest idealną propozycją dla grup 3-latków i grup mieszanych (3- i 4-latków). Elementy pakietu dla dziecka to: „Karty pracy” (tu dodajemy projekty plastyczne), „Pomoce trzylatka” oraz „Baj i Bajeczka. Pierwsza książeczka”.

Podczas tworzenia pakietu i materiałów dla nauczyciela skupialiśmy się najbardziej na wszechstronnym rozwoju poznawczym dziecka opartym na koncepcji żywiołów i tworzeniu materiałów zgodnie ze wszystkimi obszarami podstawy programowej.

Koncepcja żywiołów pozwala na rozbudzenie naturalnych zainteresowań dzieci, twórczych poszukiwań i opiera się na nauczaniu czynnościowym. Dzięki żywiołom dziecko działa, tworzy, odczuwa i poznaje świat wszystkimi zmysłami. Żywiołów w przedszkolu nie należy się obawiać, przecież:

- **ziemia** to gleba, którą możemy roznieść w dłoni, spulchnić grabiami i zwilżyć wodą. W niej możemy zasiać nasiona, umieścić cebulki kwiatów czy też obserwować sposób poruszania się dżdżownicy. Ziemia to również planeta pokryta zbiornikami wodnymi i kontynentami oraz wszystko to, co się na niej znajduje: rośliny, zwierzęta, góry, pustynie, miasta i wsie, polne drogi i asfaltowe ulice, naturalne jaskinie i kopalnie, rzeźba i architektura. To skarby: węgiel, sól, glina i kreda oraz prehistoria zachowana w skamieniałościach;
- **woda** to wszelkie naturalne zbiorniki: morza, rzeki, stawy i jeziora. To również deszcz i pojedyncze krople spływające po szybie, grad, śnieg i mgła. Woda jest w naszych organizmach, zwierzętach i roślinach. Paruje i zamarza. Służy do picia, gotowania, pływania, mycia i malowania. W niej można rozpuścić sól i cukier, można wymieszać ją z farbą, można sprawdzić, czy pływa po niej drewniana łódka, czy przenika ją światło, co się dzieje z makaronem zanurzonym we wrzątku, jak powstaje tęcza, a jak mgła, czy rośliny mogą żyć bez wody, jak powstają bańki mydlane i jak się robi filtr do uzdatniania wody. Można też zbadać, w co szybciej wsiąknie w piasek, żwir czy ziemię, co się stanie, gdy wsypimy do niej kawę, a co – gdy piasek. Jak zachowa się w wodzie olej, a jak – sok malinowy;
- **ogień** to światło i ciepło, to kominek, ognisko i grill, ale też pożar, zniszczenie i ciężka praca strażaka. Ogień to Słońce i gwiazdy, temperatura w sali i za oknem, ciepłe kraje, wesoła zabawa, żar uczuć, blask świec, światelka na choince i ciepłe życzenia. To ciasteczka pieczone w piekarniku i zupa na obiad. Nie można też pominąć tematu bezpieczeństwa, a zwłaszcza niebezpiecznych przedmiotów wokół nas, którymi można się oparzyć;
- **powietrze** to wiatraki na wietrze, energia, delikatna bryza, zefir, huragan, sztorm i burza, liście tańczące jesienią i babie lato, ptaki, chmury płynące po niebie, balony i samoloty. Powietrze to siła podmuchu wiatru obserwowana na uginających się konarach drzew i siła dmuchnięcia dziecka próbującego utrzymać w górze delikatne piórko. To odkurzacz zasysający podartą kartkę, suszarka wprawiająca w ruch kawałek bibułki, tańczący balon, z którego właśnie uchodzi powietrze. To również problematyka zanieczyszczenia środowiska: fabryki i spaliny, szara warstwa po zewnętrznej stronie szyb okiennych i nieprzyjemne zapachy. W końcu też to, co przyjemne: woń perfum i olejków aromatycznych, ulotne marzenia, odległa, nieznana przyszłość i tajemnica.

Skupiamy się na solidnym przygotowaniu do szkoły rozpoczętym już w najmłodszych grupach wiekowych, zwracając szczególną uwagę na umiejętności ważne dla młodszych dzieci. Podkreślamy, że aby osiągnąć cele wychowania przedszkolnego, należy wspomagać rozwój, wychowywać i kształcić dzieci, dobierając odpowiednie treści, metody i środki.

Zgodnie z nową podstawą programową całościowe wspieranie rozwoju dziecka odbywa się wtedy, gdy działania obejmują wszystkie obszary rozwoju:

- I. Fizyczny obszar rozwoju dziecka
- II. Emocjonalny obszar rozwoju dziecka
- III. Społeczny obszar rozwoju dziecka
- IV. Poznawczy obszar rozwoju dziecka

W scenariuszach, aby ułatwić Państwu pracę, proponujemy też gotowe zapisy do dziennika, w których są ujęte czynności zaplanowane o charakterze wychowawczym i edukacyjnym. Dlatego w naszych szkicach zajęć szczegółowo opisujemy tylko czas poświęcony na planowane zajęcia dydaktyczne. Nie stoi to jednak w sprzeczności z zapisami podstawy, ponieważ nauczyciel pozostały czas wykorzystuje na zabawy (w tym także zabawy swobodne), wychodzi do ogródka, prowadzi zajęcia indywidualne. Swoje działania, obok naszych propozycji, może wpisywać do dziennika. Szkice, które Państwu proponujemy, przewidują pracę z wszystkimi dziećmi, niezależnie od rodzaju i charakteru placówki, pozostały czas nauczyciel organizuje zgodnie z wytycznymi dyrektora i przyjętymi zasadami pracy w swoim przedszkolu.

Plan pracy, propozycje zajęć i karty pracy są tak opracowane, że umożliwiają modyfikację treści w zależności od poziomu rozwoju dzieci w danej grupie, ich możliwości, różnych okoliczności czy nadarzających się okazji w przedszkolu. Są to tylko propozycje, które nie ograniczają inwencji twórczej nauczyciela ani dziecka. Dobrze wiemy, że nauczyciel potrzebuje w ciągu roku czasu na własne projekty lub przygotowanie do wydarzeń okazjonalnych.

Z uwagi na to, że każde przedszkole ma swoją specyfikę i powinno uwzględniać potrzeby i oczekiwania wychowanków oraz ich rodziców, plany pracy i szkice zajęć zamieszczone w niniejszej publikacji nie zawierają propozycji zajęć z języka obcego ani materiałów umożliwiających przygotowanie dzieci do posługiwania się językiem mniejszości narodowej lub etnicznej czy językiem regionalnym. W tych obszarach zostawiliśmy swobodę wyboru placówce i nauczycielom, częściowo rodzicom – do nich należy decyzja o wyborze języka obcego nowożytnego i metody prowadzenia zajęć. Nauczycielom zainteresowanym prowadzeniem zajęć z języka angielskiego polecamy materiały Nowej Ery.

Pakiet „Kolekcja przedszkolaka” zakłada indywidualizację w obrębie poleceń, proponujemy polecenia trudniejsze i dodatkowe oznaczone gwiazdką dla dzieci pracujących szybciej.

Każdy tydzień to jeden krąg tematyczny złożony z pięciu tematów, a każdy dzień został podzielony na zajęcia poranne, główne i popołudniowe. Zajęcia poranne obfitują zwykle w zabawy ruchowe lub muzyczno-ruchowe, logopedyczne lub inne zajęcia wprowadzające dzieci w temat dnia. Pozostawiając Państwu możliwość samodzielnego wyboru aktywizowania i doskonalenia rozwoju dzieci w czasie poranków i popołudni, w planie pracy i szkicach zajęć proponujemy różne czynności oraz typy zabaw do wyboru z dodatkowej publikacji dla nauczyciela „Wybór zabaw”, gdzie znajdują Państwo zabawy: ruchowe, muzyczne, logopedyczne, rozwijające umiejętności prospołeczne, słowno-ruchowe oraz zestawy gimnastyczne. Zajęcia główne to zazwyczaj zabawy dydaktyczne, zabawy badawcze, zajęcia z przewagą treści polonistycznych, matematycznych, przyrodniczych lub plastycznych, ćwiczenia gimnastyczne, a także nauka piosenek. Podsumowaniem zajęć są „Karty pracy” powiązane tematycznie z zajęciami opisanymi w szkicach zajęć. Aby nie przemęczać dzieci i nie przymuszać ich do pracy przy stoliku, działania na kartach pracy zaplanowaliśmy 1–2 razy w tygodniu. Dodatkowo w „Pomocach przedszkolaka” znajdują się materiały uzupełniające do wykorzystania na zajęciach dydaktycznych i w czasie dowolnym. Proponujemy ponadto bogaty wybór tekstów dodatkowych, podajemy także przykłady pytań i poleceń oraz pomysły na ciekawe zajęcia plastyczno-konstrukcyjne. Biorąc pod uwagę dużą potrzebę ruchu dzieci młodszych oraz ich możliwości skupienia uwagi, proponujemy wplatanie między zajęcia dydaktyczne opisanych w szkicach zajęć zabaw ruchowych z „Wybór zabaw”. Zajęcia popołudniowe podsumowują dzień; są to zwykle zabawy ruchowe, dramatyczne, drobne prace plastyczne oraz zabawy relaksacyjne.

Nieco inaczej wyglądają scenariusze w pierwszych dwóch tygodniach września. Zdajemy sobie sprawę, jak trudny to czas zarówno dla dzieci, jak i nauczycieli. Wiemy, że większość czasu trzeba przeznaczyć na zajęcia adaptacyjne, wprowadzenie dzieci w nowe środowisko i danie im poczucia bezpieczeństwa. Najczęściej jednak to moment, kiedy trzeba po prostu uspokajać płaczące maluchy. Dlatego też w tym specyficznym okresie, zamiast standardowych zajęć dydaktycznych, proponujemy wiele zabaw i prostych zajęć, które ułatwią dzieciom znalezienie się w nowej sytuacji i odwrócą ich uwagę, pozwolą zapomnieć o nieobecności rodziców czy oddaleniu od domu. Przedstawione zabawy są łatwe i nieskomplikowane. Dzięki nim dzieci będą mogły poznać nowe otoczenie i swoich rówieśników, dowiedzą się, jaki jest rytm dnia w przedszkolu, co i gdzie mogą robić, czego się od nich oczekuje i jak bezpiecznie się bawić. Nauczyciel w tym czasie będzie miał możliwość poznać dzieci, odkryć ich umiejętności, sprawdzić, co sprawia im trudność, i lepiej zaplanować dalsze działania dydaktyczne.

Oprócz „Planu pracy i szkiców zajęć” cz. 1–4 w materiałach dla nauczyciela znajdują Państwo wspomniany już „Wybór zabaw”. Osobną pozycją jest wyjątkowa, pięknie wydana i zilustrowana publikacja „Wybór tekstów literackich”, która zawiera ponad 20 tekstów klasycznych i współczesnych autorów. Jako dopełnienie oferty proponujemy również płytę CD z piosenkami i utworami do słuchania.

Mamy nadzieję, że praca z tymi materiałami przyniesie Państwu satysfakcję, a dzieciom radość z poznawania otaczającego je świata.

Życzymy sukcesów Państwu i dzieciom
Redakcja

Objaśnienie ikon w „Kartach pracy”:

- – karty pracy do żywiołu ziemia
- – karty pracy do żywiołu ogień
- – karty pracy do żywiołu woda
- – karty pracy do żywiołu powietrze
- – zadanie dla dzieci pracujących szybciej, zadanie trudniejsze lub dodatkowe
- – zadanie do wykonania z użyciem naklejek z wyklejanki
- – w zależności od liczby oczek wskazuje na kolejny dzień w danym tygodniu (kręgu tematycznym)

Plan pracy wychowawczo-dydaktycznej (tematy dni 1.–50.)

W kolumnie „Realizacja podstawy programowej” wskazano obszary z podstawy oraz zadania przedszkola (z).

Krąg tematyczny: Czy w przedszkolu jest miło? (2 tygodnie)

Zamierzenia wychowawczo-dydaktyczne:

- Poznaje teren przedszkola i pracujące w nim osoby.
- Zna swój znaczek w szatni i łazience.
- Reaguje na umowne sygnały słowne i dźwiękowe.
- Poznaje imiona dzieci w grupie.
- Uczy się zgodnie bawić i stosować zwroty grzecznościowe.
- Stara się samodzielnie wykonywać czynności samoobsługowe.
- W skupieniu słucha utworów literackich.
- Grupuje przedmioty i uклада szeregi.
- Dbą o swoje rzeczy i porządek wokół siebie.

Temat dnia	Działania dzieci	Przewidywane osiągnięcia dziecka	Pomoce	Realizacja podstawy programowej
1. Spacerkiem po przedszkolu	• „Poszukiwanie misia” – poznanie głównych pomieszczeń przedszkola: sala, łazienka, szatnia • Prezentacja pracownikom: nauczyciel, pomoc nauczyciela, wózna • Wyjaśnienie znaczenia oznakowania szafek w szatni i ręczników w łazience (znaczkki lub zdjęcia) • Wprowadzenie piosenki zapraszającej dzieci do kręgu. Zabawy w kręgu („Baloniku nasz malutki” lub „Kółko graniaste”) • Zabawy w ogródku – omówienie zasad bezpiecznego korzystania z zabawek i sprzętów ogrodowych. Wprowadzenie zakazu oddalania się z ogrodu bez wiedzy nauczyciela • „Jestem zuch” – nauka piosenki i zabawa ruchowa	– poznaje teren przedszkola – wie, kto pracuje w przedszkolu i do kogo zwrócić się o pomoc – rozpoznaje swoje symbole w szatni i łazience – reaguje na sygnały umowne – uczy się, jak bezpiecznie bawić się w sali i ogrodzie	maskotka misia CD Piosenki i utwory do słuchania – „Jestem zuch” nr 1	III.4, III.8, III.9, III.5, z.7, II.7, IV.9
2. Nasze imiona	• Wprowadzenie wiersza i piosenki na powitanie. Zabawy integracyjne („Przytul mnie”) • Poznanie kącików w sali (plastyczny, czysty, pluszaków, lalek, małego budowniczego itp.).	– śpiewa piosenkę w grupie i poznaje schemat swojego ciała – utrwała znajomość imion rówieśników – korzysta z kredek i plasteliny, wykonuje proste prace plastyczne – samodzielnie myje i wyciera ręce	„Wybór tekstów literackich” – T. Plebański „W przedszkolu”, s. 3,	IV.7, I.5 III.2 IV.3, IV.5, III.5, IV.8, IV.11, I.1, III.4, III.8, III.9, I.5

	• Zachęcanie do działalności plastycznej: rysowanie na temat dowolny, lepienie z plasteliny • Zabawy utrwalające imiona koleżanek i kolegów („Mam na imię” lub „Gadający balon”) • Trening czystości: poprawne mycie rąk i wycieranie ich w swój ręcznik • Wdrażanie do używania zwrotów grzecznościowych: „dzień dobry” i „do widzenia”	– uczy się stosować zwroty grzecznościowe	kredki, plastelina, balon	
3. Zasady przedszkolaka	• Sluchanie i omówienie treści wiersza „Nowa zabawka” L. Pijanowskiego • Ustalenie zasad obowiązujących w grupie oraz sygnałów ułatwiających porozumiewanie się nauczyciela z dziećmi • Zabawy budujące miłą i wesołą atmosferę w grupie („Lustro”, „Cahusek”) • Zabawy w ogródku oraz trening samodzielności: ubieranie się i zakładanie butów	– uczy się w skupieniu słuchać tekstu czytanego przez nauczyciela – stara się aktywnie uczestniczyć w zabawach grupowych – poznaje zasady obowiązujące w przedszkolu – uczestniczy w zabawach ruchowych – próbuje samodzielnie zakładać niektóre części garderoby	L. Pijanowski „Nowa zabawka”	IV.3, IV.5, III.9, III.7, III.5, I.5, I.2, II.4
4. Rytm dnia	• „Już czas! Witam Was!” – zabawa muzyczno-ruchowa na powitanie • Omówienie rytmu dnia • Wprowadzenie rymowanek przed posiłkiem • Zapoznanie z panią kucharką • Oznakowanie krzesełek przy stolikach (znaczek lub zdjęcie z imieniem) • Trening samodzielności: spożywanie posiłków • Zabawy ruchowe („Zaczarowany krąg”, „Jeź” lub „Stary niedźwiedź”)	– uwrażliwia się na zmianę melodii (budowę utworu) i integruje się z grupą – poznaje ramowy rozkład dnia w przedszkolu – pamięta, gdzie jest jego miejsce przy stoliku – stara się samodzielnie jeść posiłki – uczestniczy w zabawach ruchowych	CD Piosenki i utwory do słuchania – „Fiesta aymara” nr 42 znaczkę lub zdjęcie do przyklejenia na oparciach krzeseł	III.2, IV.7, I.5, IV.16, I.3
5. Nasze zabawki	• Inicjowanie wspólnych zabaw w kąciakach tematycznych. Zwrócenie uwagi na obowiązki odkładania zabawek na miejsce • Próby klasyfikowania zabawek według rodzaju • „Samochoody, piłki, lalki” – zabawa ruchowa • Trening samodzielności: zdejmowanie i układanie ubrania przed leżakowaniem	– przestrzega reguł w czasie zabaw – dba o porządek – grupuje zabawki – stara się samodzielnie zdejmować i zakładać niektóre części garderoby – uczy się dbać o swoje rzeczy – uczestniczy w zabawach ruchowych	pacynka, obrazki przedstawiające różne zabawki	III.5, I.7, IV.2, I.5, I.2

6. Jestem już przedszkolakiem	• „Serduszko” – zabawa integracyjna • Słuchanie fragmentów opowiadania É. Janikovszky „Jestem już przedszkolakiem” i rozmowa na temat treści • Reagowanie na polecenia słowne i prawidłowe ich wykonywanie (zabawy) • Prezentacja kącika książki. Wdrażanie do prawidłowego korzystania z książek, aby ich nie niszczyć • Trening czystości: samodzielne mycie zębów po obiedzie	– uczestniczy w zabawach ruchowych – uczy się w skupieniu słuchać dłuższego tekstu – prawidłowo reaguje na polecenia słowne – uczy się korzystać z książek, dba o książki i chroni je przed zniszczeniem – próbuje samodzielnie myć zęby	papierowe serduszka – po jednym dla każdego dziecka, É. Janikovszky „Jestem już przedszkolakiem”, szczotki i pasta do zębów	III.2, I.5, IV.3, IV.5, III.8, I.1
7. Wesołe bazgroły	• „Znajdź zabawkę” – zabawa dydaktyczna: rozpoznawanie i nazywanie podstawowych kolorów • „Kolorowe domki” – wskazywanie domku w danym kolorze, układanie domków w odpowiedniej kolejności, przeliczanie domków • „Niewidzialni” – zabawa ruchowa z kolorowymi chustami • Rysowanie kredkami „bazgrołów” na szarym papierze i naklejanie kolorowych kółek w swobodnym układzie. Nazywanie kolorów wykorzystanych w pracy	– poznaje barwy podstawowe – układa proste szeregi według poleceń – przelicza w dostępnym zakresie – uczestniczy w zabawach ruchowych – wykonuje pracę plastyczną	„Pomoce trzylatka” – Kolorowe domki, kolorowe chusty – po jednej dla każdego dziecka, karton szarego papieru, kredki – świecowe, kolorowe papierowe kółka, klej w sztyfcie	IV.12, IV.15, I.5, IV.8, IV.11
8. Co potrafią nasze ręce?	• Co potrafimy zrobić za pomocą rąk? – burza mózgów • Zabawy gazetowymi kulami • Odciskanie na kartce dłoni pomalowanych farbą • Trening czystości: prawidłowe mycie i wycieranie rąk • Zabawy słowno-ruchowe (wierszyki paluszkowe) • Grajmy razem! – nauka prostego akompaniamentu do muzyki	– wypowiada się na dany temat – poznaje zabawy z wykorzystaniem gazet – wykonuje pracę plastyczną – stara się samodzielnie myć i wycierać ręce – wykorzystuje zabawy polisyoryczne do podnoszenia świadomości własnego ja – poznaje marakasy (grzechotki) i akompaniuje nimi do muzyki	gazety, kartki do rysowania, płaski pojemnik z farbą CD Piosenki i utwory do słuchania – „Fiesta aymara” nr 42, marakasy dla każdego dziecka	IV.5, IV.6, I.5, I.7, IV.8, IV.11, I.1, IV.7
9. Współpraca się opłaca	• Poznanie pojęcia <i>para</i>. Układanie w pary takich samych zabawek • „Zrośnięci” – zabawa ruchowa	– rozumie pojęcie <i>para</i> i dobiera zabawki w pary – wznosi budowle z klocków – zgodnie uczestniczy w zabawach	zabawki – po dwie z każdego rodzaju, klocki	IV.12, I.6, IV.11, III.5, III.4, III.8, III.9, I.5

	• Budowanie w parach konstrukcji przestrzennych z klocków. Wdrażanie do używania zwrotów „proszę”, „dziękuję” i „przepraszam” • „Witamy się różnymi częściami ciała” – zabawa ruchowa w parach	– używa zwrotów grzecznościowych – uczestniczy w zabawach ruchowych		
10. Cicho – głośno	• „Stoi różyczka” – zabawa integracyjna • Wprowadzenie rymowanki „Czarowanie ciszy” – powtarzanie rymowanki głosem umiarkowanym, głośno i szeptem • „Dźwięczący dzwonek” – zabawa w podawanie sobie dzwonka • „Cicho – głośno” – reagowanie ruchem na zmiany natężenia dźwięku • Trening samodzielności: korzystanie z toalety	– zgodnie uczestniczy w zabawach – uczy się na pamięć rymowanki – dostrzega zmiany natężenia dźwięku – uczy się samodzielnie korzystać z toalety	dzwoneczek, tamburyn	III.2, III.5, IV.2, IV.7, I.1

Krąg tematyczny: Co na Ziemi jest piękne, ciekawe i tajemnicze?

Zamierzenia wychowawczo-dydaktyczne:

- Poznaje różne środowiska przyrodnicze.
- Uczestniczy w zabawach badawczych, opisuje swoje doznania.
- Poznaje i nazywa różne rodzaje budowli i określa ich przeznaczenie.
- Klasyfikuje i przelicza elementy.
- Prowadzi obserwacje przyrodnicze. Wie, że należy szanować przyrodę.
- Ćwiczy samodzielność.

Temat dnia	Działania dzieci	Przewidywane osiągnięcia dziecka	Pomoce	Realizacja podstawy programowej
11. Zielona planeta	I. • Zabawy rozwijające umiejętności prospołeczne • Zabawy z kolorowymi klockami II. • „Kolory Ziemi” – pokaz globusa i rozmowa kierowana, rozpoznawanie środowisk przyrodniczych: woda, góry, las, wypowiedzi nawiązujące do przeżyć dzieci	– doskonalą umiejętności prospołeczne – wznosi budowle z klocków – poznaje różne środowiska przyrodnicze – kojarzy środowisko z odpowiadającą mu symbolicznie barwą	„Wybór zabaw” klocki pudło, globus, ilustracje (pejzaż nadmorski, leśny i górski)	III.5, II.1, III.1 I.6, IV.11 IV.18, II.11

• „Ryba” – zabawa plastyczna • „Piosenka o czterech żywiołach” – nauka piosenki i zabawa ruchowa • „Taniec rybek” – improwizacje ruchowo-taneczne do muzyki relaksacyjnej, odtwarzanie ruchu nastroju słuchanej muzyki	– wykonuje pracę plastyczną z użyciem farb – integruje się z grupą i ilustruje ruchem treść piosenki – improwizuje ruchem do muzyki	„Karty pracy” – karta 1, płaskie pojemniki z farbą - CD Piosenki i utwory do słuchania – „Piosenka o czterech żywiołach” nr 23 - szablony ryb ozdobione przez dzieci, CD z muzyką relaksacyjną	IV.8, IV.11
III. • Zorganizowanie ekspozycji wykonanych ryb (zawieszenie na nitkach) i ćwiczenia oddechowe z ich wykorzystaniem	– uczestniczy w tworzeniu wystawy – ćwiczy prawidłowy oddech i długość wydechu	wykonane prace, nitki	IV.2
12. Mały badacz Ziemi I. • Zabawy słowno-ruchowe • Kreslenie dowolnych wzorów na tackach wysypanych piaskiem II. • „Kolorowe warstwy” – zabawa badawcza, porównywanie i określanie właściwości piasku, żwiru, kamieni, doskonalenie umiejętności przeliczania	– wykorzystuje zabawy polisensoryczne do podnoszenia świadomości własnego ja – doskonalą małą motorykę – poznaje polisensorycznie faktury i barwy ziemi przez układanie warstw w przezroczystych pojemnikach – określa odczuwane doznania dotykowe, wzbogacając słownictwo – poznaje pojęcia przeciwstawne: <i>mały</i> – <i>duży</i>	„Wybór zabaw” - tacki z piaskiem - trzy pojemniki: z ziemią, piaskiem oraz żwirem i kamieniami, przezroczyste naczynie (np. małe akwarium)	- I.5, z.6 - I.7 - IV.13, IV.11, z.3
• „Poszukiwacze skarbów” – zabawa dydaktyczna, porównywanie i opisywanie skarbów • „Skarby ziemi” – tworzenie kompozycji przestrzennych z materiału przyrodniczego, poznawanie właściwości gliny, doskonalenie umiejętności współdziałania z innymi dziećmi LUB • „Co to za dźwięki?” – zagadki słuchowe	– przelicza elementy – stosuje materiał przyrodniczy w działaniach plastycznych – rozróżnia dźwięki wydobywane z kasztanów, orzechów, kamieni	- torebki lub materiał przyrodniczy, worki płaski pojemnik, glina, zebrany materiał przyrodniczy - kasztany, orzechy, kamienie	- IV.5, IV.6 - IV.8, IV.11, I.6, III.5 - IV.7

• „Skarby ziemi” – nauka piosenki, zabawa rytmiczna przy piosence	• „Skarby ziemi” – nauka piosenki, zabawa rytmiczna przy piosence	– zespołowo śpiewa piosenkę i realizuje proste rytmy na wybranych przedmiotach	kasztany, orzechy, kamienie (po dwa dla każdego dziecka), CD Piosenki i utwory do słuchania – „Skarby ziemi” nr 2 „Wybór zabaw”	IV.7 IV.2 I.7, z.3
13. Ziemia najbliższa	I. • Trening czystości – prawidłowe mycie i wycieranie rąk • Budowanie konstrukcji z klocków, doskonalenie umiejętności przeliczania II. • „Każdy ma swój dom” – rozmowa kierowana, poznanie i nazywanie różnych rodzajów budynków mieszkalnych, próba opisywania wyglądu własnego domu • „Pokaż mi swój domek” – słuchanie i omawianie wiersza H. Bechlerowej, przyporządkowywanie zwierząt do odpowiednich domów (karta pracy) III. • „Dbamy o zdrowie” – ćwiczenia gimnastyczne III. • Zabawy ruchowe • Zabawy ortofoniczne – naśladowanie odgłosów zwierząt	– uczy się samodzielnie myć i wycierać ręce – wznosi budowle z klocków – rozpoznaje różne rodzaje budynków mieszkalnych – słucha utworu literackiego i omawia jego treść – nazywa i wskazuje domy zwierząt, wzbogacając słownictwo – doskonali sprawność i koordynację ruchową – doskonali sprawność ruchową – ćwiczy narządy artykulacyjne	I.1 I.6, IV.11, IV.15 klocki ilustracje przedstawiające różne budynki mieszkalne „Wybór tekstów literackich” – H. Bechlerowa „Pokaż mi swój domek” s. 4–5, sylwety zwierząt (pies, mysz, wiewiórka, niedźwiedź, cielę, jaskółka, pszczoła, ślimak, zając), „Karty pracy” – karta 2, kredki „Wybór zabaw” „Wybór zabaw”	I.1 I.6, IV.11, IV.15 IV.5, IV.6, z.5 IV.3, IV.5, IV.18, II.10, I.7 I.8, I.9 I.5 IV.2

14. Co budują ludzie?	I. - Oglądanie albumów przedstawiających przykłady różnorodnej architektury i zabudowy miast II. „Budujemy miasto” – zabawa dydaktyczno-konstrukcyjna, nazywanie i określanie przeznaczenia różnych budowli, budzenie zainteresowania architekturą własnej miejscowości, doskonalenie umiejętności łączenia różnorodnego materiału konstrukcyjnego „Zamki z piasku” – zabawa badawcza, poznanie właściwości mokrego i suchego piasku III. - Zabawy rozwijające umiejętności prospołeczne	– ogląda albumy i encyklopedie obrazkowe – rozpoznaje i nazywa budowle wzniesione przez człowieka – utrzymuje równowagę – buduje, wykorzystując dostępny materiał konstrukcyjny – bada właściwości mokrego i suchego piasku – doskonalą umiejętności społeczno-emocjonalne	albumy z architekturą IV.5, IV.19 ilustracje różnych budowli (dom, mur, most, wieża, zamek, plac zabaw, ulica), niebieski materiał, koc lub szal, ławka, klocki, kartony, poduszki, materace, koce foremki, sitka, wiaderka, łoPATKI IV.13, I.6, IV.11 „Wybór zabaw” III.5, II.1, III.1
15. Kto żyje na Ziemi?	I. - Zabawy ruchowe (naśladowanie sposobu poruszania się wybranych zwierząt leśnych) II. „Mieszkańcy lasu” – słuchanie wiersza A. Pawłowskiej-Niedbały i rozmowa na temat jego treści, zabawa dydaktyczna, rozpoznawanie i nazywanie zwierząt i roślin leśnych, doskonalenie umiejętności klasyfikacji „Mali badacze przyrody” – obserwacje przyrodnicze, kształtowanie właściwego zachowania w stosunku do świata przyrody i umiejętności prowadzenia obserwacji „Domki różnych zwierząt” – zabawa ruchowa przy muzyce	– doskonali sprawność ruchową – poznaje właściwe zachowania wobec świata przyrody (zwierząt i roślin) – dokonuje prostej klasyfikacji, wydzielając zbiór roślin i zbiór zwierząt – rozpoznaje i nazywa różne rośliny i zwierzęta, wzbogacając zasób słów – ćwiczy reakcję na przerwę w muzyce	„Wybór zabaw” I.5 ilustracja przedstawiająca las, „Mieszkańcy lasu” A. Pawłowska-Niedbała, sylwety (jeź, zając, sarna, lis, sosna, brzoza, jagoda, grzyb), dwa koła hula-hoop IV.3, IV.5, IV.18, II.10, II.11, II.12 IV.13, IV.18, II.10, II.11 IV.7 CD Piosenki i utwory do słuchania – Muzyka do marszu, biegu i podskoków nr 37–39, hula-hoop

III.	• Trening samodzielności – ubieranie się • Zagadki słowne	– uczy się samodzielnie przebierać – wzbogaca słownictwo	I.2 IV.5
Krąg tematyczny: Co poznam po smaku, zapachu lub kształcie? (2 tygodnie)			
Zamierzenia wychowawczo-dydaktyczne: • Rozróżnia i nazywa popularne owoce i warzywa. • Pozna je owoce i warzywa różnymi zmysłami. • Segreguje elementy i przelicza w dostępnym zakresie. • Pozna je pojęcia: <i>wysoki</i> – <i>niski</i>. • Doskonali sprawność manualną, lepiąc z masy solnej. • Ćwiczy samodzielność. • Segreguje warzywa ze względu na kształt. • Gra w grę, przestrzegając zasad. • Pozna je znaczenie spożywania warzyw dla zdrowia. • Uczy się właściwego zachowania przy stole.			
Temat dnia	Działania dzieci	Przewidywane osiągnięcia dziecka	Realizacja podstawy programowej
16. Jaki to smak?	I. • Zabawy rozwijające umiejętności prospołeczne • Zorganizowanie ekspozycji owoców w kątku przyrody II. • „Owocowa sałatka” – zabawa dydaktyczna, poznanie nazw owoców, dokonywanie klasyfikacji owoców ze względu na rodzaj • „Jaki to smak?” – zabawa badawcza i degustacja owoców, poznanie budowy owoców i określanie doznań smakowych • „W starym ogrodzie” – nauka piosenki i zabawa ruchowa przy piosence	– doskonali umiejętności społeczno-emocjonalne – organizuje sobie czas z rówieśnikami – rozróżnia i nazywa popularne owoce – segreguje owoce ze względu na rodzaj – określa doznania dotykowe i smakowe – zna słowa piosenki i potrafi tańczyć w parze	„Wybór zabaw” owoce (jabłka, gruszki i śliwki), po jednym dla każdego dziecka, trzy kosze lub inne pojemniki, taca jabłka, gruszki, śliwki, talerzyki, nożyk CD Piosenki i utwory do słuchania – „W starym ogrodzie” nr 6 III.5, II.1, III.1 IV.18, IV.12 IV.13, z.3 IV.7

	III. • Zabawy muzyczne • Doskonalenie sprawności manualnej podczas stemplowania połówkami owoców	– uwrażliwia się na różne elementy muzyki – doskonalili małą motorykę	„Wybór zabaw” połówki owoców, farba, kartki	IV.7 I.7
17. Owocowe drzewa	I. • Zabawy muzyczne i zabawy przy piosence II. • „Jablonie” – zintegrowane zabawy dydaktyczne, ilustrowanie ruchem treści opowiadania, wprowadzenie pojęć przeciwstawnych: <i>wysoki</i> – <i>niski</i>, rozpoznawanie kolorów • „Drzewa owocowe” – rozpoznawanie owoców i ćwiczenia w liczeniu (karta pracy) • „Drzewa w sadzie” – zabawa muzyczna, orientacyjno-porządkowa III. • Zabawy logopedyczne • Zabawa tropiąca w ogrodzie (np. „Poszukiwacze jabłek”)	– uwrażliwia się na różne elementy muzyki – ilustruje ruchem treść opowiadania – poznaje pojęcia przeciwstawne: <i>niski</i> – <i>wysoki</i>, <i>wysoko</i> – <i>nisko</i> – wie, że owoce rosną na drzewach owocowych – kształtuje orientację w przestrzeni i odpowiednio reaguje na przerwę w muzyce – doskonali artykulację – postępuje zgodnie ze wskazówkami ustnymi i graficznymi	„Wybór zabaw” podkładki i po cztery papierowe koła dla każdego dziecka (dwa żółte i dwa czerwone), karton z namalowanymi drzewami, klej „Karty pracy” – karta 3 CD Piosenki i utwory do słuchania – Muzyka do marszu, biegu i podskoków, nr 37–39, plastikowe piłeczki (czerwona, zielona i żółta – po jednej dla dziecka), trzy kraszki gimnastyczne lub obręcze w tych samych kolorach „Wybór zabaw” trzy jabłka ukryte w ogrodzie	IV.7 IV.1, IV.2 IV.18, IV.15 IV.7, IV.14 IV.2 IV.14, IV.9
18. Okrągłe jabłuszko	I. • Zabawy słowno-ruchowe • Suszenie plasterków jabłek – zdrowe chipsy	– wykorzystuje zabawy polisensoryczne do podnoszenia świadomości własnego ja – ćwiczy małą motorykę	„Wybór zabaw” plasty jabłek, sznurek	I.5, z.6 I.7

II. • „Każde jabłko jest piękne” – oglądanie okazów różnych jabłek, doskonalenie umiejętności formułowania wypowiedzi • „Jabłuszko” – praca plastyczna, doskonalenie sprawności manualnej, lepienie z masy solnej	III. • „Dbamy o zdrowie” – ćwiczenia gimnastyczne • Zabawy rozwijające umiejętności prospołeczne	– wypowiada się na forum grupy – poznaje nowy materiał plastyczny – masę solną – doskonalą sprawność i koordynację ruchową – doskonalą umiejętności społeczno-emocjonalne	jabłka różnych odmian masa solna, czerwona farba, wykałaczki, listki z zielonego papieru lub krepiny, taca „Wybór zabaw” „Wybór zabaw”	IV.2, IV.6 IV.8, IV.11 I.8, I.9 III.5, II.1, III.1
19. Czarodziejski worek I. • Zabawa badawcza, wskazywanie pestek w różnych owocach, uświadomienie, czym jest pestka dla rośliny II. • „Salatka owocowa” – słuchanie wiersza T. Plebańskiego, zintegrowane działania dydaktyczne, odtworzenie listy owoców zgodnie z treścią wiersza III. • „Owocowy taniec” – zabawa ruchowa z wykorzystaniem instrumentów muzycznych • „Moja grzechotka” – zabawa konstrukcyjna	• „Salatka owocowa” – słuchanie wiersza T. Plebańskiego, zintegrowane działania dydaktyczne, odtworzenie listy owoców zgodnie z treścią wiersza • „Owocowy taniec” – zabawa ruchowa z wykorzystaniem instrumentów muzycznych • „Moja grzechotka” – zabawa konstrukcyjna • Wykonanie salatkii owocowej zgodnie z treścią wiersza „Salatka owocowa”	– bierze udział w zabawach badawczych – z uwagą słucha wiersza – przelicza owoce zgodnie z treścią wiersza – reaguje na sygnał dźwiękowy zgodnie z umową – wykonuje grzechotkę z kubeczka i pestek śliwki – bierze udział w zajęciach kulinarnych	jabłka, śliwki, plastikowe nożyki „Wybór tekstów literackich” – T. Plebański „Salatka owocowa” s. 6–7, gruszka, 2 jabłka, mandarynka, maliny, banan, ananas, miód opaska na głowę dla każdego dziecka z emblematem owocu, tamburyn, bębenek, grzechotka wysuszone pestki śliwek, jednorazowe kubki lub małe butelki po jogurtach pitnych, szeroka taśma klejąca owoce z wiersza i miód	IV.13, IV.18 IV.5, IV.15 IV.7 IV.7, IV.11 IV.13, z.5

20. Nasza spiżarnia

- I.**
- Zabawy muzyczne
 - Zorganizowanie w kątku przyrody ekspozycji przetworów
- II.**
- „Czego brakuje?” – zabawa dydaktyczna, doskonalenie spostrzegawczości i pamięci wzrokowej, dostrzeganie i kontynuowanie rytmów
 - „Nasza spiżarnia” – zajęcia kulinarne, zagadki smakowe, poznanie sposobu wytwarzania soków
- III.**
- Zabawy słowno-ruchowe
 - Dobieranie do pary kartoników z owocami

- uwrażliwia się na różne elementy muzyki
- organizuje sobie czas z rówieśnikami

- potrafi zapamiętać prosty układ elementów

- poznaje nowe smaki i opisuje swoje doznania smakowe
- obserwuje, jak powstaje sok

- wykorzystuje zabawy polisensoryczne do podnoszenia świadomości własnego ja
- zna pojęcie *para*

„Wybór zabaw”
przetwory

IV.7
III.5, III.9

owoce (jabłko, gruszka, śliwka), taca, „Pomoce trzylatka” – Owoce, kartki, kredki

IV.12, IV.9

duży stoik, pokrojone owoce na sok, cukier, 2–3 stoiki z różnymi konfiturami, łyżeczki

IV.13, z.3, z.5

„Wybór zabaw”

I.5, z.6

kartoniki z owocami

IV.12

21. Co tak pachnie?

- I.**
- Zabawy rozwijające umiejętności prospołeczne
 - Wzbogacenie kącka przyrody o okazy warzyw
- II.**
- „Różne kształty i kolory” – zabawa dydaktyczna, wzbogacenie słownictwa na temat warzyw, klasyfikowanie okazów ze względu na wskazaną cechę
 - „Jaki to zapach?” – zabawa badawcza, rozpoznawanie i określanie zapachów
 - „Ukryte warzywo” – doskonalenie spostrzegawczości wzrokowej podczas składania obrazka z części
- III.**
- Zabawy ruchowe
 - Zabawa teatralna (np. „Rozmowy warzyw”)

- doskonali umiejętności społeczno-emocjonalne
- rozpoznaje i nazywa warzywa

- rozróżnia i nazywa popularne warzywa
- segreguje warzywa ze względu na kształt

- rozpoznaje warzywo na podstawie zapachu i określa własne doznania węchowe

- składa obrazek z trzech części

- doskonali sprawność ruchową
- odgrywa rolę w zabawach teatralnych

„Wybór zabaw”
różne warzywa

III.5
IV.18, III.10, II.11

warzywa (pomidor, ogórek, marchewka, pietruszka, cebula, rzodkiewka), dwie tace

IV.18, IV.12

warzywa (pomidor, ogórek, cebula), nożyk, chustka do zawiązywania oczu

IV.13, IV.18, z.3, z.5

„Pomoce trzylatka” – Marchew i cebula

IV.9

„Wybór zabaw”

I.5
IV.1

22. Warzywna gra	I. • Zabawy muzyczne • Zabawa badawcza: poznanie budowy warzyw korzeniowych, wskazywanie części jadalnych II. • „Warzywna memory” – gra dydaktyczna, wdrażanie do przestrzegania reguł gry, utrwalenie umiejętności rozpoznawania i nazywania warzyw • „Marchewkowy zawrót głowy” – praca plastyczna techniką stempowania marchewką, rozwijanie kreatywności podczas tworzenia własnej kompozycji, doskonalenie umiejętności nazywania kolorów III. • Zabawy logopedyczne • Zorganizowanie ekspozycji prac plastycznych, zachęcenie do opowiadania, co one przedstawiają	– uwrażliwia się na różne elementy muzyki – poznaje budowę warzyw – poznaje zasady gry typu „memory” – uczy się rozpoznawać i nazywać kolory podstawowe – stempluje przekrojonymi warzywami – doskonali artykulację – wypowiada się na temat prac plastycznych	„Wybór zabaw” różne warzywa IV.7 IV.18 dwa komplety obrazków przedstawiających warzywa (pomidor, ogórek, marchewka, pietruszka, cebula, rzodkiewka) III.5, IV.18 kawałki marchewki (o długości ok. 5 cm) IV.8, IV.11, IV.12 – po cztery dla każdego dziecka, kartki, płaskie pojemniki z farbą (nie więcej niż cztery kolory) „Wybór zabaw” wykonane wcześniej prace IV.2 IV.5, IV.6
23. Zupa pełna witamin	I. • Formowanie kulek (owoców i warzyw) z plasteliny • Trening czystości – mycie rąk II. • „Zupa pomidorowa” – zintegrowane działania dydaktyczne, poznanie sposobu przyrządzania zupy pomidorowej, rozumienie konieczności mycia warzyw przed spożyciem, uświadomienie wartości odżywczych i walorów smakowych przetworów z pomidorów • „Pomidor” – zabawa słowna, odczuwanie humoru sytuacyjnego w zabawie oraz doskonalenie umiejętności wypełniania konturów farbą i właściwego posługiwania się pędzlem (karta pracy)	– doskonali sprawność manualną – uczy się samodzielnie myć i wycierać ręce – wie, że warzywa wykorzystuje się do gotowania zupy, kojarzy pomidora z zupą pomidorową – maluje farbami plakatowymi – stosuje zwroty grzecznościowe	plastelina I.7 I.1 narysowany przepis na zupę pomidorową, 3 marchewki, por, kawałek selera, sok z pomidorów, garnek z pokrywką IV.18, z.5, z.7 „Karty pracy” – karta 4, pędzel, czerwona farba, zielona krepina, klej IV.8, IV.11, III.4, III.8

	III. • Zabawy ruchowe • Zabawa tematyczna (gotowanie)	– doskonalili sprawność ruchową – zgodnie uczestniczyli w zabawach	„Wybór zabaw”	I.5 III.5, IV.1
24. Czy niejadłeczek zje obiadeczek?	I. • Zabawy słowno-ruchowe • Powtarzanie za nauczycielem nazw warzyw wypowiadanych sylabami (z wyklaskiwaniem) II. • „Uważaj, niejadłeczek!” – słuchanie wiersza A. Pawłowskiej-Niebały i rozmowa kierowana, uważne słuchanie treści, uświadomienie zasad zdrowego odżywiania oraz konsekwencji złych nawyków żywieniowych • „Dla kogo uśmiech?” – doskonalenie umiejętności oceny sposobu odżywiania przedstawionych postaci (karta pracy) • „Dbamy o zdrowie” – ćwiczenia gimnastyczne III. • Zabawy muzyczne	– wykorzystuje zabawy polisensoryczne do podnoszenia świadomości własnego ja – doskonalili słuch fonematyczny – uważnie słucha utworu literackiego i rozmawia na temat jego treści – rozumie znaczenie jedzenia warzyw i owoców dla zdrowia – rozpoznaje niewłaściwe nawyki żywieniowe i ich skutki – ćwiczy sprawność i koordynację ruchową – uwróżliwia się na różne elementy muzyki	„Wybór zabaw” A. Pawłowska- -Niebała „Uważaj, niejadłeczek!” „Karty pracy” – karta 5, kredki „Wybór zabaw” „Wybór zabaw”	I.5, z.6 IV.2 IV.3, IV.5, z.7
25. Dobrych manier	I. • Warzywa i owoce – prowadzenie obserwacji w kącie przyrodniczym (wędznica i zwiotczała skóra, usychanie) • Zabawy logopedyczne II. • „Uczymy się dobrych manier” – oglądanie scenki sytuacyjnej, zabawa dydaktyczna, poznanie zasad zachowania przy stole, dostrzeganie nieprawidłowych zachowań u innych, kształtowanie umiejętności przyporządkowywania naczyń odpowiadającej im liczbie osób • „Kolorowy talerzyk” – zabawa plastyczna, rozwijanie kreatywności i zdolności plastycznych podczas ozdabiania talerzyka III. • Trening samodzielności: nakrywanie do stołu – zabawy w kącie lalek	– prowadzi obserwacje – doskonalili artykulację – uczy się kulturalnego zachowywania przy stole podczas jedzenia – zna zasady higieny obowiązujące podczas przygotowywania i spożywania posiłków – ozdabia papierowy talerzyk – zgodnie uczestniczy w zabawach – uczy się zasad obowiązujących przy stole	„Wybór zabaw” 3 lalki, miś, 4 talerze, 4 szklanki, po 4 widelce i łyżki, serwetki papierowy talerz dla każdego dziecka, kredki zastawa stołowa z kącika lalek	IV.13 IV.2 I.3, I.1, III.4, IV.15 IV.8, IV.11 III.5, I.3, IV.1

Krąg tematyczny: Do czego są potrzebne koła?

Zamierzenia wychowawczo-dydaktyczne:

- Poznaje koło i wyróżnia je spośród innych kształtów.
- Doskonali orientację i spostrzegawczość.
- Słucha opowiadania i wypowiada się na jego temat.
- Nazywa pojazdy uprzywilejowane.
- Dowiaduje się, do kogo zwrócić się o pomoc w razie wypadku. Poznaje numer alarmowy.
- Uczy się bezpiecznego poruszania po drogach.

Temat dnia	Działania dzieci	Przewidywane osiągnięcia dziecka	Pomoce	Realizacja podstawy programowej
26. Koła w ruch				
I.	• Zabawy rozwijające umiejętności prospołeczne • Zabawy ruchowe	– doskonali umiejętności społeczno-emocjonalne – doskonali sprawność ruchową	„Wybór zabaw” „Wybór zabaw”	III.5, II.1, III.1 I.5
II.	• „Koło w naszym otoczeniu” – zabawy badawcze, polisensoryczne poznawanie koła, wyróżnianie koła spośród różnych kształtów	– manipuluje przedmiotami w kształcie figur geometrycznych bez konieczności ich nazywania – rozpoznaje i nazywa przedmioty w kształcie koła	klocki w kształcie koła, koła z materiałow o różnej fakturze, różniące się kolorami i wielkością, okrągłe pudełko, skakanka, koło do pływania, podstawka pod kubek, moneta, zegar, talerz, płyta CD, zakrętki	IV.11, IV.12
	• „Kołolandia” – zabawa ruchowa z elementem orientacji, rozwijanie spostrzegawczości	– rozwija zmysł kinestetyczno-ruchowy w czasie zabaw dotykowych	koła z materiałów o różnej fakturze, różniące się kolorami i wielkością	I.5
	• „Myszka” – rozwiązywanie zadania na karcie pracy, rozwijanie analizatora wzrokowo-ruchowego	– odwzorowuje kształt koła – ćwiczy analizator wzrokowo-ruchowy, wodząc po śladzie	„Karty pracy” – karta 6, kredki	IV.8
III.	• Zabawy logopedyczne • Zabawy słowno-ruchowe	– doskonali artykulację – wykorzystuje zabawy polisensoryczne do podnoszenia świadomości własnego ja	„Wybór zabaw” „Wybór zabaw”	IV.2 I.5, z.6

27. Zaczęło się od kółka	I. • Zabawy ruchowe • Zabawy manipulacyjne z figurami geometrycznymi	– doskonalili sprawność ruchową – doskonalili percepcję wzrokową	„Wybór zabaw” figury geometryczne	I.5 I.6, IV.11
II. • „Zaczęło się od kółka” – wysłuchanie i rozmowa na temat treści opowiadania M. Rosińskiej, ćwiczenie uważnego słuchania ze zrozumieniem	– uważnie słucha opowiadania i odpowiada na pytania dotyczące jego treści – układa ilustracje zgodnie z kolejnością zdarzeń oraz próbuje własnymi słowami opowiadać treść	– ćwiczy analizę i syntezę wzrokową – ćwiczy spostrzegawczość wzrokową	M. Rosińska „Zaczęło się od kółka”, ilustracje: kółko, taczka, glina, cegły, domek, baranek	IV.3, IV.5, IV.16
• „Kolorowe koła” – zabawa dydaktyczna, doskonalenie spostrzegawczości podczas odgadywania treści obrazków na podstawie odsłanianych fragmentów	– rozwija wyobraźnię i kreatywność podczas tworzenia kompozycji na bazie koła – zgodnie współpracuje w małym zespole	– rozwija wyobraźnię i kreatywność podczas tworzenia kompozycji na bazie koła – zgodnie współpracuje w małym zespole	przesłonięte obrazki w formacie A4 przedstawiające: kwiat, rybę, drzewo, pojazd, słońce, ślimaka (rysowane na bazie koła) zakryte czterema przesłoniętymi z kołami w czterech kolorach, karteczki z kołami w kolorach kół na przesłoniętych, woreczek, tamburyn	IV.9
III. • „Co możemy zrobić z koła?” – tworzenie kompozycji z wykorzystaniem kół, rozwijanie kreatywności i umiejętności współdziałania	– wykorzystuje zabawy polisensoryczne do podnoszenia świadomości własnego ja – uwrażliwia się na różne elementy muzyki	– wykorzystuje zabawy polisensoryczne do podnoszenia świadomości własnego ja – uwrażliwia się na różne elementy muzyki	kartony A3, farby plakatowe, pędzle, papier kolorowy, klej, materiały, folia, kredki	IV.8, IV.11, III.8, III.9
I. • Zabawy słowno-ruchowe • Zabawy muzyczne	– wykorzystuje zabawy polisensoryczne do podnoszenia świadomości własnego ja – uwrażliwia się na różne elementy muzyki	– wykorzystuje zabawy polisensoryczne do podnoszenia świadomości własnego ja – uwrażliwia się na różne elementy muzyki	„Wybór zabaw”	III.5, z.6
II. • Zabawy muzyczne	– wykorzystuje zabawy polisensoryczne do podnoszenia świadomości własnego ja – uwrażliwia się na różne elementy muzyki	– wykorzystuje zabawy polisensoryczne do podnoszenia świadomości własnego ja – uwrażliwia się na różne elementy muzyki	„Wybór zabaw”	IV.7
III. • Zabawy słowno-ruchowe • Zabawy muzyczne	– wykorzystuje zabawy polisensoryczne do podnoszenia świadomości własnego ja – uwrażliwia się na różne elementy muzyki	– wykorzystuje zabawy polisensoryczne do podnoszenia świadomości własnego ja – uwrażliwia się na różne elementy muzyki	„Wybór zabaw”	IV.2
IV. • Zabawy słowno-ruchowe • Zabawy muzyczne	– wykorzystuje zabawy polisensoryczne do podnoszenia świadomości własnego ja – uwrażliwia się na różne elementy muzyki	– wykorzystuje zabawy polisensoryczne do podnoszenia świadomości własnego ja – uwrażliwia się na różne elementy muzyki	„Wybór zabaw”	I.5

28. Ruszyła maszyna po szynach...

II. • „Auto” – zabawa paluszkowa doskonaląca sprawność manualną • „Koła w ruch, czyli czym podróżujemy?” – zabawa dydaktyczna, rozpoznawanie, nazywanie i porównywanie środków transportu naziemnego, kształtowanie umiejętności klasyfikowania pojazdów ze względu na jedną wskazaną cechę wspólną (karta pracy) III. • „Dbamy o zdrowie” – ćwiczenia gimnastyczne • Zabawy muzyczne • Zabawy z elementem przeliczania	– rozwija koncentrację uwagi – doskonalą sprawność manualną – nazywa środki transportu lądowego – grupuje obiekty przedstawione na obrazkach według przyjętego kryterium – doskonalą sprawność i koordynację ruchową – uwrażliwia się na różne elementy muzyki – doskonalą umiejętność przeliczania	K. Sasiadek „Auto”, dowolna pacynka – Tuptuś IV.12, z.5 auto, autobus, tramwaj, pociąg, rower, motocykl, samolot, „Karty pracy” – karta 7 „Wybór zabaw” I.8, I.9 „Wybór zabaw” IV.7 I.5, IV.15	I.7
29. Czerwone światło! Stój, o wypadek łatwo! I. • Rozwiązywanie zagadek słuchowych, rozpoznawanie dźwięków wydawanych przez różne pojazdy • Zabawy ruchowe II. • „Koło w naszym otoczeniu” – inscenizacja utworu D. Gellnerowej „Światła sygnalizatora”, poznanie zasad ruchu drogowego, trening umiejętności właściwego zachowania się na pasach III. • „Podaj kolejność” – zabawa dydaktyczna, doskonalenie pamięci wzrokowej • Zabawy logopedyczne • Odgrywanie scenek sytuacyjnych z zastosowaniem zasad bezpieczeństwa podczas przechodzenia przez jezdnię	– doskonalą koncentrację i słuch – doskonalą sprawność ruchową – wypowiada się na podany temat i słucha wypowiedzi innych – rozpoznaje i nazywa kolory sygnalizatora świetlnego – zna znaczenie sygnalizatora i pasów na przejściu dla pieszych jako bezpiecznego miejsca przekraczania jezdni – ilustruje ruchem słowa nauczyciela – zna zasady bezpieczeństwa w czasie przechodzenia przez jezdnię – zapamiętuje kolejność ustawionych w rzędzie elementów – doskonalą artykulację – utrwała zasady bezpiecznego poruszania się po drogach	zagadki tekstowe i dźwiękowe IV.5 „Wybór zabaw” I.5 „Wybór tekstów literackich” IV.3, IV.5, IV.6, z.7, IV.1 – D. Gellnerowa „Światła sygnalizatora” s. 8–9, czerwone i zielone koła, długi szary karton, białe i czarne paski papieru, klej IV.12 pojazdy kołowe (zabawki), chusta „Wybór zabaw” IV.2 z.7, IV.1	IV.5 I.5 IV.3, IV.5, IV.6, z.7, IV.1 IV.12 IV.2 z.7, IV.1

30. Na sygnale

I.	• Zabawy słowno-ruchowe • Zabawy rozwijające umiejętności prospieczne	– wykorzystuje zabawy polisensoryczne do podnoszenia świadomości własnego ja – doskonalili umiejętności społeczno-emocjonalne	„Wybór zabaw” „Wybór zabaw”	I.5, z.6 III.5, II.1, III.1
II.	• „Pojazdy uprzywilejowane” – zabawa dydaktyczna, utrwalenie wyglądu oraz roli pojazdów ratowniczych, poznanie numeru alarmowego 112	– poznaje przeznaczenie i rolę pojazdów ratowniczych – wybiera numer alarmowy 112 – ćwiczy szybką reakcję na sygnał słowny	„Pomoce trzylatka” – Pojazdy, wstążki do zawieszania emblematów, rysunek telefonu z dużymi klawiszami lub telefon telefon, „Pomoce trzylatka” – Pojazdy	z.7, II.7 IV.12
	• „Wezwanie” – ćwiczenie matematyczne w dostrzeganiu i kontynuowaniu sekwencji rytmicznych • „Ruch uliczny” – zespołowa zabawa konstrukcyjna, doskonalenie umiejętności łączenia różnorodnych materiałów z pomocą nauczyciela	– dostrzega rytm w układzie elementów i potrafi go kontynuować – aktywnie współpracuje z innymi dziećmi	plastikowy stół, kartonowe pudełko, kolorowy papier, taśma lub klej, flamastry, rolki po papierze toaletowym, zielona folia, kartony, patyczki po lodach, plastelina	III.5, I.6, IV.11
LUB	• „Samochody” – nauka piosenki i zabawa ruchowa przy piosence	– zna słowa piosenki i doskonalili sprawność ruchową	CD Piosenki i utwory do słuchania – „Samochody” nr 5	IV.7
III.	• Zabawa badawcza: poznawanie właściwości magnesu (np. „Samochodowe sztuczki”) • Zabawa przy piosence	– uczestniczy w zabawach badawczych – tańczy i płąsa przy muzyce	magnesy muzyka z repertuaru dziecięcego	IV.13 IV.7

Krag tematyczny: Jakie są kolory jesieni?

Zamierzenia wychowawczo-dydaktyczne:

- Uczy się dostrzegać piękno przyrody i właściwie się do niej odnosić.
- Uczy się wiersza na pamięć.
- Odróżnia drzewa iglaste od liściastych.
- Rozpoznaje po owocach i liściach kasztanowca i jarzębiny.
- Starannie wykonuje prace plastyczne z wykorzystaniem materiału przyrodniczego.

Temat dnia	Działania dzieci	Przewidywane osiągnięcia dziecka	Pomoce	Realizacja podstawy programowej
31. Posypały się listeczki...	I. • Zabawy logopedyczne • Zabawy muzyczne II. • „Jesienny spacer” – scenka sytuacyjna ilustrowana pacynką i spacer połączony z obserwacją zmian zachodzących w przyrodzie jesienią • „Znajdź swoje drzewo” – zabawa orientacyjno-porządkowa na powietrzu • „Drzewo” – ilustrowanie ruchem treści opowiadania, rozwijanie świadomości własnego ciała - LUB • „Jesienni Indianie” – zabawa ruchowa przy muzyce • „Taniec z listkiem” – nauka piosenki i zabawa rytmiczna oraz ilustracyjna przy piosence III. • Aranżacja kącika z zebranych materiałów przyrodniczych • Zabawy ruchowe	– doskonalili artykulację – uwrażliwili się na różne elementy muzyki – dostrzega naturalne piękno roślin i jesiennego krajobrazu – obcuje z przyrodą, uczy się szacunku do niej – poznaje budowę drzewa – reaguje na sygnał umowny – naśladuje przyrodę w zabawie – rozwija szybką reakcję na przerwę w muzyce i doskonalili koordynację ruchową – zna słowa piosenki i ilustruje je ruchem – grupuje materiał przyrodniczy – doskonalili sprawność ruchową	„Wybór zabaw” „Wybór zabaw” pacynka, sznurek, lupy, koszyk, ewentualnie aparat fotograficzny trójkąt lub inny instrument CD Piosenki i utwory do słuchania – K. Dębski „Polski koń sportowy” nr 40 CD Piosenki i utwory do słuchania – „Taniec z listkiem” nr 7, jesiennie liście materiał przyrodniczy „Wybór zabaw”	IV.2 IV.7 IV.18, II.11 I.5 IV.18, IV.1 IV.7, I.5 IV.7 IV.12, IV.18 I.5

32. Kolory**jesieni**

32. Kolory jesieni	I.	• Zabawy logopedyczne • Zabawy ruchowe	– doskonali artykulację – doskonali sprawność ruchową	„Wybór zabaw” „Wybór zabaw” IV.2 I.5
	II.	• „Jesienne listeczki” – słuchanie wiersza „Bukieci” L. Krzemienieckiej, wdrażanie do uważnego słuchania treści, klasyfikowanie liści według kolorów	– koncentruje uwagę na treści wiersza, zapamiętując istotne szczegóły – doskonali umiejętność rozpoznawania i nazywania kolorów jesieni – wskazuje w otoczeniu przedmioty w określonych kolorach	„Wybór tekstów literackich” – L. Krzemieniecka „Bukieci” s. 10–11, przebranie dla nauczyciela, koszyk, kolorowe liście, jarzębina, kasztany, kolorowe kartony A1 (żółty, zielony, czerwony, pomarańczowy, brązowy) IV.3, IV.5, IV.12
		• „Jesienne wazon” – praca plastyczna wykonana techniką stemplowania, doskonalenie precyzji dłoni, uwrażliwienie na odbiór i łączenie barw	– doskonali sprawność manualną i precyzję wykonania – rozwija inwencję twórczą podczas prac plastycznych	reprodukcje obrazów, farby plakatowe, kartki A4, wycięte romby z szarego papieru – wazoniki, ususzone liście, klej, pędzelki, bibuła IV.8, I.7
33. Ścienia się z liści dywany	III.	• „Jesienne wazon” – dalszy ciąg pracy plastycznej • Zabawy słowno-ruchowe	– doskonali sprawność manualną i precyzję wykonania – wykorzystuje zabawy polisensoryczne do podnoszenia świadomości własnego ja	rozpoczęte prace i przybory „Wybór zabaw” IV.8, I.7 I.5, z.6
	I.	• Zabawy ruchowe • „Dlaczego drzewa gubią liście” – pogadanka przy ilustracjach	– doskonali sprawność ruchową – poznawanie ciekawostek o drzewach	„Wybór zabaw” ilustracje drzew I.5 IV.18
	II.	• „Lecą liście z drzew” – zabawa badawcza, poznawanie liści z drzew liściastych i iglastych ze zwróceniem uwagi na ich cechy charakterystyczne	– potrafi odróżnić drzewo iglaste od liściastego	tace, liście drzew liściastych (w tym kasztanowca i jarzębiny) i iglastych IV.18, II.10, II.11

• „Jesienny dywan” – zabawa dydaktyczno-ruchowa, doskonalenie umiejętności rozpoznawania kształtów poznanych liści • „Drożki” – ćwiczenie sprawności manualnej i poznanie owoców drzew podczas wykonywania zadania zgodnie z poleceniem (karta pracy)	– przestrzega zasad zachowania i bezpieczeństwa w czasie zabawy – rozpoznaje po liściach lub owocach kasztanowca i jarzębiny – kształtuje umiejętność korzystania z różnych materiałów przy zbieraniu informacji	tamburyn, liście kasztanowca, sosny, świerku, brzozy, dębu, jarzębiny liście i owoce kasztanowca i jarzębiny, czerwone i zielone karteczki, woreczek, książeczki, ilustracje, obrazy z liśćmi i owocami jarzębiny i kasztanowca, „Karty pracy” – karta 8, ołówek, kredki	III.5, IV.18 IV.18, I.7
III. • Zabawy muzyczne • Zabawy rozwijające umiejętności prospołeczne	– uwrażliwia się na różne elementy muzyki – doskonalą umiejętności społeczno-emocjonalne	„Wybór zabaw” „Wybór zabaw”	IV.7 III.5, II.1, III.1
34. Kasztanowe szaleństwo I. • Zabawy ruchowe • Zabawy logopedyczne II. • „Kieszeń” – nauka na pamięć wiersza D. Gellnerowej, ilustrowanie treści ruchem • „Jesienny szal” – zabawa matematyczna, dostrzeganie i kontynuowanie regularności rytmicznych, przeliczanie materiału przyrodniczego w dostępnym zakresie	– doskonalą sprawność ruchową – doskonalą artykulację – koncentruje uwagę podczas słuchania utworu literackiego – rozróżnia i nazywa wybrane dary jesieni – zapamiętuje i deklamuje wiersz z zastosowaniem modulacji głosu – dostrzega i kontynuuje proste rytmy	„Wybór zabaw” „Wybór zabaw” D. Gellnerowa „Kieszeń”, żółędzie, kasztany, jeż (drewniany lub gliniany) materiał przyrodniczy: kasztany, żółędzie, różne liście, prostokątny kawałek materiału „Wybór zabaw”	I.5 IV.2 IV.3, IV.5, IV.18 IV.12 I.8, I.9 I.5, z.6
III. • „Dbamy o zdrowie” – ćwiczenia gimnastyczne	– doskonalą sprawność i koordynację ruchową – wykorzystuje zabawy polisensoryczne do podnoszenia świadomości własnego ja	„Wybór zabaw”	I.5, z.6

35. Jesienny bal

I.	• „Korale jarzębiny” – stemplowanie papierowych pasków na opaski palcami moczonymi w czerwonej farbie • Zabawy ruchowe	– doskonalili sprawność manualną – doskonalili sprawność ruchową	paski papieru, czerwona farba „Wybór zabaw”	I.7 I.5
	II.	• „Jesienny bal” – zintegrowane działania wokół tematyki jesienniej, integrowanie zespołu podczas wspólnej zabawy	– odszukuje i nakleja na karton gotowe elementy – nabywa śmiałości w czasie prezentacji, występu przed grupą	przedszkolne stroje, opaski przygotowane na zajęciach porannych, woreczek, papierowe liście: kasztanowca, jarzębiny, brzozy i dębu, klej, zszywacz, CD z dowolną muzyką do tańca kasztan, bębenek, T. Plebański „Podaj mi kasztana” I.7, IV.8, IV.5, III.2, II.7
III.	• „Krańcy kasztan” – zabawa zespołowa rozwijająca koncentrację uwagi • „Listeczki zwierząt” – ćwiczenia na karcie pracy, doskonalenie percepcji wzrokowej	– reaguje na sygnał umowny – doskonalili koordynację wzrokowo-ruchową – doskonalili percepcję wzrokową	liście z różnych drzew, „Karty pracy” – karta 9, ołówki	III.5, I.5 I.7, IV.9
	• Zagadki dotykowe, identyfikowanie darów jesieni • Zabawy logopedyczne	– rozpoznaje dotykiem materiał przyrodniczy – doskonalili artykulację	materiał przyrodniczy „Wybór zabaw”	IV.18 IV.2

Krąg tematyczny: Kogo spotkam w parku i w lesie? (2 tygodnie)**Zamierzenia wychowawczo-dydaktyczne:**

- Nazywa zjawiska charakterystyczne dla pór roku.
- Poznaje wybrane rośliny i zwierzęta leśne.
- Zna zasady zachowania w lesie i zbierania runa leśnego.
- Wykonuje prace plastyczne, wykorzystując materiał przyrodniczy. Zgodnie współpracuje z innymi dziećmi.
- Odczytuje proste symbole i próbuje kodować informacje.
- Uważnie słucha i wypowiada się na temat utworów literackich.
- Poznaje tryb życia i zwyczaje wybranych zwierząt.
- Posługuje się liczebnikami porządkowymi.
- Odgrywa role w zabawach parateatralnych.
- Doskonalili sprawność manualną i grafomotorykę.

Temat dnia	Działania dzieci	Przewidywane osiągnięcia dziecka	Pomoce	Realizacja podstawy programowej
36. W lesie				
I.	- Malowanie farbami plakatowymi rolek po papierze toaletowym, przygotowanie do pracy plastycznej („Pnie drzew”) - Zabawy ruchowe	- doskonali sprawność manualną - doskonali sprawność ruchową	- rolki po papierze toaletowym, farby plakatowe „Wybór zabaw”	IV.8, IV.11 I.5
II.	„Leśne pejzaże” – rozmowa kierowana, opowieść ruchowa, dostrzeganie zjawisk i zmian w wyglądzie lasu, doskonalenie umiejętności budowania wypowiedzi „Od nasionka do drzewa” – zabawa badawcza i dramowa, poznanie niektórych sposobów rozsiewania nasion roślin „Las” – zespołowe wykonywanie makiet, doskonalenie umiejętności konstrukcyjnych z wykorzystaniem materiału przyrodniczego	- wypowiada się na podany temat i rozpoznaje zjawiska charakterystyczne dla pór roku - poznaje charakterystyczne elementy lasu - obszeruje zmiany w kolorystyce lasu w zależności od pory roku - ilustruje ruchem ciała treść opowieści ruchowej i rolę odgrywaną w czasie zabawy dramowej - dostrzega podstawowe czynniki mające wpływ na rozsiewanie i wzrost roślin - wykorzystuje materiał przyrodniczy do wykonania pracy techniczno-konstrukcyjnej - potrafi współpracować w zespole	- ilustracje lasu w czterech porach roku, tamburyn - szyszki, żołędzie - obrazki z igłami i liśćmi, papierowe talerze, pomalowane wcześniej rolki po papierze toaletowym, plastelina, zasuszone liście, gałązki choinek, duży karton, klej, mech, liście i owoce drzew „Wybór zabaw”	IV.18, II.11, IV.5, IV.6 IV.18, II.11, IV.1 I.6, IV.11, III.5
III.	Zabawy ruchowe	doskonali sprawność ruchową		I.5

37. Kosz**grzybów czeka...****Muchomory omijamy z daleka****I.**

- Zabawy muzyczne
- Budowanie z klocków, układanie jednego na drugim tak, by się nie przewróciły (wysokie drzewa)

II.

- „Grzybobranie” – zabawa dydaktyczna, poznanie wyglądu i nazw wybranych rodzajów grzybów jadalnych i trujących, uświadomienie zakazu samodzielnego zbierania i spożywania roślin leśnych

- „Kropki muchomora” – zabawa matematyczna, doskonalenie umiejętności szacowania i przeliczania

- „Muchomory i borowiki” – lepienie z plasteliny, kształtowanie umiejętności formowania z mas plastycznych

III.

- Zabawy ruchowe
- Układanie sylwet grzybów od największego do najmniejszego

„Wybór zabaw”
klocki

- uwrażliwia się na różne elementy muzyki
- doskonalą precyzję ruchów

ilustracje, sylwety grzybów (muchomory, borowiki), garnek, pojemnik

- poznaje wygląd i nazwy wybranych grzybów jadalnych i trujących
- rozumie, że nie należy w lesie niszczyć grzybów niejadalnych
- wie, że zakazane jest zbieranie i spożywanie nieznanych roślin
- uważnie słucha wypowiedzi innych
- porządkuje elementy i przelicza za pomocą liczebników głównych

sylwety muchomorów i kropki dla każdego dziecka, instrument perkusyjny

IV.15, IV.12

podkładki do lepienia, połówki skorupki orzechów włoskich, plastelina (czerwona, biała i brązowa)

IV.18, IV.11, I.7

„Wybór zabaw”
sylwety grzybów

- doskonalą sprawność ruchową
- porównuje wielkość sylwet i grupuje je

I.5

IV.12, IV.11

38. Na leśnych ścieżkach**I.**

- Zabawy logopedyczne
- Oglądanie albumów, gazet, książeczek o zwierzętach zamieszkujących środowisko leśne

II.

- „Na leśnych ścieżkach” – słuchanie wiersza „Może zobaczymy” H. Bechlerowej i rozmowa kierowana, uważne słuchanie treści, uświadomienie zasad zachowania podczas przebywania w lesie

„Wybór zabaw”
dostępne albumy, książki, czasopisma

IV.2
IV.5, IV.19

- uważnie słucha wiersza i potrafi odpowiedzieć na pytania dotyczące jego treści
- poznaje wybrane zwierzęta żyjące w środowisku leśnym
- zna zasady zachowania, jakich należy przestrzegać w lesie

„Wybór tekstów literackich”
– H. Bechlerowa
„Może zobaczymy”
s. 12–13, ilustracje zwierząt

IV.3, IV.5, IV.18,
II.10, II.11

	• „Tropiciiele” – pogadanka i zabawa ruchowo-naśladowcza, ćwiczenie szybkiej reakcji na sygnał • „Dbamy o zdrowie” – ćwiczenia gimnastyczne LUB • „Krecik” – nauka piosenki i zabawa ilustracyjna przy piosence	– szybko reaguje na umówiony sygnał słuchowo-wzrokowy – doskonalą sprawność i koordynację ruchową – śpiewa piosenkę w grupie i potrafi zilustrować ruchem jej treść – uwrażliwia się na różne elementy muzyki – odgrywa rolę w zabawie naśladowczej	występujących w wierszu CD z odgłosami zwierząt leśnych, ilustracje zwierząt (sarna, wiewiórka, dzięcioł), muzyka z odgłosami lasu „Wybór zabaw” CD Piosenki i utwory do słuchania – „Krecik” nr 3 „Wybór zabaw”	I.5 I.8, I.9 IV.7 IV.7 IV.1, IV.18
39. Tropiciiele przyrodniczych ciekawostek	I. • Zabawy rozwijające umiejętności prospołeczne II. • „Odkrywamy nieznaną” – zabawa tropiąca, rozbudzenie zainteresowań przyrodniczych, wzbogacenie wiedzy na temat sarny, próba odczytywania informacji przedstawionych w formie symbolicznej III. • „Leśny plakat” – wykonanie zespołowego plakatu, doskonalenie umiejętności współpracy	– doskonalą umiejętności społeczno-emocjonalne – z pomocą nauczyciela odczytuje informacje przedstawione w formie symbolicznej – zapamiętuje ciekawostki na temat wybranego zwierzęcia – poznaje wygląd sarny, korzystając z różnych materiałów edukacyjnych – aktywnie uczestniczy w wykonywaniu zespołowego plakatu	„Wybór zabaw” ilustracja sarny, kilkanaście tropów sarny, symboliczne rysunki informujące o cechach charakterystycznych zwierzęcia ilustracja sarny, symboliczne rysunki informujące o cechach charakterystycznych zwierzęcia, duży karton, klej „Wybór zabaw”	III.5, II.1, III.1 IV.18, II.10, IV.9 III.5, IV.8, IV.11, III.8 I.5 IV.18, II.10, II.11

40. Jeź to**ciekawy zwierz**

I.

- Zabawa badawcza, poznawanie darów natury przez dotyk, rozwijanie wrażliwości dotykowej, bogacenie słownika czynnego

II.

- „Leśny gość” – pogadanka, dostrzeganie cech charakterystycznych wyglądu oraz wzbogacenie wiedzy przyrodniczej na temat trybu życia jeża
- „Wędrujący zwierz” – zabawa integrująca z elementem dramy, naśladowanie ruchem opisywanych wrażeń dotykowych
- „Jeże” – zadanie plastyczne (karta pracy), odczuwanie satysfakcji z wykonania pracy

III.

- Zabawy słowno-ruchowe
- „Dary lasu” – promyczkowe uszeregowanie, porządkowanie zdobytych informacji

– poznaje rośliny różnymi zmysłami

– poznaje wygląd i zwyczaje jeża

– integruje się z innymi dziećmi podczas zabawy

– komponuje własną pracę plastyczną
– próbuje regulować nacisk dłoni i palców w czasie pracy plastycznej

– wykorzystuje zabawy polisensoryczne do podnoszenia świadomości własnego ja
– utrwała i porządkuje zdobytą wiedzę

materiał przyrodniczy

kosz z liśćmi, figurki jeży (z gliny, masy solnej)
figurka jeża

„Karty pracy” – karta 10, klej, materiał przyrodniczy: igły sosnowe, suche liście

„Wybór zabaw”

ilustracje roślin i zwierząt leśnych, długie paski papieru – promyczki

IV.18, II.11, z.3, z.5

IV.18, II.10

III.5, III.2, IV.1

IV.8, IV.11, I.7

I.5, z.6

IV.18, II.10, II.11

41. Mrucek**i przyjaciele**

I.

- Zabawy ruchowe

- Inicjowanie sceny teatralnej z wykorzystaniem parawanu, aktywny udział w wykonywaniu elementów scenografii obrazującej las

II.

- „Koszyk Mruczka” – oglądanie inscenizacji utworu H. Bechlerowej, wzbogacenie form odbioru literatury, kształtowanie umiejętności odgrywania roli z wykorzystaniem pacynki

- „Gałgankowe zajączki” – wykonanie własnej pacynki, nauka wiązania na supeł, rozwijanie swobodnej ekspresji słownej podczas zabawy teatralnej

– doskonalili sprawność ruchową
– odgrywa rolę w zabawach

– z uwagą słucha utworu inscenizowanego pacynkami

– doskonalili umiejętność poprawnego formułowania odpowiedzi na pytania dotyczące treści
– animuje pacynkę

– próbuje wiązać supeł
– kształtuje inwencję twórczą podczas zabawy teatralnej

„Wybór zabaw”
kącik teatralny

H. Bechlerowa „Koszyk Mruczka”, pacynki: jeż, kot, wiewiórka, zając

materiałowa chusteczka lub kawałek płótna dla każdego dziecka, flamastry, guziki, klej

I.5
IV.11, IV.1

IV.3, IV.5, IV.6, IV.1

IV.11, IV.1, I.7

• „Leśne puzzle” – doskonalenie analizy i syntezy wzrokowej, utrwalenie wiadomości dotyczących sposobu odżywiania się sarny i jeża (karta pracy)	– wie, czym odżywiają się sarna i jeź	„Karty pracy” – karta 11, kredki	IV.18, II.10, IV.9
III. • Zabawy naśladowcze • Zabawy muzyczne	– odgrywa role w zabawach – uwrażliwia się na różne elementy muzyki	„Wybór zabaw”	IV.1 IV.7
42. W szeregu zbiorów I. • Zabawy rozwijające umiejętności prospołeczne	– doskonalili umiejętności społeczno-emocjonalne	„Wybór zabaw”	III.5, II.1, III.1
II. • „W szeregu... zbiórka” – zabawa matematyczna, poznanie znaczenia liczebników porządkowych podczas ustawiania zwierząt w określonej kolejności na podstawie zabawy E. Gruszczyk-Kolczyńskiej i E. Zielińskiej	– rozpoznaje i nazywa wskazane zwierzęta leśne – uczy się rozumienia i stosowania liczebników porządkowych – dostrzega kolejność i zgodnie z nią układa obrazki	„Pomoce trzylatka” – Zwierzęta parkowe i leśne, opaski z emblematami sarny, jeża, zająca, wiewiórki, dywaniki	IV.18, IV.15, IV.16
• „Skacze zajączek szary” – zabawa naśladowcza, ilustrowanie ruchem treści opowieści ruchowej, doskonalenie koncentracji uwagi oraz umiejętności ustawiania się na sygnał w określony sposób	– wchodzi w rolę w czasie opowieści ruchowej, naśladowując sposób poruszania się i opisane zachowania zwierząt	IV.18, IV.1	
III. • „Zwierzęta zimą” – rozmowa przy ilustracjach o przygotowaniach zwierząt do zimy • Zabawy ruchowe	– poznaje sposoby przygotowania zwierząt do zimy – doskonalili sprawność ruchową	ilustracje zwierząt „Wybór zabaw”	IV.18, II.10 I.5
43. Harce wiewiórki I. • Zabawy logopedyczne • Zabawy ruchowe	– doskonalili artykulację – doskonalili sprawność ruchową	„Wybór zabaw” „Wybór zabaw”	IV.2 I.5
II. • „Wiewiórka” – zabawa paluszkowa, doskonalenie sprawności manualnej oraz koordynacji słuchowo-ruchowo-wzrokowej • „Rudy mieszkarniec lasu i parku” – słuchanie opowiadania nauczyciela, wzbogacenie informacji przyrodniczych na temat wyglądu i sposobu przygotowania się wiewiórki do zimy	– rozwija koncentrację uwagi podczas zabawy paluszkowej – doskonalili sprawność manualną – poznaje wygląd i tryb życia wiewiórki	K. Sasiadek „Wiewiórka”, pacynka zająca pacynka zajączka	I.7 IV.18, II.10

	• „Dbamy o zdrowie” – ćwiczenia gimnastyczne III. • „Wiewiórka jest...” – zabawa słowna, bogacenie słownika czynnego • „Wiewiórka i orzechy” – zabawa ruchowo-dydaktyczna; rozwijanie orientacji w przestrzeni: <i>do góry – do dołu, przed siebie – za siebie</i>	– doskonalili sprawność i koordynację ruchową – poszerza wiedzę na temat wybranego zwierzęcia – doskonalili orientację w przestrzeni	„Wybór zabaw”	I.8, I.9 IV.18, II.10, IV.2 IV.14
44. Znane i nieznanne	I. • Zabawy słowno-ruchowe • Oglądanie ilustracji ptaków, poznawanie cech charakterystycznych dzięcioła i sowy II. • „Prawda czy fałsz?” – miniquiz, ćwiczenie logicznego myślenia podczas oceny prawdziwości podanych stwierdzeń o wybranych zwierzętach leśnych, utrwalanie wiadomości na ich temat • „Leśne memory” – gra dydaktyczna, ćwiczenie pamięci, wdrażanie do przestrzegania przyjętych reguł III. • Ćwiczenia grafomotoryczne • Zabawy ruchowe	– wykorzystuje zabawy polisensoryczne do podnoszenia świadomości własnego ja – poznaje wygląd wybranych gatunków ptaków – potrafi dokonać oceny prawdziwości podanych stwierdzeń, odnosząc się do swojej wiedzy o zwierzętach leśnych – dobiera w pary takie same obrazki – rozpoznaje i nazywa leśne zwierzęta – potrafi przestrzegać reguł gry – doskonalili sprawność grafomotoryczną – doskonalili sprawność ruchową	„Wybór zabaw” ilustracje dzięcioła i sowy czarne i białe paski papieru dla każdego dziecka „Pomoce trzylatka” – Zwierzęta parkowe i leśne	I.5, z.6 IV.18, II.10 IV.18, IV.5 IV.12, IV.18, III.5, III.7
45. Zgadrywanki o leśnych zwierzętach	I. • Oglądanie książek o jesiennym lesie oraz jego mieszkańcach, swobodne wypowiedzi dzieci • Zabawy logopedyczne II. • „Leśne zwierzęta” – zabawa dramowa „stop-klatka”, kształcenie umiejętności wyrażania treści przez ekspresję ruchu własnego ciała • „Młody odkrywca” – odgadywanie zagadek słownych, ćwiczenie myślenia skojarzeniowego	– korzysta z materiałów źródłowych – samodzielnie formułuje wypowiedzi na dany temat – doskonalili artykulację – rozwija wyobraźnię i kreatywność podczas zabaw ruchowo-naśladowczych – potrafi wyrażać treść przez mowę ciała – potrafi utrzymać ciało w bezruchu przez krótki czas – uważnie słucha i analizuje treść prostych zagadek	książki i albumy o lesie „Wybór zabaw” nagrane śpiewy ptaków obrazki sarny, jeża, dzięcioła, wiewiórki dla każdego dziecka, T. Plebański – zagadki	IV.3, IV.6, IV.19 IV.2 I.5, IV.1, I.8 IV.18, IV.5

„W leśnym gąszczu” – odgrywanie miniszenek dramowych, nabywanie śmiałości w prezentowaniu własnych umiejętności na forum grupy	– nabywa świadomości własnego ciała	IV.1, II.7, z.6
III.		
• Zabawy ruchowe • „Czarodziejski worek” – zabawa dotykowa, identyfikowanie przysmaków zwierząt leśnych	– doskonalili sprawność ruchową – rozpoznaje dotykem pokarm wybranych zwierząt przyrodniczy	I.5 IV.18, z.3, z.5

Krąg tematyczny: W co i jak się bawić?

Zamierzenia wychowawczo-dydaktyczne:

- Wskazuje i nazywa części ciała.
- Odczytuje informacje w formie graficznej.
- Poznaje zasady współżycia w grupie i uczestniczy w tworzeniu kodeksu.
- Ocenia zachowanie innych, porównując z ustalonymi zasadami.
- Uważnie słucha utworów literackich i wypowiada się na ich temat.

Temat dnia	Działania dzieci	Przewidywane osiągnięcia dziecka	Pomoce	Realizacja podstawy programowej
46. Wiem i umiem pokazać	I. • Zabawy ruchowe • „Piłka służy do... Piłka jest...” – trening twórczego myślenia, tworzenie listy atrybutów II. • „Ja i moje ciało” – ilustrowanie ruchem treści wiersza, kształtowanie orientacji w schemacie własnego ciała • „Porządkujemy zabawki” – zabawa dydaktyczna, kształtowanie nawyku odkładania zabawek i przyborów do odpowiednich kąci, doskonalenie umiejętności odczytywania symbolicznych informacji graficznych • „Raz i dwa, sprzątam ja” – zabawa zespołowa, utrwalenie umiejętności odkładania zabawek na ustalone miejsce	– doskonalili sprawność ruchową – wzbogaca zasób słownika czynnego – prawidłowo wskazuje części swojego ciała – ilustruje ruchem treść wiersza – prawidłowo odczytuje informacje przedstawione w formie graficznej – rozumie konieczność odkładania zabawek na miejsce – dba o ład i porządek w otoczeniu	„Wybór zabaw” E. M. Minczakiewicz „Wiem i umiem pokazać” - emblematy do oznaczenia kąci - zabawki z kąci	- I.5 IV.6, IV.2 - IV.14 - IV.9, I.7 - I.7, III.5, III.8

	III. • Zabawy muzyczne • Zabawy słowno-ruchowe	– uwrażliwia się na różne elementy muzyki – wykorzystuje zabawy polisensoryczne do podnoszenia świadomości własnego ja	„Wybór zabaw” „Wybór zabaw”	IV.7 I.5, z.6
47. Znamy zasady, tworzymy kodeks przedszkolaka	I. • Zabawy ruchowe • Wykonanie zdjęć w czasie zabaw i codziennych czynności, wspólne wydrukowanie ich na drukarce II. • „Kodeks przedszkolaka” – słuchanie opowiadania nauczyciela, rozmowa kierowana, opracowanie i omówienie reguł współżycia w grupie tworzących kodeks grupowy, kształtowanie umiejętności symbolicznego obrazowania informacji • „Kto teraz mówi?” – zabawa słuchowa, doskonalenie percepcji słuchowej • „W przedszkolu” – dokonywanie oceny przedstawionych na obrazkach sytuacji i zachowań (karta pracy) III. • „A co by było, gdyby...” – utrwalenie zasad kodeksu • Zabawy rozwijające umiejętności prospołeczne	– doskonali sprawność ruchową – interesuje się urządzeniami technicznymi – uważnie słucha opowiadania – poznaje zasady regulujące współżycie w grupie – wie, czym jest kodeks przedszkolaka, i rozumie jego zapisy przedstawione w formie symbolicznej ilustracji z gazet, klej, karton A2, farby plakatowe – trafnie rozpoznaje głosy dzieci z grupy – próbuje ocenić zachowanie bohaterów ilustracji w kontekście kodeksu przedszkolaka – utrwała przyjęte zasady – doskonali umiejętność społeczno-emocjonalne	„Wybór zabaw” aparatury fotograficznej zdjęcia dzieci wykonane w czasie codziennych czynności lub ilustracje z gazet, klej, karton A2, farby plakatowe „Karty pracy” – karta 12 „Wybór zabaw”	I.5 IV.19, z.11 IV.3, IV.5, IV.9, III.5, III.7, III.8 IV.5, IV.6 III.5, III.6 III.5, III.6, III.7 III.5, II.1, III.1
48. Zgodne zabawy w piaskownicy i nie tylko	I. • Zabawy słowno-ruchowe • Zabawy logopedyczne II. • „Zabawy w piaskownicy” – słuchanie i omówienie opowiadania I. Landau, dostrzeganie kolejności zdarzeń, doskonalenie umiejętności dostrzegania prawidłowych wzorców zachowania, formułowanie wypowiedzi oceniających postępowanie bohaterów	– doskonali sprawność ruchową – doskonali artykulację – opowiada treść utworu własnymi słowami, dostrzegając kolejność zdarzeń – kształtuje umiejętność formułowania ocen zachowania	„Wybór zabaw” „Wybór zabaw” I. Landau „Foremka”	I.5 IV.2 IV.3, IV.5, IV.6, III.5, III.6

• „Korale życzliwości” – zespołowe wykonanie koralików z makaronu, doskonalenie sprawności manualnej, propagowanie pozytywnych wzorców zachowania	– wykorzystuje materiał spożywczy do wykonania pracy konstrukcyjnej – współpracuje z innymi dziećmi podczas wykonywania pracy zespołowej	makaron rurki, złota wstążka, farby plakatowe	III.5, I.6, IV.11, I.7
III. • „Nasze zabawki” – zabawa doskonaląca umiejętności klasyfikowania przedmiotów według rodzaju • Zabawy ruchowe	– klasyfikuje według podanej cechy – doskonalą sprawność ruchową	zabawki „Wybór zabaw”	IV.12 I.5
49. Cicho, szta...	I. • Zabawy rozwijające umiejętności prospołeczne II. • „Głośno – cicho” – zabawa matematyczna na podstawie zabawy E. Gruszczyk-Kolczyńskiej i E. Zielińskiej, rozwijanie myślenia przyczynowo-skutkowego, dostrzeganie i nazywanie kontrastów • „Zabawy w przedszkolu” – rozmowa kierowana i zabawa pantomimiczna, uświadamianie szkodliwości hałasu i potrzeby unikania głośniejszych zabaw i krzyków, doskonalenie umiejętności przekazywania treści za pomocą niewerbalnych środków wyrazu • „Koty i myszy” – zabawa rytmiczna III. • Zabawy ruchowe • Zabawy muzyczne	– doskonalą umiejętności społeczno-emocjonalne – dostrzega kontrasty i adekwatnie je nazywa – potrafi dostosować natężenie dźwięku do ustalonego sygnału wzrokowego – rozwiązuje zagadki ruchowe, odczytując mowę ciała innych dzieci – odtwarza ruchem proste czynności podczas zabawy pantomimicznej – odpowiednio reaguje na zmiany tempa, wysokości dźwięków i przerw w muzyce – doskonalą sprawność ruchową – uwrażliwia się na różne elementy muzyki	„Wybór zabaw” CD z dowolną muzyką IV.1, II.9 bębnek IV.7 „Wybór zabaw” „Wybór zabaw” I.5 IV.7
50. Pomagamy sobie nawzajem	I. • Ćwiczenie spostrzegawczości wzrokowej, zgadywanie, która zabawka została schowana • Zabawy ruchowe	zabawki „Wybór zabaw”	IV.9, z.3 I.5

II. • „Pomagajmy sobie” – słuchanie ze zrozumieniem wiersza M. Strzałkowskiej, sprawdzanie stopnia zrozumienia i zapamiętania treści utworu • „Rady dla Ali i Oli” – rundka z piłką, doskonalenie umiejętności formułowania wypowiedzi o ważnych sprawach, wskazywanie skutecznych sposobów na utrzymywanie porządku w otoczeniu • „Dbamy o zdrowie” – ćwiczenia gimnastyczne III. • Zabawy rozwijające umiejętności prospołeczne • Nauka prawidłowej pielęgnacji roślin doniczkowych w kątku przyrody, wyrabianie nawyku systematycznego dbania o nie	– uważnie słucha wiersza i trafnie odpowiada na pytania dotyczące treści – wie, jak można dbać o porządek – bierze aktywny udział w zabawie – doskonalili sprawność i koordynację ruchową – doskonalili umiejętności społeczno-emocjonalne – zna warunki potrzebne do wzrostu roślin	Wybór tekstów literackich” – M. Strzałkowska „Ala i Ola”, s. 14–15 piłka Wybór zabaw” Wybór zabaw”	IV.3, IV.5, IV.6 IV.5, IV.6, I.7 I.8, I.9 III.5, II.1, III.1 IV.18, II.11
---	--	---	--

Krąg tematyczny: Czy w przedszkolu jest miło? (2 tygodnie)

Pierwsze dni września to okres trudny zarówno dla dzieci, ich rodziców, jak i nauczycieli. Rodzice niepokorni, z troską zastanawiają się, czy dziecku będzie dobrze w nowym miejscu, czy zostanie obdarzone należytą opieką oraz czy będzie czuło się bezpiecznie i komfortowo. Dzieci, wystraszone obcym miejscem i nową sytuacją, reagują w sposób indywidualny. Niektóre adaptują się szybko i bez większych problemów akceptują nowe otoczenie. Inne znów gwałtownie wyrażają swój sprzeciw i dają upust emocjom, płacząc i krzycząc. Jest jeszcze trzecia grupa dzieci, które przybierając smutną lub obojętną minę, zamykają się w bezpiecznej skorupce i alienują od otaczających je nowych twarzy, przedmiotów, dźwięków i zapachów. Rolą nauczyciela w tych pierwszych wrześniowych dniach jest, z jednej strony, ścisła współpraca z rodzicami, uspokojenie ich oraz przekonanie, że ich pociechy są chronione przez parasol profesjonalizmu, wiedzy i zaangażowania całego przedszkolnego personelu, z drugiej zaś strony – zapewnienie dzieciom warunków łatwej i możliwie szybkiej adaptacji w przedszkolu.

Nowa sytuacja w życiu dzieci to przede wszystkim: odseparowanie od rodziców, nieznajome twarze, nowe pomieszczenia, duża liczba rówieśników, hałas, odmienny tryb dnia, inne potrawy, nowe łóżeczko. Warto więc umożliwić dziecku posiadanie czegoś, co będzie namiastką bezpiecznej domowej przystani. Może to być maskotka, chusteczka, poduszczyk. Warto też jak najszybciej zapoznać dziecko z pracownikami i pomieszczeniami przedszkola, aby „nowe” przestało oznaczać „obce” i „nieznane”. Kolejnym istotnym zadaniem nauczyciela jest zadbanie o miłą, przyjazną, ciepłą atmosferę oraz wprowadzenie popularnych zabaw, które dzieci mogą znać z domu. Istotną rolę w pierwszych dniach odgrywa też informowanie dzieci o tym, co się będzie działo, stałe rytuały, piosenki i rymowanki rozpoczynające każdy kolejny etap dnia, np. piosenka na powitanie, piosenka przed czytaniem książki, rymowanka przed posiłkiem czy też leżakowaniem.

Pierwsze dwa tygodnie w przedszkolu powinny obfitować w zajęcia integrujące grupę, służące wzajemnemu poznaniu się, uczące komunikowania o swoich problemach i potrzebach. Kolejnym ważnym celem jest wdrożenie dzieci w nowy rytm dnia oraz zapoznanie z zasadami obowiązującymi w grupie (zakaz bicia, wrywania i niszczenia zabawek, obowiązek odkładania zabawek na miejsce). Istotne jest również wdrażanie dzieci do właściwego reagowania na umówione sygnały i rozpoznawania stałych elementów dnia oraz zachęcanie do udziału w proponowanych zabawach, ćwiczenie umiejętności ustawienia się w kole wraz z innymi dziećmi czy też odnalezienia osoby ze swojej pary.

Początki bywają trudne. Nie jest łatwo przewidzieć reakcje dzieci. Zapewne konieczne będzie podążanie za potrzebami grupy i wymogami konkretnych sytuacji, a co za tym idzie – wprowadzanie bieżących modyfikacji w planie działań. Rozbudowane i szczegółowe scenariusze zajęć mogłyby w takim przypadku przeszkodzić w szybkim reagowaniu na to, co naprawdę ważne, i zwracaniu uwagi na potrzeby grupy.

Niżej znajduje się ogólny opis przebiegu dnia w obrębie pierwszych dwóch tygodni, który wyznacza kierunek działań oraz zapewnia realizację nadrzędnych celów, a także bogaty zestaw propozycji zabaw, rymowanek i tekstów do wyboru, zgodnie z możliwościami, potrzebami, zainteresowaniami i upodobaniami dzieci.

Temat 1.: Spacerkiem po przedszkolu

- „Poszukiwanie misia” – poznanie głównych pomieszczeń przedszkola: sala, łazienka, szatnia. Prezentacja pracowników: nauczyciel, pomoc nauczyciela, woźna. Wyjaśnienie znaczenia oznakowania szafek w szatni i ręczników w łazience (znaczniki lub zdjęcia). Zabawy w kręgu (np. „Baloniku nasz malutki” lub „Kółko grania-ste”). Zabawy w ogródku – omówienie zasad bezpiecznego korzystania z zabawek i sprzętów ogrodowych. Wprowadzenie zakazu oddalania się z ogrodu bez wiedzy nauczyciela.

Pomoce: maskotka misia

- „Jestem zuch” – nauka piosenki i zabawa ruchowa. Dzieci wskazują swoje części ciała zgodnie ze słowami piosenki. Na słowa: *ram, tam, tam* trzy razy klaszczą. Po zaśpiewaniu każdej zwrotki kłaniają się.

Pomoce: CD Piosenki i utwory do słuchania – „Jestem zuch” nr 1

Temat 2.: Nasze imiona

Wprowadzenie wiersza i piosenki na powitanie. Zabawy integracyjne (np. „Przytul mnie”). Poznanie kącików w sali (plastyczny, ciszy, pluszaków, lalek, małego budowniczego itp.). Zachęcanie do działalności plastycznej: rysowanie na temat dowolny, lepienie z plasteliny. Zabawy utrwalające imiona koleżanek i kolegów (np. „Mam na imię” lub „Gadający balon”). Trening czystości: poprawne mycie rąk i wycieranie ich w swój ręcznik. Wdrażanie do używania zwrotów grzecznościowych: „dzień dobry” i „do widzenia”.

Pomoce: „Wybór tekstów literackich” – T. Plebański „W przedszkolu” s. 3, kredki, plastelina, balon

Temat 3.: Zasady przedszkolaka

Słuchanie i omówienie treści wiersza „Nowa zabawka” L. Pijanowskiego. Ustalenie zasad obowiązujących w grupie (*Nie wolno wyrywać sobie zabawek ani ich niszczyć. Zawsze po skończonej zabawie trzeba odkładać zabawki na miejsce. Nie wolno nikogo uderzyć, popchnąć, uszczypnąć. Trzeba sobie wzajemnie pomagać i być miłym dla koleżanek i kolegów*) oraz sygnałów ułatwiających porozumiewanie się nauczyciela z dziećmi. Zabawy budujące miłą i wesołą atmosferę w grupie (np. „Lustro”, „Całusek”). Zabawy w ogródku oraz trening samodzielności: ubieranie się i zakładanie butów.

Nowa zabawka

Wśród zabawek koło ściany

Stoi traktor nakręcany.

Tomek złapał go za koła

– To mój traktor – głośno woła.

Wojtek szarpie i wyrywa,

Wreszcie, jak to często bywa,

Traktor z trzaskiem, chociaż nowy,

Nagle pękł na dwie połowy.

Wojtek upadł na podłogę,

Tomek stłukł o ścianę nogę,

A z traktora kawałeczki.

Tak się kończą wszystkie sprzeczki!

Lech Pijanowski

Pomoce: L. Pijanowski „Nowa zabawka” [w:] „Antologia literatury dla najmłodszych”, oprac. A. Ożyńska-Zborowska, KAW, Warszawa 2001, s. 136

Temat 4.: Rytm dnia

• „Już czas! Witam Was!” – zabawa muzyczno-ruchowa na powitanie. Utwór składa się z dwóch części (AB). Nauczyciel prezentuje nagranie. Podczas wstępu dzieci ustawiają się w kręgu. Kiedy rozpoczyna się część A, nauczyciel kilka razy powtarza słowa powitania: *Już czas! Witam Was!* zgodnie z rytmem: dwie ćwierćnuty, dwie ósemki, ćwierćnuta. Wypowiadanie rytmizowanego tekstu można połączyć z jednoczesnym wykonywaniem dowolnych gestodźwięków, np. klaskanie, klepanie dłońmi w uda i tupanie. Dzieci powtarzają słowa i gesty za nauczycielem. Kiedy rozpoczyna się część B, dzieci maszerują w kole wiązany. Zabawę należy powtórzyć trzy razy.

Pomoce: CD Piosenki i utwory do słuchania – „Fiesta aymara” nr 42

• Omówienie rytmu dnia. Wprowadzenie rymowanek przed posiłkiem. Zapoznanie z panią kucharką. Oznakowanie krzesełek przy stolikach (znaczek lub zdjęcie z imieniem). Trening samodzielności: spożywanie posiłków. Zabawy ruchowe (np. „Zaczarowany krąg”, „Jeż” lub „Stary niedźwiedź”).

Pomoce: znaczki lub zdjęcia do przyklejenia na oparciach krzeseł

Temat 5.: Nasze zabawki

Inicjowanie wspólnych zabaw w kąciakach tematycznych. Zwrócenie uwagi na obowiązek odkładania zabawek na miejsce: uczenie pacynki, gdzie należy odłożyć zabawkę. Zabawa „Kolorowe obrazki”. Próby klasyfikowania zabawek według rodzaju. „Samochody, piłki, lalki” – zabawa ruchowa. Trening samodzielności: zdejmowanie i układanie ubrania przed leżankowaniem.

Pomoce: pacynka, obrazki przedstawiające różne zabawki

Temat 6.: Jestem już przedszkolakiem

„Serduszko” – zabawa integracyjna. Słuchanie fragmentów opowiadania É. Janikovszky pt. „Jestem już przedszkolakiem”. Szukanie odpowiedzi na pytanie: *Dlaczego Kuba przyszedł do przedszkola i co to znaczy, że jest przedszkolakiem? Kto jest przedszkolakiem?* Reagowanie na polecenia słowne: *Kto jest przedszkolakiem, niech podniesie rękę. Kto przyszedł bawić się w przedszkolu, niech się złapie za nos. Kto uważa, że w przedszkolu jest fajnie, niech się złapie za uszy.* Prezentacja kącika książki. Wdrażanie do prawidłowego korzystania z książek, aby ich nie zniszczyć. Prawidłowe odkładanie książek na półkę. Trening czystości: samodzielne mycie zębów po obiedzie.

Jestem już przedszkolakiem

Kiedy Kuba miał pójść po raz pierwszy do przedszkola, bardzo się cieszył. Tylko nie potrafił się zbyt cieszyć tym, że trzeba tam zostać.

Wczesnie rano wyruszyli z mamą do przedszkola. Po drodze spotkali pana listonosza, który szedł właśnie na pocztę, panią ze sklepu, która przyjmowała kubki ze śmietaną, pana kierowcę, który przywiózł świeże rogaliki z piekarni, panią z kiosku z gazetami i kota sąsiadów, który zawsze gdzieś się włóczy.

– Dokąd idziesz tak wczesnie, Kubusiu? – pytali wszyscy z wyjątkiem kota, który bardzo się dokądś spieszył. A Kuba wyjaśniał wszystkim:

– Jestem już przedszkolakiem, idę do przedszkola!

I wszyscy się dziwili: pan listonosz, pani ze sklepu, kierowca, który przywozi świeże rogaliki, pani z kiosku i aż klaskali w dłonie ze zdziwienia, z wyjątkiem pani z kiosku, bo miała pełne ręce gazet.

– Coś podobnego, to jesteś już taki duży?! Chodzisz do przedszkola?! Kto by pomyślał, przecież jeszcze wczoraj mama wozila cię w wózku – mówili.

To oczywiście nie była prawda, bo wczoraj mama wcale nie wozila Kubusia w wózku. Co więcej, właśnie wczoraj po południu Kuba sam wozil w wózku bliźniaki z parteru, bo ich mama pozwoliła, żeby popchał wózek do rogu ulicy.

Mama Kubusia uśmiechała się do wszystkich i odpowiadała:

– Oczywiście, czas płynie, dzieci rosną.

I to była prawda, nie tak jak z tym wożeniem w wózku. Mama była dumna z tego, że ma już takiego dużego syna, i Kuba to widział. On sam też był dumny, że jest takim dużym chłopcem.

Cieszył się, że idzie do przedszkola, jeszcze wtedy, kiedy przez dużą bramę skręcali do ogrodu, i nawet wtedy, kiedy wchodzili po schodach.

Pani w przedszkolu też się ucieszyła, bo kiedy weszli do szatni, pocałowała Kubę i powiedziała:

– Dzień dobry, Kubusiu, cieszę się, że przyszedłeś. Czekałam na ciebie.

Ale kiedy mama też pocałowała Kubę i chciała sobie pójść, to już tylko pani z przedszkola się cieszyła, bo on sam najchętniej poszedłby razem z mamą. Chwycił ją nawet za rękę i przyciągnął do siebie. Ale wtedy okazało się, że Kuba jest bardzo potrzebny w przedszkolu.

– Chyba nie masz zamiaru odejść, Kubusiu? – zmartwiła się pani. – Właśnie dlatego czekałam na ciebie, żebyś pocieszył tę dziewczynkę – powiedziała to bardzo cicho, a jednocześnie pokazała mu dziewczynkę w czerwonych pończochach, schowaną pod czerwonym płaszczykiem. – Bo widzisz, ona jeszcze nie wie, jak dobrze jest w przedszkolu.

Mama puściła rękę Kubusia i dała mu znak, że naprawdę należy pocieszyć tę dziewczynkę.

Kuba podszedł do płaszczyka, uniósł go i próbował zajrzeć. Ale widać było tylko rude włosy dziewczynki.

– Cześć. Ja będę tu przychodził codziennie – zaczął grzecznie Kuba.

Ale ruda dziewczynka jeszcze głośniej się rozplakała. Pewnie pomyślała, że ona też. Kuba zastanowił się. Potem znów grzecznie powiedział:

– Będzie tu dużo dzieci i dużo zabawek, będziemy się ciągle bawić i pani będzie nas lubiła.

Czerwony płaszczyk zakolysał się na wieszaku i Kuba pomyślał, że może się urwać.

– Ja nie lubię przedszkola, nie lubię, jak jest dużo dzieci, a w domu mam jeszcze więcej zabawek, i wcale nie lubię pani! – powiedziała ruda dziewczynka spod płaszczyka.

Wtedy Kubie zrobiło się żal pani z przedszkola i postanowił ją lubić. Bo na pewno pani jest przykro, kiedy ktoś jej nie lubi i głośno o tym mówi. Kuba spojrzał na panią, czy przypadkiem tego nie usłyszała, i spostrzegł, że nie ma już mamy. Ale teraz nie mógł płakać, bo co by powiedziała ruda dziewczynka w czerwonym płaszczyku?

Kuba wsunął rękę w rękaw czerwonego płaszczyka.

– Nazywam się Kuba, a ty? – zapytał.

W płaszczyku panowało milczenie, potem uniósł się drugi rękaw płaszczyka, poruszył w prawo i w lewo, jakby kogoś szukał. Kuba chwycił ruszający się rękaw, ale tego wieszak już nie wytrzymał i urwał się.

Ruda dziewczynka stała z ręką w jednym rękawie płaszczyka, Kuba z ręką w drugim rękawie i nagle zaczęli się kręcić w kółko, i w kółko, a czerwony kaptur wesoło potakiwał, bo usłyszał imię swojej właścicielki: Ela, Ela, Ela – tak właśnie miała na imię ruda dziewczynka.

– Przecież możecie bawić się w środku – powiedziała pani i wcale ich nie skrzyzczała za płaszczyk.

Kuba i Ela weszli do sali. Było tam troje dzieci. Jedno stało w jednym kącie, drugie w drugim, a trzecie siedziało pośrodku dywanu i tarło oczy.

Ela podeszła do niego.

– Ten chłopiec będzie tu codziennie przychodził – wskazała na Kubę. – Tu będzie dużo zabawek i dużo dzieci. Będziecie się razem bawić. I pani będzie was lubiła.

Pozostałe dzieci podeszły do Eli.

– A ty nie będziesz tu przychodziła? – zapytało jedno z nich.

– Jeszcze nie wiem – powiedziała Ela. – To zależy, czy tu będzie dobrze.

– Mój braciszek poszedł do żłobka, a ja muszę chodzić do przedszkola, bo wszyscy pracują i w domu nie ma nikogo, kto mógłby być z nami – powiedział chłopiec siedzący na dywanie i znowu zaczął trzeć oczy, chociaż już wcale nie płakał.

Dwoje pozostałych dzieci powiedziało chórem:

– Moja mama też pracuje.

– I moja mama też – powiedział Kuba – ale ja nie dlatego tu przyszedłem. – Cała czwórka popatrzyła na niego zaciekawiona, więc od razu powiedział: – Tylko dlatego, że jestem już przedszkolakiem.

Éva Janikovszky

Pomoce: papierowe serduszka – po jednym dla każdego dziecka, É. Janikovszky „Jestem już przedszkolakiem”, Nasza Księgarnia, Warszawa 1986

Temat 7.: Wesołe bazgroły

„Znajdź zabawkę” – zabawa dydaktyczna: rozpoznawanie i nazywanie podstawowych kolorów. „Kolorowe domki” – wskazywanie domku w danym kolorze, układanie domków w odpowiedniej kolejności, przeliczanie domków. „Niewidzialni” – zabawa ruchowa z wykorzystaniem kolorowych chust. Rysowanie kredkami „bazgrołów” na szarym papierze i naklejanie kolorowych kółek w swobodnym układzie. Nazywanie kolorów wykorzystanych w pracy.

Pomoce: „Pomoce trzylatka” – Kolorowe domki, kolorowe chusty – po jednej dla każdego dziecka, karton szarego papieru, kredki świecowe, kolorowe papierowe kółka, klej w sztyfcie

Temat 8.: Co potrafią nasze ręce?

• Burza mózgów na temat: *Co potrafimy zrobić za pomocą rąk?* Ugniatanie kul z gazety, podrzucanie i łapanie, turlanie, układanie na głowie, przeskakiwanie przez kulę, wskakiwanie na kulę, rozprostowywanie gazety i prasowanie jej za pomocą rąk. Odciskanie na kartce dłoni pomalowanych farbą. Trening czystości: prawidłowe mycie i wycieranie rąk. Zabawy słowno-ruchowe (wierszyki paluszkowe).

Pomoce: gazety, kartki do rysowania, płaski pojemnik z farbą

• „Grajmy razem!” – nauka prostego akompaniamentu do muzyki. Nauczyciel gra na grzechotce znany rytm: dwie ćwierćnuty, dwie ósemki, ćwierćnuta. Dzieci powtarzają, a następnie nauczyciel odtwarza nagranie utworu. Podczas części A dzieci realizują na swoich instrumentach znany schemat rytmiczny. Podczas części B – grają do muzyki w pulsie ósemkowym.

Pomoce: CD Piosenki i utwory do słuchania – „Fiesta aymara” nr 42, marakasy dla każdego dziecka

Temat 9.: Współpraca się opłaca

Poznanie pojęcia *para*. Układanie w pary takich samych zabawek (np. dwa misie, dwie lalki, dwa samochody). Ustawianie się w pary. „Zrośnięci” – zabawa ruchowa. Budowanie w parach konstrukcji przestrzennych z klocków. Chwalenie przejawów zgodnej współpracy. Wdrażanie do używania zwrotów „proszę”, „dziękuję” i „przepraszam”. „Witamy się różnymi częściami ciała” – zabawa ruchowa w parach.

Pomoce: zabawki – po dwie z każdego rodzaju, klocki

Temat 10.: Cicho – głośno

„Stoi różyczka” – zabawa integracyjna. Wprowadzenie rymowanki „Czarowanie ciszy” – powtarzanie rymowanki głosem umiarkowanym, głośno i szeptem. Zabawa „Dźwięczący dzwonek” – podawanie sobie dzwonka tak delikatnie, aby nie zadźwięczał. „Cicho – głośno” – reagowanie ruchem na zmiany natężenia dźwięku (gra na dzwoneczku lub tamburynie). Trening samodzielności: korzystanie z toalety.

Pomoce: dzwoneczek, tamburyn

Zabawy na pierwsze dni w przedszkolu

• „Baloniku nasz malutki” – zabawa tradycyjna w kręgu do słów: *Baloniku nasz malutki, rośnij duży, okrąglutki. Balon rośnie, że aż strach. Przebrał miarę, no i trach!* Dzieci stoją w małym kole, które stopniowo się powiększa. Na słowo: *trach!* wszyscy się przewracają.

• „Witam wszystkich, którzy...” – zabawa na powitanie. Dzieci siedzą przed nauczycielem lub w kręgu. Nauczyciel mówi, kogo wita, i macha do dzieci. Dzieci, które uważają, że słowa nauczyciela odnoszą się do nich – machają do niego. Przykłady pozdrowień: *Witam wszystkich, którzy przyszli do przedszkola na piechotę. Witam wszystkich, którzy są już przedszkolakami. Witam wszystkich, którzy lubią, kiedy świeci słońce. Witam wszystkich, którzy chcą się bawić w przedszkolu.*

• „Witamy się różnymi częściami ciała” – zabawa ruchowa. Dzieci biegają po sali w rytm uderzeń w tamburyn lub wybranej melodii. Gdy dźwięki cichną, dzieci łączą się w pary i witają zgodnie z poleceniami: *Ręka do ręki! Czoło do czoła! Kolano do kolana! Nos do nosa! Brzuch do brzucha!* Zabawę można powtórzyć kilkakrotnie, wybierając za każdym razem inne części ciała.

Pomoce: tamburyn lub dowolna muzyka

• „Gadający balon” – zabawa w kręgu. Nauczyciel trzyma balon, przykłada go do ucha dziecka siedzącego obok i mówi mu przez balon swoje imię. Następnie dziecko bierze balon i mówi swoje imię, przytykając balon do ucha kolejnego dziecka.

• „Kółko graniaste” – zabawa tradycyjna w kręgu do słów: *Kółko graniaste, czworokanciaste. Kółko nam się połamało, cztery grosze kosztowało, a my wszyscy bęc!* Dzieci chodzą w kole, trzymając się za ręce. Na słowo: *bęc!* wszyscy się przewracają.

- „Lustro” – zabawa naśladowcza. Nauczyciel staje przed dziećmi i robi różne śmieszne miny lub wykonuje proste ruchy, a dzieci starają się je wiernie powtórzyć.
- „Przytul mnie” – zabawa przy muzyce. Dzieci biegają po sali w rytm uderzeń w tamburyn lub wybranej melodii. Gdy dźwięki cichną, dzieci wybierają sobie kolegę lub koleżankę i przytulają się.

Pomoce: tamburyn lub dowolna muzyka

- „Mam na imię...” – zabawa w kręgu. Dzieci siedzą w kole i podają sobie piłkę. Kto trzyma piłkę, mówi, jak ma na imię.

Pomoce: piłka

- „Znajdź osobę do pary” – zabawa orientacyjna. Dzieci losują obrazki z „zaczarowanego pudełka”, po czym rozbiegają się po sali i pływają w rytm muzyki. Gdy melodia cichnie, szukają dziecka z takim samym obrazkiem i przytulają koleżankę lub kolegę. Obrazki wracają do pudełka. Zabawę można powtórzyć kilka razy.

Pomoce: „zaczarowane pudełko”, pary obrazków, dowolna muzyka

- „Kolorowe obrazki” – zgadywanka. Nauczyciel pokazuje obrazek np. z piłką i pyta, co to jest. Dziecko, które poprawnie odpowiedziało, wskazuje miejsce w sali, gdzie znajdują się piłki. Wszystkie dzieci biją brawo. Przykładowe obrazki do prezentacji: książka, samochód, miś, kredki, klocki. Przy okazji mówimy dzieciom, że każda zabawka ma swoje miejsce i chciałaby zawsze na nie wrócić.

Pomoce: obrazki zabawek z sali

- „Niewidzialni” – zabawa z chustami. Dzieci pływają po sali w rytm muzyki, wprawiając w ruch kolorowe chustki trzymane w rękach. Na hasło: *Niewidzialni!* kucają i nakrywają się chustkami.

Pomoce: dowolna muzyka, chustki szyfonowe

- „Dźwięczący dzwonek” – zabawa z dzwoneczkiem. Dzieci siedzą w kręgu i podają sobie dzwonek. W pierwszej wersji zabawy dziecko, które trzyma dzwonek, dzwoni cichutko i wymawia swoje imię. W drugiej wersji dzieci podają sobie dzwonek tak delikatnie, aby nie zadźwięczał.

Pomoce: dzwonek

- „Całusek” – autoprezentacja. Dzieci siedzą w rozsypce, chętne dziecko staje przed wszystkimi, przedstawia się (mówi, jak ma na imię i co lubi robić) i przesyła całusa wszystkim dzieciom.
- „Zrośnięci” – zabawa przy muzyce. Dzieci dobierają się w pary i chodzą po sali „zrośnięte” ramieniem. Muszą pilnować, aby się nie oderwać. Nauczyciel śpiewa piosenkę lub włącza wybraną melodię. Na przerwę w muzyce dzieci zmieniają osoby z pary.

Pomoce: dowolna muzyka

- „Stary niedźwiedź” – zabawa tradycyjna w kręgu. Dzieci stoją w kole, trzymają się za ręce, w środku kuca jedno dziecko – niedźwiedź. Uczestnicy zabawy śpiewają: *Stary niedźwiedź mocno śpi, stary niedźwiedź mocno śpi, my się go boimy, na palcach chodzimy, jak się zbudzi, to nas zje, jak się zbudzi, to nas zje. Pierwsza godzina – niedźwiedź śpi, druga godzina – niedźwiedź chrapie, trzecia godzina – niedźwiedź łapie!* „Niedźwiedź budzi się”, szybko wstaje i próbuje złapać jedno z dzieci, które z piskiem uciekają.
- „Stoi różyczka” – zabawa tradycyjna. Dzieci ustawiamy w kręgu, w środku stoi wybrane wcześniej dziecko – różyczka. Dzieci kręcą się w kółko w rytm piosenki: *Stoi różyczka w czerwonym wieńcu, my się kłaniamy jako książęciu* (dzieci stają i kłaniają się różyczce). *Ty, różyczko, dobrze wiesz, dobrze wiesz, dobrze wiesz* (dzieci klaszczą), *kogo kochasz, tego bierz! Tego bierz!* Po tych słowach różyczka wybiera z koła jedną osobę i zajmuje jej miejsce, a zabawa toczy się dalej z nową różyczką.
- „Jeż” – zabawa naśladowcza. Dzieci stoją w kręgu, w środku stoi wybrane dziecko – jeż. Wszyscy wypowiadają rymowaną: *Na dywanie siedzi jeż, co on robi, to my też.* Dzieci naśladują czynność pokazaną przez „jeża”. Mogą to być podskoki lub klaśnięcia.
- „Zaczarowany krąg” – zabawa sprawnościowa. Dzieci siedzą w kręgu na dywanie. Trzymają się za ręce. Starają się, nie puszczać rąk, jednocześnie wstać, a potem usiąść.
- „Serduszko” – zabawa w kręgu. Na środku koła leżą papierowe serduszka. Każde dziecko po kolei wstaje, bierze serduszko i podaje je wybranemu przez siebie dziecku. Każde dziecko może dostać tylko jedno serduszko. Nauczyciel zachęca do stosowania słów „proszę” i „dziękuję”.

Pomoce: papierowe serduszka

• „Znajdź zabawkę” – zabawa tropiąca. Dzieci spacerują po sali. Na hasło: *Czerwony!* rozbiegają się po sali i szukają zabawki we wskazanym przez nauczyciela kolorze. Za każdym razem nauczyciel podaje inny kolor.

Pomoce: zabawki w różnych kolorach

• „Cicho – głośno” – zabawa przy instrumentach. Nauczyciel gra na dzwoneczku lub tamburynie. Podczas cichych dźwięków dzieci kładą się na plecach i „przyklejają” dokładnie całe ciało do podłogi. Podczas głośnych dźwięków podnoszą ręce i chodzą po sali, stawiając głośno duże kroki.

Pomoce: dzwoneczek lub tamburyn

• „Samochody, piłki, lalki” – zabawa naśladowcza. Na hasło: *Samochody* dzieci biegają w jednym kierunku, naśladując głosem dźwięk silników. Na hasło: *Piłki* – podskakują. Na hasło: *Lalki* – zastygają w miejscu i nie mogą się poruszyć.

• „Poszukiwanie misia” – zabawa tropiąca. Nauczyciel zostawia misia w łazience (szatni, ogródku). Zabiera dzieci na poszukiwanie misia. Kiedy znajdują misia w łazience, nauczyciel rozmawia z nim: *Dzień dobry, misiu, co tu robisz? Przyszedłeś umyć ręczki? Dzieci też potrafią myć ręce i mają swoje ręczniki. Każde ma swój, tylko dla siebie.*

Kiedy znajdują misia w szatni, nauczyciel mówi: *Cześć, misiu, co tu robisz? Czekasz na dzieci? A skąd wiesz, że tu właśnie teraz będziemy? Bo to pora, żeby wyjść do ogródka. Rozumiem. A czy wiesz, misiu, że każde dziecko ma w tej szatni swoją szafkę, miejsce na buty i kurteczkę? Popatrzysz teraz, jak się dzieci ładnie ubierają?*

Kiedy znajdują misia w ogródku (znalezienie misia może być zadaniem dzieci, gdy pierwszy raz wyjdą do ogródka), nauczyciel mówi do misia: *Misiu, jak dobrze, że się znalazłeś, w ogródku nie można chować się przed panią, zapamiętaj to sobie. A wiesz, co można robić w ogródku? Można bawić się w piaskownicy, huśtać się, zjeżdżać ze zjeżdżałni. Nauczyciel prezentuje sprzęty i zabawki ogrodowe, z których mogą korzystać dzieci.*

Pomoce: miś

Rymowanki porządkujące rytm dnia

Na powitanie

„Dzień dobry” mówią dzieci,
„Dzień dobry” mówi pani,
„Dzień dobry” wszyscy razem
wesoło powtarzamy...

Przed czytaniem książki

Słonko świeci nad głowami,
pani jest tu razem z nami,
będzie czytać nam książeczkę,
więc usiadźmy na chwileczkę.

Nawet bardzo mała mucha,
będzie teraz w ciszy słuchać
i nie bzyknie nawet bzzy,
jest cichutka, tak jak my.

Przed posiłkiem

Już śniadanie jest na stole,
a my czyste ręczki mamy,
pusty brzuszeczek burczy z głodu,
więc dziś wszystko pozjadamy.

Już obiadek jest na stole,
a my czyste ręczki mamy,
pusty brzuszeczek burczy z głodu,
więc dziś wszystko pozjadamy.

*Podwieczorek jest na stole,
a my czyste rączki mamy,
pusty brzuszek burczy z głodu,
więc dziś wszystko pozjadamy.*

Zwroty grzecznościowe

*Słowa „proszę” i „dziękuję”
znam, rozumiem i stosuję.
A gdy komuś krzywdę zrobię,
to „przepraszam” także powiem.*

Czarowanie ciszy

*Zapraszamy króla ciszy,
niech nas teraz nikt nie słyszy.*

Zaproszenie do kręgu

*Podajmy sobie ręce i zróbmy duże koło,
podajmy sobie ręce i bawmy się wesóło.*

Pracownicy przedszkola

*Pani (imię) to kucharka,
co wrzuca jedzenie do garnka.
Gotuje taki obiadek,
że zje go nawet niejadek.*

*Pani (imię) to woźna,
do której podejść można.*

*Pomoże nam w kłopotcie,
tak jak najlepsze ciecie.*

Pani (imię) to nasza pomoc.

Pomaga nam jak umie.

*I każdą naszą prośbę
wysłucha i zrozumie.*

Krąg tematyczny: Co na Ziemi jest piękne, ciekawe i tajemnicze?

Temat 11.: Zielona planeta

Zapis w dzienniku:

I. Zabawy rozwijające umiejętności prospołeczne. Zabawy z kolorowymi klockami.

II. „Kolory Ziemi” – pokaz globusa i rozmowa kierowana, rozpoznawanie środowisk przyrodniczych: woda, góry, las, wypowiedzi nawiązujące do przeżyć dzieci. „Ryba” – zabawa plastyczna. „Piosenka o czterech żywiołach” – nauka piosenki i zabawa ruchowa. „Taniec rybek” – improwizacje ruchowo-taneczne do muzyki relaksacyjnej, odtwarzanie ruchem nastroju słuchanej muzyki.

III. Zorganizowanie ekspozycji wykonanych ryb (zawieszenie na nitkach) i ćwiczenia oddechowe z ich wykorzystaniem.

Przewidywane osiągnięcia:

- poznaje wybrane środowiska przyrodnicze,
- kojarzy środowisko z odpowiadającą mu symbolicznie barwą,
- wykonuje pracę plastyczną z użyciem farb,
- integruje się z grupą i ilustruje ruchem treść piosenki,
- improwizuje ruchem do muzyki.

Przebieg zajęć głównych:

- „Kolory Ziemi” – pokaz globusa i rozmowa kierowana, rozpoznawanie środowisk przyrodniczych. Nauczyciel stawia na środku dywanu pudło i prosi, żeby dzieci zgadywały, co w nim jest. Następnie wyjmuje z niego globus i pyta, czy dzieci rozpoznają ten przedmiot. Krótko opisuje globus, pokazuje na nim miejsce Polski. Następnie pyta, jakie kolory dzieci widzą na globusie.

Kolor niebieski (woda) – nauczyciel przyczepia do tablicy nadmorski pejzaż. Chętne dzieci mogą opowiedzieć o swoich skojarzeniach z tym miejscem.

Kolor zielony (las) – nauczyciel przyczepia do tablicy ilustrację lasu, którą dzieci opisują.

Kolor czerwony (góry) – nauczyciel prezentuje górski pejzaż. Zwraca uwagę dzieci na jego elementy: szczyty, góralska chata, wysokie drzewa, piękno krajobrazu.

Pomoce: pudło, globus, ilustracje (pejzaż nadmorski, leśny i górski)

- „Ryba” – zabawa plastyczna. Nauczyciel rozdaje dzieciom sylwety ryb i rozwiesza ilustracje z krajobrazami poznanymi wcześniej. Pyta, do którego miejsca pasuje ryba. Następnie dzieci ozdabiają swoje sylwety – stemplują palcami umoczonymi w farbie łuski ryby.

Pomoce: „Karty pracy” – karta 1, płaskie pojemniki z farbą

- „Piosenka o czterech żywiołach” – nauka piosenki i zabawa ruchowa. Nauczyciel uczy dzieci słów piosenki na zasadzie echa. Następnie zaprasza je do koła wiązanego i śpiewa refren piosenki:

Zapraszamy wszystkie dzieci

do naszego koła,

do zabawy przy piosence

o czterech żywiołach.

Następnie dzieci śpiewają piosenkę i ilustrują ją ruchem.

Pierwsza zwrotka:

Ziemia jest okrągła (dzieci w kręgu maszerują w prawą stronę)

i wciąż się obraca;

to właśnie dlatego (zmieniają kierunek ruchu w kręgu)

dzień po nocy wraca.

Refren:

Ziemia kręci się wesoło, (puszczają ręce i każde osobno obraca się wokół własnej osi z rękami ułożonymi na biodrach)

ogień podskakuje, (wykonują cztery podskoki twarzą do środka koła)

woda płynie, płynie, płynie, („rysują” przed sobą obiema rękami fale równoległe w powietrzu)

a wiatr pogwizduje. (naśladują palcami grę na fujarce)

Druza zwrotka:

Ogień zagotuje (maszerują w kole wiązonym cztery kroki do środka koła)

wodę na herbatę (wykonują cztery kroki w tył)

i ogrzeje zimą (puszczają ręce i każde dziecko obejmuje swoje ramiona)

małą, górską chatę. (łączą ręce nad głowami)

Refren:

Ziemia kręci się wesoło (jw.)

Trzecia zwrotka:

Płynie woda w rzece (podobnie jak w refrenie kreślą w powietrzu fale)

i w leśnych strumieniach. (jw.)

Jesienią jest deszczem, (opuszczają ręce, poruszając szybko palcami)

zimą w śnieg się zmienia. (jw.)

Refren:

Ziemia kręci się wesoło (jw.)

Czwarta zwrotka:

Powietrze to wietrzyk, (kręcą młynki)

co rozgania chmury. (jw.)

*Jak wieje za mocno, (poruszają rękami jakby gałęziami drzew nad głowami)
szaleją wichury. (jw.)*

Refren:

Ziemia kręci się wesoło... (jw.)

• „Taniec rybek” – zabawa ruchowa. Kiedy prace dzieci wyschną, nauczyciel zaprasza dzieci do tańca rybek przy muzyce relaksacyjnej. Dzieci tańczą, trzymając swoje ryby w dłoniach. Nauczyciel informuje, że ryby boją się hałasu, więc trzeba tańczyć bardzo cicho, powoli i delikatnie, aby się nie spłoszyły.

Pomoce: szablon ryb ozdobione przez dzieci, CD z muzyką relaksacyjną

Temat 12.: Mały badacz Ziemi

Zapis w dzienniku:

I. Zabawy słowno-ruchowe. Kreślenie dowolnych wzorów na tackach wysypanych piaskiem.

II. „Kolorowe warstwy” – zabawa badawcza, porównywanie, określanie właściwości oraz wskazywanie możliwości wykorzystania piasku, żwiru, kamieni, doskonalenie umiejętności przeliczania. „Poszukiwacze skarbów” – zabawa dydaktyczna, porównywanie i opisywanie skarbów. „Skarby ziemi” – tworzenie kompozycji przestrzennych z materiału przyrodniczego, poznawanie właściwości gliny, doskonalenie umiejętności współdziałania z innymi dziećmi LUB „Co to za dźwięki?” – zagadki słuchowe. „Skarby ziemi” – nauka piosenki, zabawa rytmiczna przy piosence.

III. Zabawy logopedyczne. Zagadki dotykowe.

Przewidywane osiągnięcia:

- poznaje polisensorycznie faktury i barwy ziemi przez układanie warstw w przezroczystych pojemnikach,
- określa odczuwane doznania dotykowe, wzbogacając słownictwo,
- poznaje pojęcia przeciwstawne: *mały* – *duży*,
- przelicza elementy,
- stosuje materiał przyrodniczy w działaniach plastycznych.

LUB

- rozróżnia dźwięki wydobywane z kasztanów, orzechów, kamieni,
- zespołowo śpiewa piosenkę i realizuje proste rytmy na wybranych przedmiotach.

Przebieg zajęć głównych:

• „Kolorowe warstwy” – zabawa badawcza. Nauczyciel kładzie przed dziećmi trzy pojemniki: z ziemią, piaskiem oraz żwirem i kamieniami. Dzieci swobodnie wypowiadają się na temat swoich przypuszczeń dotyczących zawartości pojemników. Następnie nauczyciel krótko opowiada o tym, do czego służy ziemia (rosną w niej rośliny, mieszkają w niej niektóre zwierzęta), piasek (zabawa, robienie babek, odpoczynek na plaży) i żwir (budowa dróg i domów). Po tym wstępie dzieci układają w przezroczystym naczyniu warstwy: ziemia, piasek oraz żwir i kamienie. Nauczyciel kieruje uwagę dzieci na właściwości dotykanych materiałów, pytając: *Co można łatwo przesypać, co jest ciężkie, co jest mięle w dotyku i miękkie, co jest twarde?* Dzieci oddzielają małe kamienie od dużych, aby te największe ułożyć na samym wierzchu. Nauczyciel zachęca do przeliczenia dużych kamieni. Na koniec naczynie zostaje ustawione w kącie przyrody.

Pomoce: trzy pojemniki: z ziemią, piaskiem oraz żwirem i kamieniami, przezroczyste naczynie (np. małe akwarium)

• „Poszukiwacze skarbów” – zabawa dydaktyczna. Dzieci wychodzą na spacer lub do ogródka. Zbierają skarby: kamienie, patyczki, szyszki, igły, korzenie, kawałki kory, mchu, żółędzie. Nazywają i opisują swoje znaleziska. W sytuacji braku możliwości realizacji zajęć w ogrodzie dzieci losują skarby z „worka skarbów”.

Pomoce: torebki lub materiał przyrodniczy i worki

• „Skarby ziemi” – tworzenie kompozycji przestrzennych z materiału przyrodniczego. Dzieci są podzielone na zespoły. Nauczyciel przygotowuje dość duże, płaskie pojemniki, które dzieci wypełniają równą warstwą gliny, opisując przy okazji swoje odczucia dotykowe. Następnie wciskają w glinę zebrany materiał przyrodniczy, tworząc wspólne prace. Nauczyciel umieszcza prace w kącie przyrody.

Pomoce: płaski pojemnik, glina, zebrany materiał przyrodniczy

LUB

• „Co to za dźwięki?” – zagadki słuchowe. Dzieci siedzą na podłodze w dużym kręgu. Nauczyciel prezentuje odgłosy uderzania o siebie kasztanów, orzechów i kamieni. Następnie poleca, by dzieci odwróciły się plecami. Zadaniem dzieci jest uważne słuchanie i odgadywanie, na jakim „instrumencie” gra nauczyciel.

Pomoce: kasztany, orzechy, kamienie

• „Skarby ziemi” – nauka piosenki, zabawa rytmiczna przy piosence. Nauczyciel uczy piosenki na zasadzie echa. Następnie proponuje zabawę rytmiczną. Prezentuje dzieciom nagranie piosenki. Na słowa: *ram, pam, pam* – gra na przedmiotach (stuka jeden o drugi kasztanami, kamieniami, orzechami). Następnie układa na podłodze przed każdym dzieckiem kasztany, orzechy, małe kamienie (po dwa dla każdego dziecka). Dzieci śpiewają razem z nauczycielem piosenkę i w odpowiednim momencie biorą do rąk przedmioty, o których jest mowa w piosence. Na słowa: *ram, pam, pam* – grają na nich rytmicznie.

Pomoce: kasztany, orzechy, kamienie (po dwa dla każdego dziecka), CD Piosenki i utwory do słuchania – „Skarby ziemi” nr 2

Temat 13.: Ziemia najbliższa

Zapis w dzienniku:

I. Trening czystości – prawidłowe mycie i wycieranie rąk. Budowanie konstrukcji z klocków, doskonalenie umiejętności przeliczania.

II. „Każdy ma swój dom” – rozmowa kierowana, poznawanie i nazywanie różnych rodzajów budynków mieszkalnych, próba opisywania wyglądu własnego domu. „Pokaż mi swój domek” – słuchanie i omawianie wiersza H. Bechlerowej, przyporządkowywanie zwierząt do odpowiednich domów (karta pracy). „Dbamy o zdrowie” – ćwiczenia gimnastyczne.

III. Zabawy ruchowe. Zabawy ortofoniczne – naśladowanie odgłosów zwierząt.

Przewidywane osiągnięcia:

- rozpoznaje różne rodzaje budynków mieszkalnych,
- słucha utworu literackiego i omawia jego treść,
- nazywa i wskazuje domy zwierząt, wzbogacając słownictwo,
- doskonali sprawność i koordynację ruchową.

Przebieg zajęć głównych:

• „Każdy ma swój dom” – rozmowa kierowana przy obrazkach. Nauczyciel zachęca dzieci do swobodnych wypowiedzi na temat swoich domów (jak wyglądają, kto w nich mieszka, co można w nich robić?). Kieruje rozmowę tak, aby dzieci doszły do wniosku, że domy są różne (można pokazać ilustracje domów jednorodzinnych, drewnianej chaty i wieżowca) i że wszystkie stworzenia na ziemi mają swój dom.

Pomoce: ilustracje przedstawiające różne budynki mieszkalne

• „Pokaż mi swój domek” – słuchanie wiersza H. Bechlerowej. Nauczyciel czyta wiersz, ilustrując kolejne zwrotki sylwetami zwierząt. Po wysłuchaniu wiersza nauczyciel zadaje pytanie: *O jakich zwierzętach była mowa w wierszu?* Następnie rozkłada sylwety przed dziećmi i prosi, by pokazały, kto mieszka w ulu, gnieździe, w dziupli i w norce. Na koniec na karcie pracy dzieci łączą zwierzęta z ich domami.

Pomoce: „Wybór tekstów literackich” – H. Bechlerowa „Pokaż mi swój domek” s. 4–5, sylwety zwierząt (pies, mysz, wiewiórka, niedźwiedź, cielę, jaskółka, pszczoła, ślimak, zając), „Karty pracy” – karta 2, kredki

• „Dbamy o zdrowie” – ćwiczenia gimnastyczne.

Pomoce: „Wybór zabaw”

Temat 14.: Co budują ludzie?

Zapis w dzienniku:

I. Oglądanie albumów przedstawiających przykłady różnorodnej architektury i zabudowy miast.

II. „Budujemy miasto” – zabawa dydaktyczno-konstrukcyjna, nazywanie i określanie przeznaczenia różnych budowli, budzenie zainteresowania architekturą własnej miejscowości, doskonalenie umiejętności łączenia

różnorodnego materiału konstrukcyjnego. „Zamki z piasku” – zabawa badawcza, poznanie właściwości mokrego i suchego piasku.

III. Zabawy rozwijające umiejętności prospołeczne.

Przewidywane osiągnięcia:

- rozpoznaje i nazywa budowle wzniesione przez człowieka,
- utrzymuje równowagę,
- buduje, wykorzystując dostępny materiał konstrukcyjny,
- bada właściwości mokrego i suchego piasku.

Przebieg zajęć głównych:

• „Budujemy miasto” – zabawa dydaktyczno-konstrukcyjna. Nauczyciel pyta, co ludzie budują. Pokazuje ilustracje różnych budowli i prosi, aby dzieci je nazwały. Przy każdym obrazku dzieci zastanawiają się, do czego służy dana budowla i czy w ich miejscowości znajduje się taki obiekt. Następnie nauczyciel zaprasza dzieci do budowy mostu. Na dywanie rozkłada kawałek niebieskiego materiału, koc lub szeroki szal. W poprzek kładzie ławkę. Następnie każde z dzieci, pojedynczo, przechodzi po ławce na drugą stronę rzeki. Nauczyciel dzieli dzieci na dwa zespoły. Pierwszy zespół ma wybudować dom po jednej stronie rzeki, a drugi – mur lub wieżę po drugiej stronie (najlepiej, jeśli dzieci same zdecydują, jaki rodzaj budowli chcą stworzyć). Dzieci same wybierają materiał do budowy: klocki, papierowe kartony, poduszki, materace lub koce. Na zakończenie mogą nazwać miasto, które zbudowały.

Pomoce: ilustracje różnych budowli (dom, mur, most, wieża, zamek, plac zabaw, ulica), niebieski materiał, koc lub szal, ławka, klocki, kartony, poduszki, materace, koce

• „Zamki z piasku” – zabawa badawcza. Dzieci badają właściwości mokrego i suchego piasku, robiąc babki i tunele.

Pomoce: foremki, sitka, wiaderka, łopatki

 Temat 15.: Kto żyje na Ziemi?

Zapis w dzienniku:

I. Zabawy ruchowe (naśladowanie sposobu poruszania się wybranych zwierząt leśnych).

II. „Mieszkańcy lasu” – słuchanie wiersza i rozmowa na temat jego treści, zabawa dydaktyczna, rozpoznawanie i nazywanie zwierząt i roślin leśnych, doskonalenie umiejętności klasyfikacji. „Mali badacze przyrody” – obserwacje przyrodnicze, kształtowanie właściwych zachowań w stosunku do świata przyrody i umiejętności prowadzenia obserwacji. „Domki różnych zwierząt” – zabawa ruchowa przy muzyce.

III. Trening samodzielności – ubieranie się. Zagadki słowne.

Przewidywane osiągnięcia:

- poznaje właściwe zachowania wobec świata przyrody (zwierząt i roślin),
- dokonuje prostej klasyfikacji, wydzielając zbiór roślin i zbiór zwierząt,
- rozpoznaje i nazywa różne rośliny i zwierzęta, wzbogacając zasób słów,
- ćwiczy reakcję na przerwę w muzyce.

Przebieg zajęć głównych:

• „Mieszkańcy lasu” – zabawa dydaktyczna. Dzieci oglądają ilustrację przedstawiającą las i wypowiadają się na temat swoich doświadczeń związanych z pobytem w lesie. Nauczyciel pyta, jakie zwierzęta można tam spotkać. Następnie zwraca uwagę, że w lesie żyją nie tylko zwierzęta, lecz także rośliny: drzewa, grzyby, krzewy, kwiaty. Po tym wstępie zapoznaje dzieci z wierszem „Mieszkańcy lasu” i krótko omawia jego treść. Zwraca uwagę na to, że las jest domem zarówno ludzi, jak i zwierząt oraz roślin i człowiek w nim przebywający musi szanować otaczającą przyrodę: nie niszczyć roślin, nie płoszyć zwierząt, nie niszczyć ich schronień, np. mrowisk, nor. Następnie nauczyciel rozkłada na dywanie dwa koła hula-hoop oraz sylwety zwierząt i roślin. Dzieci segregują sylwety do wyznaczonych kół i wspólnie je przeliczają.

Mieszkańcy lasu

Idę sobie poprzez las.

Poszukuję – hop, hop – echa.

*Powolutku płynie czas,
a spod liści się uśmiecha:*

*komar, sowa,
mrówka, dzik,
sarna, lisek,
zając, wilk.*

*Idę sobie poprzez las
i rozglądam się dokoła.
Zapach mnie zielony gna
poprzez drzewa, krzewy, zioła:
mech, jagoda,
grzyb, malina,
sosna, brzoza,
jarzębina.*

*Idę sobie poprzez las
i nadziwić się nie mogę:
tyle zwierząt, tyle roślin
i ja jeden, mały człowiek.*

Anna Pawłowska-Niedbała

Pomoce: ilustracja przedstawiająca las, A. Pawłowska-Niedbała „Mieszkańcy lasu”, sylwety (jeż, zając, sarna, lis, sosna, brzoza, jagoda, grzyb), dwa koła hula-hoop

- „Mali badacze przyrody” – obserwacje przyrodnicze. Nauczyciel zabiera dzieci na spacer. Wspólnie obserwują napotkane zwierzęta i rośliny. Nauczyciel wspomina o obowiązku szanowania przyrody (nie zrywamy roślin, nie łamiemy gałązek, nie zaśmiecamy trawników, nie straszymy zwierząt). Po spacerze dzieci wymieniają nazwy spotkanych zwierząt i roślin i przypominają obowiązujące zasady zachowania wobec świata przyrody.
- „Domki różnych zwierząt” – zabawa ruchowa przy muzyce. Nauczyciel rozkłada na podłodze koła hula-hoop, będą to domki zwierząt. Dzieci poruszają się zgodnie z pulsem muzyki (maszerują, podskakują, biegają). Naśladują ruchem sposób poruszania się zwierzęcia, którego nazwę podaje nauczyciel. Przy muzyce do marszu (nr 7) chodzą jak niedźwiedzie, przy muzyce do biegu (nr 8) biegają jak mrówki, przy muzyce do podskoków (nr 9) skaczą jak zające. Na przerwę w muzyce dzieci zajmują miejsca w środku kół.

Pomoce: CD Piosenki i utwory do słuchania – Muzyka do marszu, biegu i podskoków nr 37–39, hula-hoop

Krąg tematyczny: Co poznam po smaku, zapachu lub kształcie? (2 tygodnie)

▣ Temat 16.: Jaki to smak?

Zapis w dzienniku:

- Zabawy rozwijające umiejętności prospołeczne. Zorganizowanie ekspozycji owoców w kąciку przyrody.
- „Owocowa sałatka” – zabawa dydaktyczna, poznanie nazw owoców, wzbogacanie słownictwa, dokonywanie klasyfikacji owoców ze względu na rodzaj. „Jaki to smak?” – zabawa badawcza i degustacja owoców, poznanie budowy owoców, opisywanie doznań smakowych oraz własnych preferencji. „W starym ogrodzie” – nauka piosenki i zabawa ruchowa przy piosence.
- Zabawy muzyczne. Doskonalenie sprawności manualnej podczas stemplowania połówkami owoców.

Przewidywane osiągnięcia:

- rozróżnia i nazywa popularne owoce,
- segreguje owoce ze względu na rodzaj,
- określa doznania dotykowe i smakowe,
- zna słowa piosenki i potrafi tańczyć w parze.

Przebieg zajęć głównych:

• „Owocowa sałatka” – zabawa dydaktyczna, segregowanie owoców. Nauczyciel przynosi kilka wybranych owoców (jabłka, śliwki i gruszki), po jednym dla każdego dziecka. Dzieci podają ich nazwy, próbują opisać kształt, kolor, zapach i wrażenia dotykowe. Na zakończenie segregują owoce, wkładając je do odpowiednich koszy.

Pomoce: owoce (jabłka, gruszki i śliwki) – po jednym dla każdego dziecka, trzy kosze lub inne pojemniki, taca

• „Jaki to smak?” – zabawa badawcza i degustacja owoców. Nauczyciel kroci owoce, pokazując dzieciom skórkę, miąższ i gniazda nasienne. Zwraca uwagę, że wszystkie owoce po przekrojeniu mają widoczne podobne elementy. Podaje każdemu na talerzyku kawałek jabłka, gruszki i śliwki. Podczas degustacji dzieci określają swoje odczucia i doznania smakowe. Nauczyciel pomaga, podpowiadając określenia: *słodki, kwaśny, przyjemny, soczysty*. Nauczyciel zachęca wszystkie dzieci do próbowania i wskazywania, które owoce są najsmaczniejsze.

Pomoce: jabłka, gruszki, śliwki, talerzyki, nożyk

• „W starym ogrodzie” – nauka piosenki i zabawa ruchowa przy piosence. Dzieci słuchają piosenki w wykonaniu nauczyciela. Omawiają jej treść. Uczą się piosenki metodą powtarzania za nauczycielem. Następnie nauczyciel proponuje zabawę ruchową przy piosence. Podczas zwrotek dzieci stoją w kręgu i naśladują gesty wykonywane przez nauczyciela. Na słowa: *ho, ho!* – łapią się za głowy, a następnie kołyszą rękami nad głowami. Śpiewają refren i klaszczą w ręce, a następnie łączą się w pary i tańczą w małych kółkach.

Pomoce: CD Piosenki i utwory do słuchania – „W starym ogrodzie” nr 6

Temat 17.: Owocowe drzewa**Zapis w dzienniku:**

I. Zabawy muzyczne i zabawy przy piosence.

II. „Jabłonie” – zintegrowane zabawy dydaktyczne, ilustrowanie ruchem treści opowiadania, dostrzeganie różnic w wysokości drzew, doskonalenie umiejętności rozumienia i stosowania pojęć przeciwstawnych. „Drzewa owocowe” – rozpoznawanie owoców i ćwiczenia w liczeniu (karta pracy), kształtowanie samodzielności podczas wykonywania zadania. „Drzewa w sadzie” – zabawa muzyczna, orientacyjno-porządkowa.

III. Zabawy logopedyczne. Zabawa tropiąca w ogrodzie (np. „Poszukiwacze jabłek”).

Przewidywane osiągnięcia:

- ilustruje ruchem treść opowiadania,
- poznaje pojęcia przeciwstawne: *niski – wysoki, wysoko – nisko*,
- wie, że owoce rosną na drzewach owocowych,
- kształtuje orientację w przestrzeni i odpowiednio reaguje na przerwę w muzyce.

Przebieg zajęć głównych:

• „Jabłonie” – zintegrowane zabawy dydaktyczne, wprowadzenie pojęć przeciwstawnych: *wysoki – niski*, rozpoznawanie kolorów. Nauczyciel proponuje zabawę, w której dzieci są drzewami. Każde stoi i trzyma w jednym ręku kółko czerwone, w drugim żółte. Nauczyciel mówi: *Jesteśmy w sadzie. Zamieniam was w jabłonie, wasze ręce to gałęzie, na których rosną jabłka. Na wysokich drzewach rosną żółte jabłka* (dzieci naśladują wysokie drzewa, stając na palcach i unosząc rękę z żółtym kółkiem). *Na niskich drzewach rosną czerwone jabłka* (dzieci kucają, unosząc rękę z czerwonym kółkiem). *Idziemy dalej do następnego sadu. W tym sadzie na wysokich jabłonkach rosną wysoko czerwone jabłka* (dzieci pokazują czerwone kółka) itd. Następnie dzieci siadają na dywanie. Nauczyciel rozkłada na podłodze karton szarego papieru z namalowanymi dwiema jabłoniąmi o różnej wysokości. Zadaje pytanie: *Czym różnią się drzewa?* Dzieci określają różnice w wysokości. Na wysokiej jabłoni przykleja koło czerwone, a na niskiej – żółte. Dzieci określają, jakiego koloru jabłka rosną na wysokim drzewie, a jakiego – na niskim, starając się poprawnie formułować zdania.

Pomoce: podkładki i po cztery papierowe koła dla każdego dziecka (dwa żółte i dwa czerwone), karton z namalowanymi drzewami, klej

- „Drzewa owocowe” – rozpoznawanie owoców, przeliczanie ich i naklejanie zgodnie z podaną instrukcją (karta pracy). Dzieci wskazują drzewo wysokie i niskie, a następnie naklejają na nich jabłka i śliwki.

Pomoce: „Karty pracy” – karta 3, kredki

- „Drzewa w sadzie” – zabawa muzyczna, orientacyjno-porządkowa. Nauczyciel rozmawia z dziećmi o owocach. Następnie rozdaje im po jednej plastikowej piłeczce. Wspólnie ustalają, jakimi owocami będą piłeczki, np. czerwone to jabłka, zielone – gruszki, żółte – cytryny (w zależności od kolorów piłek, jakimi dysponuje nauczyciel). Następnie prowadzący kładzie na podłodze w dużych odstępach trzy krążki i odtwarza muzykę do marszu, biegu i podskoków w dowolnej kolejności. Dzieci tańczą swobodnie i dopasowują sposób poruszania się do słuchanej muzyki. Nauczyciel kilkakrotnie zatrzymuje nagranie. Podczas przerw w muzyce dzieci powinny jak najszybciej odnaleźć krążek w kolorze piłki, którą dostały. Następnie ustawiają się dookoła swoich krążków i w ten sposób tworzą „drzewa owocowe” (jabłoń, gruszę, drzewo cytrynowe). Mogą kołysać rękami nad głowami i naśladować głosem szelest liści. Podczas powtórzeń zabawy nauczyciel przekłada krążki w inne miejsca.

Pomoce: CD Piosenki i utwory do słuchania – Muzyka do marszu, biegu i podskoków, nr 37–39, plastikowe piłeczki (czerwona, zielona i żółta – po jednej dla dziecka), trzy krążki gimnastyczne lub obręcze w tych samych kolorach

Temat 18.: Okrągłe jabłuszko

Zapis w dzienniku:

- I. Zabawy słowno-ruchowe. Suszenie plasterków jabłek – zdrowe chipsy.
- II. „Każde jabłko jest piękne” – oglądanie okazów różnych jabłek, doskonalenie umiejętności formułowania wypowiedzi podczas opisywania jabłka, nabieranie śmiałości w wypowiadaniu się. „Jabłuszko” – doskonalenie sprawności manualnej podczas lepienia z masy solnej. „Dbamy o zdrowie” – ćwiczenia gimnastyczne.
- III. Zabawy rozwijające umiejętności prospołeczne.

Przewidywane osiągnięcia:

- wypowiada się na forum grupy,
- poznaje nowy materiał plastyczny – masę solną,
- doskonalą sprawność i koordynację ruchową.

Przebieg zajęć głównych:

- „Każde jabłko jest piękne” – oglądanie i opisywanie okazów różnych jabłek. Dzieci siadają w kole. Na środku w kole hula-hoop leżą jabłka różnych gatunków. Nauczyciel wyjmie jedno jabłko i mówi: *Wszystkie jabłka są ładne, ale to jest małe, tutaj ma kolor żółty, a tutaj czerwony. Kto wybierze inne jabłko i opowie o nim?* Chętne dzieci opisują z pomocą nauczyciela wybrane owoce. Każde opisane jabłko dzieci układają na talerzu lub w koszyku, tworząc ekspozycję. Nauczyciel podkreśla, że jabłka wyglądają pięknie, ale trzeba je dość szybko zjeść, gdyż szybko się psują.

Pomoce: koło hula-hoop, różne rodzaje jabłek, talerz lub koszyk

- „Jabłuszko” – praca plastyczna, doskonalenie sprawności manualnej. Dzieci obserwują proces powstawania masy solnej. Nauczyciel nazywa składniki, pozwala dzieciom spróbować soli i określić jej smak. Dodaje do gotowej masy czerwoną farbę. Każde dziecko otrzymuje kawałek masy i bawi się nią, ugniatając w dłoniach. Następnie dzieci lepią z masy kulki – jabłka i wciskają w nie małe gałązki drzew, np. z kasztanowców. Jako ogonków można też użyć wykałaczek i dokleić do nich listki z zielonego papieru lub krepiny. Gotowe jabłka dzieci układają na tacy. Po skończonej pracy dokładnie myją i wycierają ręce.

Pomoce: masa solna, czerwona farba, wykałaczki, listki z zielonego papieru lub krepiny, taca

- „Dbamy o zdrowie” – ćwiczenia gimnastyczne.

Pomoce: „Wybór zabaw”

Temat 19.: Czarodziejski worek

Zapis w dzienniku:

- I. Zabawa badawcza, wskazywanie pestek w różnych owocach, uświadomienie, czym jest pestka dla rośliny.
- II. „Sałatka owocowa” – słuchanie wiersza T. Plebańskiego, zintegrowane działania dydaktyczne, odtworzenie listy owoców zgodnie z treścią wiersza, uświadomienie znaczenia spożywania owoców dla zdrowia. „Owocowy taniec” – zabawa ruchowa, rozpoznawanie dźwięku wybranych instrumentów perkusyjnych. „Moja grzechotka” – zabawa konstrukcyjna, dostrzeganie różnic w dźwięku grzechotek w zależności od liczby wrzuconych pestek, wygrywanie własnych improwizacji rytmicznych.
- III. Wykonanie sałatki owocowej zgodnie z treścią wiersza „Sałatka owocowa”.

Przewidywane osiągnięcia:

- z uwagą słucha wiersza,
- przelicza owoce zgodnie z treścią wiersza,
- reaguje na sygnał dźwiękowy zgodnie z umową,
- wykonuje grzechotkę z kubeczka i pestek śliwki.

Przebieg zajęć głównych:

- „Sałatka owocowa” – słuchanie wiersza T. Plebańskiego, odtworzenie listy owoców, rozmowy o walorach zdrowotnych owoców. Nauczyciel czyta wiersz i omawia jego treść, zwracając uwagę na nazwy owoców oraz konieczność ich spożywania. Kilkakrotnie czyta wiersza i pokazuje wymieniane owoce. Dzięki temu dzieci łatwiej nauczą się wiersza na pamięć.

Pomoce: „Wybór tekstów literackich” – T. Plebański „Sałatka owocowa” s. 6–7, gruszką, dwa jabłka, mandarynka, maliny, banan, ananas, miód

- „Owocowy taniec” – zabawa ruchowa. Nauczyciel dzieli dzieci na trzy grupy, zakładając im na głowy opaski z trzema rodzajami owoców (jabłko, gruszka, śliwka). Każda grupa tańczy przy dźwiękach innego instrumentu. Gdy słychać tamburyn, tańczą „jabłka”. Gdy słychać bębenek, tańczą „gruszki”, gdy grzechotka – „śliwki”. Nauczyciel może również wygrywać na instrumentach różne rytmy, zachęcając dzieci do marszu, biegu i podskoków.

Pomoce: opaska na głowę dla każdego dziecka z emblematem owocu, tamburyn, bębenek, grzechotka

- „Moja grzechotka” – zabawa konstrukcyjna. Nauczyciel rozdaje dzieciom po jednym plastikowym kubeczku do napojów. Na stole kładzie tacę z wysuszonymi pestkami śliwek. Dzieci wkładają pestki do swoich kubeczków. Zakrywają otwór ręką i sprawdzają brzmienie instrumentu. Mogą dołożyć lub odjąć pestki. Następnie nauczyciel pomaga dzieciom zakleić kubek taśmą. Zamiast kubeczków zaklejanych taśmą na zajęciach można użyć małe zakręcane butelki plastikowe, np. po jogurtach, wodzie mineralnej. Na zakończenie dzieci chodzą po sali ze swoimi grzechotkami i grają według własnego pomysłu. W wolnym czasie kubeczki można ozdobić papierem kolorowym lub plasteliną.

Pomoce: pestki śliwek, jednorazowe kubki i szeroka taśma klejąca lub małe butelki po jogurtach lub wodzie mineralnej

Temat 20.: Nasza spiżarnia

Zapis w dzienniku:

- I. Zabawy muzyczne. Zorganizowanie w kącie przyrody ekspozycji przetworów.
- II. „Czego brakuje?” – zabawa dydaktyczna, doskonalenie spostrzegawczości i pamięci wzrokowej, dostrzeganie i kontynuowanie prostych regularności rytmicznych. „Nasza spiżarnia” – zajęcia kulinarne, zagadki smakowe, poznanie sposobu wytwarzania soku z owoców, odczuwanie walorów smakowych przetworów owocowych.
- III. Zabawy słowno-ruchowe. Dobieranie do pary kartoników z owocami.

Przewidywane osiągnięcia:

- potrafi zapamiętać prosty układ elementów,
- poznaje nowe smaki i opisuje swoje doznania smakowe,
- obserwuje, jak powstaje sok.

Przebieg zajęć głównych:

• „Czego brakuje?” – zabawa dydaktyczna, doskonalenie pamięci wzrokowej. Nauczyciel układa na tacy trzy owoce: jabłko, gruszkę i śliwkę. Rozdaje dzieciom sylwety przedstawiające te same owoce. Podnosi kolejno owoce, a dzieci pokazują odpowiednią sylwetę. Następnie układa z owoców różne szeregi, a dzieci odtwarzają układy za pomocą sylwet. Po kilku powtórzeniach zabawy dzieci zamykają oczy, a nauczyciel chowa jeden owoc. Zadaniem dzieci jest odgadnięcie, czego brakuje, i wskazanie właściwej sylwety. Nauczyciel może również zaproponować dzieciom układanie owocowego pociągu na zasadzie: nauczyciel kładzie np. jabłko, gruszkę, śliwkę i dzieci kolejno dokładają własne owoce zgodnie z dostrzeżonym rytmem. Na koniec chętnie dzieci mogą obrysować sylwety na kartce i pokolorować je.

Pomoce: owoce (jabłko, gruszka, śliwka), taca, „Pomoce trzylatka” – Owoce, kartki, kredki

• „Nasza spiżarnia” – zajęcia kulinarne, zagadki smakowe, degustacja i opisywanie wrażeń smakowych. Nauczyciel bierze duży słoik oraz miskę z obranymi i pokrojonymi owocami. Następnie dzieci układają na dnie słoika warstwę owoców, a nauczyciel zasypuje ją cukrem. W ten sposób dzieci z pomocą nauczyciela zapelniają cały słoik. Na koniec nauczyciel przykrywa słoik i odstawia w ciemne miejsce. Wyjaśnia dzieciom, że zajrzą do słoika za kilka dni i sprawdzą, czy coś się zmieniło. W drugiej części zajęć dzieci dostają łyżeczki i próbują różnych konfitur. Starają się rozpoznać, z jakich owoców powstały przetwory, opisują ich smak i swoje doznania.

Pomoce: duży słoik, pokrojone owoce, cukier, 2–3 słoiki z różnymi konfiturami, łyżeczki

Temat 21.: Co tak pachnie?

Zapis w dzienniku:

I. Zabawy rozwijające umiejętności prospołeczne. Wzbogacenie kącika przyrody o okazy warzyw.

II. „Różne kształty i kolory” – zabawa dydaktyczna, wzbogacenie słownictwa na temat warzyw, klasyfikowanie okazów ze względu na wskazaną cechę. „Jaki to zapach?” – zabawa badawcza, rozpoznawanie i określanie zapachów. „Ukryte warzywo” – doskonalenie spostrzegawczości wzrokowej podczas składania obrazka z części.

III. Zabawy ruchowe. Zabawa teatralna (np. „Rozmowy warzyw”).

Przewidywane osiągnięcia:

- rozróżnia i nazywa popularne warzywa,
- rozpoznaje warzywo na podstawie zapachu i określa własne doznania węchowe,
- segreguje warzywa ze względu na kształt,
- składa obrazek z trzech części.

Przebieg zajęć głównych:

• „Różne kształty i kolory” – zabawa dydaktyczna, wzbogacanie słownictwa, segregowanie przedmiotów ze względu na jedną cechę. Nauczyciel prezentuje różnorodne warzywa (pomidor, ogórek, marchewka, pietruszka, cebula, rzodkiewka). Dzieci, z pomocą nauczyciela, podają ich nazwy, określają kolor. Chętnie dzieci mogą opisać sposób ich przyrządzania lub spożywania (obieranie, gotowanie, ucieranie, krojenie, jedzenie na kanapkach, przygotowywanie sałatek). Następnie nauczyciel kładzie na stoliku dwie tace i prosi o posegregowanie warzyw ze względu na kształt. Na jednej tacy dzieci układają okrągłe warzywa (pomidor, cebula, rzodkiewka), na drugiej – podłużne (ogórek, marchewka, pietruszka).

Pomoce: warzywa (pomidor, ogórek, marchewka, pietruszka, cebula, rzodkiewka), dwie tace

• „Jaki to zapach?” – zabawa badawcza, wielozmysłowe poznawanie rzeczywistości. Nauczyciel kroi na pół cebulę (ostrożnie!), pomidora i ogórek. Dzieci wachają przekrojone warzywa i próbują określić swoje doznania węchowe (czy zapach jest przyjemny, czy nieprzyjemny, delikatny czy intensywny). Następnie nauczyciel zasłania kolejno wybranym dzieciom oczy i prosi o odgadnięcie nazwy warzywa na podstawie jego zapachu. Prawidłowe odpowiedzi są nagradzane brawami.

Pomoce: warzywa (pomidor, ogórek, cebula), nożyk, chustka do zawiązywania oczu

- „Ukryte warzywo” – składanie obrazka z części, rozwijanie percepcji wzrokowej i wyobraźni. Dzieci otrzymują po dwa obrazki warzyw (marchewka z nacią i cebula ze szczypiorem), każdy pocięty na trzy części. Składają obrazki i odgadują nazwy przedstawionych na nich warzyw. Następnie nauczyciel prosi, aby dzieci pokazały, jak mogłaby wyglądać cebulo-marchewka i marchewko-cebula.

Pomoce: „Pomoce trzylatka” – Marchew i cebula

Temat 22.: Warzywna gra

Zapis w dzienniku:

I. Zabawy muzyczne. Zabawa badawcza: poznanie budowy warzyw korzeniowych, wskazywanie części jadalnych.

II. „Warzywne memory” – gra dydaktyczna, wdrażanie do przestrzegania reguł gry, utrwalenie umiejętności rozpoznawania i nazywania warzyw. „Marchewkowy zawrót głowy” – praca plastyczna techniką stemplowania marchewką, rozwijanie kreatywności podczas tworzenia własnej kompozycji, doskonalenie umiejętności nazywania kolorów.

III. Zabawy logopedyczne. Zorganizowanie ekspozycji prac plastycznych, zachęcenie do opowiadania, co one przedstawiają.

Przewidywane osiągnięcia:

- poznaje zasady gry typu „memory”,
- uczy się rozpoznawać i nazywać kolory podstawowe,
- stempluje przekrojonymi warzywami.

Przebieg zajęć głównych:

- „Warzywne memory” – gra dydaktyczna, ćwiczenie pamięci wzrokowej, utrwalanie nazw warzyw. Dzieci siedzą na dywanie. Nauczyciel pokazuje obrazki warzyw (rysunki na kartkach A4). Dzieci przypominają ich nazwy. Następnie nauczyciel rozkłada na dywanie pary takich samych obrazków z warzywami. Kiedy dzieci dobrze im się przyjrzą, odwraca kartoniki rysunkiem w stronę dywanu. Zadaniem dzieci jest odnaleźć dwa identyczne obrazki.

Pomoce: dwa komplety obrazków przedstawiających warzywa (pomidor, ogórek, marchewka, pietruszka, cebula, rzodkiewka)

- „Marchewkowy zawrót głowy” – zabawa plastyczna, rozpoznawanie i nazywanie kolorów. Nauczyciel rozdaje dzieciom kartki oraz 3–4 kawałki marchewki (pokrojone w poprzek długości ok. 5 cm). Dzieci moczą je w gęstej farbie i stawiają stemple na kartce, tworząc dowolne kompozycje z kolorowych kółek.

Pomoce: kawałki marchewki (długości ok. 5 cm) – po cztery dla każdego dziecka, kartki, płaskie pojemniki z farbą (nie więcej niż cztery kolory)

Temat 23.: Zupa pełna witamin

Zapis w dzienniku:

I. Formowanie kulek (owoców i warzyw) z plasteliny. Trening czystości – mycie rąk.

II. „Zupa pomidorowa” – zintegrowane działania dydaktyczne, poznanie sposobu przyrządzania zupy pomidorowej, rozumienie konieczności mycia warzyw przed spożyciem, uświadomienie wartości odżywczych i walorów smakowych przetworów z pomidorów. „Pomidor” – zabawa słowna, odczuwanie humoru sytuacyjnego w zabawie oraz doskonalenie umiejętności wypełniania konturów farbą i właściwego posługiwania się pędzlem (karta pracy).

III. Zabawy ruchowe. Zabawa tematyczna (gotowanie).

Przewidywane osiągnięcia:

- wie, że warzywa wykorzystuje się do gotowania zupy, kojarzy pomidora z zupą pomidorową,
- maluje farbami plakatowymi,
- stosuje zwroty grzecznościowe.

Przebieg zajęć głównych:

- „Zupa pomidorowa” – zintegrowane działania dydaktyczne, poznanie sposobu przyrządzania zupy pomidorowej, rozwijanie kompetencji językowych (kojarzenie nazwy *pomidor* z zupą pomidorową). Nauczyciel ustawia przed sobą duży garnek z pokrywką, a obok niego na tacy kilka wybranych warzyw. Dzieci przypominają ich nazwy. Nauczyciel informuje, że będzie gotować zupę pomidorową. Rozkłada kartkę, na której jest narysowany przepis na zupę pomidorową: trzy marchewki, jedna pietruszka, jeden por, kawałek selera i sok z pomidorów. Na tacy są zgromadzone różne warzywa. Dzieci wybierają warzywa w liczbie zgodnej z przepisem i wkładają do miski. Przed włożeniem do garnka nauczyciel przypomina, że warzywa trzeba obrać, umyć i pokroić – dzieci naśladują te czynności w formie zabawy dramatycznej – a następnie wrzucić warzywa do garnka. Podczas „gotowania” dzieci naśladują odgłos bulgotania. Nauczyciel pokazuje karton soku z pomidorów i proponuje degustację, czy będzie z niego smaczna zupa. Podkreśla wartość odżywczą spożywania warzyw i przetworów warzywnych, np. soku z pomidorów, warzyw w zupie. Naśladuje dodawanie soku do garnka i serwowanie dzieciom zupy. Przypomina o stosowaniu zwrotów grzecznościowych.

Pomoce: narysowany przepis na zupę pomidorową, 3 marchewki, por, kawałek selera, sok z pomidorów, garnek z pokrywką

- „Pomidor” – zabawa słowna oraz doskonalenie umiejętności wypełniania konturów farbą i właściwego posługiwania się pędzlem (karta pracy). Nauczyciel uczy dzieci tradycyjnej zabawy polegającej na zadawaniu różnych pytań, na które można odpowiedzieć, nie śmiejąc się, tylko słowem *pomidor*. Pytania zadaje nauczyciel, a potem chętne dzieci. W drugiej części zajęć dzieci otrzymują kartę pracy z konturami pomidora. Ich zadaniem jest wyklejenie zieloną krepiną liści pomidora i pomalowanie go czerwoną farbą.

Pomoce: „Karty pracy” – karta 4, pędzel, czerwona farba, zielona krepina, klej

Temat 24.: Czy niejadek zje obiadek?

Zapis w dzienniku:

I. Zabawy słowno-ruchowe. Powtarzanie za nauczycielem nazw warzyw wypowiedzianych sylabami (z wyklaskiwaniem).

II. „Uważaj, niejadku!” – słuchanie wiersza i rozmowa kierowana, uważne słuchanie treści, uświadomienie zasad zdrowego odżywiania oraz konsekwencji złych nawyków żywieniowych. „Dla kogo uśmiech?” – doskonalenie umiejętności oceny sposobu odżywiania przedstawionych postaci (karta pracy). „Dbamy o zdrowie” – ćwiczenia gimnastyczne.

III. Zabawy muzyczne.

Przewidywane osiągnięcia:

- uważnie słucha utworu literackiego i rozmawia na temat jego treści,
- rozumie znaczenie jedzenia warzyw i owoców dla zdrowia,
- rozpoznaje niewłaściwe nawyki żywieniowe i ich skutki,
- ćwiczy sprawność i koordynację ruchową.

Przebieg zajęć głównych:

- „Uważaj, niejadku!” – słuchanie wiersza połączone z omówieniem jego treści, kształtowanie właściwych nawyków żywieniowych. Nauczyciel pokazuje dzieciom sylwetę chłopca – niejadka, i prosi o uważne słuchanie wiersza o nim:

Uważaj, niejadku!

– *Ja nie zjem sałatki
i nie zjem surówki.*

*W sałatce są kwiatki,
w surówce są mrówki.*

*Witamin nie lubię,
co kryją się w zupie!*

– *Więc co zjesz na obiad?*

– Ciasteczko pochrupię,
lizaka polizę
i żelki pożuję.

– Uważaj, niejadku!
Już ząb ci się psuje!

Anna Pawłowska-Niedbała

Następnie nauczyciel zadaje pytania dotyczące treści wiersza. Jeśli dzieci mają kłopot z udzielaniem odpowiedzi, nauczyciel może ponownie przeczytać utwór. Przykładowe pytania: *Czy już wiecie, dlaczego chłopca nazwano niejadkiem? Czego nie chciał jeść i dlaczego? Co jadł chętnie? Czy zdrowe jest jedzenie surówek? Czy zamiast obiadu można zjeść czekoladę i ciastka? Czy to jest zdrowe? Co się dzieje, jeśli niezdrowo jemy?* Na koniec nauczyciel podsumowuje rozmowę, wspominając o ważnych dla zdrowia witaminach zawartych w owocach i warzywach oraz skutkach jedzenia dużej ilości słodczy (kłopoty z zębami, bolący brzuch, uczulenia).

Pomoce: A. Pawłowska-Niedbała „Uważaj, niejadku!”

- „Dla kogo uśmiech?” – doskonalenie umiejętności oceny sposobu odżywiania przedstawionych postaci (karta pracy). Dzieci utrwalają zdobyte wiadomości, wskazując na karcie pracy, kto odżywia się zdrowo, a kto nie, a następnie kolorują ubrania postaci.

Pomoce: „Karty pracy” – karta 5, kredki

- „Dbamy o zdrowie” – ćwiczenia gimnastyczne.

Pomoce: „Wybór zabaw”

Temat 25.: Dobre maniery

Zapis w dzienniku:

I. Warzywa i owoce – prowadzenie obserwacji w kątku przyrodniczym (więdnąca i zwiędła skóra, usychanie). Zabawy logopedyczne.

II. „Uczymy się dobrych manier” – oglądanie scenki sytuacyjnej, zabawa dydaktyczna, poznawanie zasad zachowania przy stole, dostrzeganie nieprawidłowych zachowań u innych, kształtowanie umiejętności przyporządkowywania naczyń odpowiadającej im liczbie osób. „Kolorowy talerzyk” – zabawa plastyczna, rozwijanie kreatywności i zdolności plastycznych podczas ozdabiania talerzyka.

III. Trening samodzielności: nakrywanie do stołu – zabawy w kątku lalek.

Przewidywane osiągnięcia:

- uczy się kulturalnego zachowywania przy stole podczas jedzenia,
- zna zasady higieny obowiązujące podczas przygotowywania i spożywania posiłków,
- ozdabia papierowy talerzyk.

Przebieg zajęć głównych:

• „Uczymy się dobrych manier” – zabawa dydaktyczna. Dzieci stoją wokół stolika. Nauczyciel sadza przy stoliku trzy lalki i misia i odgrywa scenkę sytuacyjną, w której miś będzie prezentował nieprawidłowe zachowania: siada do stołu z brudnymi rękami, nakłada łapczywie jedzenie, głośno się zachowuje, nie stosuje form grzecznościowych. Dzieci obserwują i oceniają, czy miś dobrze się zachowywał, wskazują, co robił źle. Wypowiadają się zgodnie ze swoją wiedzą. Nauczyciel zadaje pomocnicze pytania: *Co trzeba zrobić przed jedzeniem? Czy można jeść nieumyte owoce? Czy można jeść palcami? Do czego służy serwetka? Czy można głośno rozmawiać przy jedzeniu? Co trzeba powiedzieć po zakończeniu posiłku? Czy można wiercić się przy stole lub trącać kogoś nogą pod stołem?* Następnie nauczyciel w imieniu misia mówi, że już wie, co źle robił, i chce przeprosić lalki, zapraszając je na własne przyjęcie. Prosi dzieci o pomoc w nakryciu do stołu. Układa przed lalkami nakrycia (brakuje jednego talerzyka, łyżki, widelca, serwetki, szklanki lub filiżanki) i prosi dzieci, aby powiedziały, czego brakuje. Na koniec dzieci uczą się rymowanki, wskazując wszystkie elementy:

*Talerzyk, tyżeczka,
widelec, szklaneczka,*

*serwetki bielutkie,
a rączki – czyściutkie.*

Pomoce: 3 lalki, miś, 4 talerze, 4 szklanki, po 4 widelce i łyżki, serwetki

• „Kolorowy talerzyk” – zabawa plastyczna. Nauczyciel rozdaje dzieciom okrągłe papierowe talerze. Dzieci ozdabiają je kredkami, rysują dowolne wzory. Po zakończeniu pracy oglądają prace koleżanek i kolegów. Wszystkie dzieci zostają nagrodzone brawami.

Pomoce: papierowy talerz dla każdego dziecka, kredki

Krąg tematyczny: Do czego są potrzebne koła?

• Temat 26.: Koła w ruch

Zapis w dzienniku:

I. Zabawy rozwijające umiejętności prospołeczne. Zabawy ruchowe.

II. „Koło w naszym otoczeniu” – zabawy badawcze, polisensoryczne poznawanie koła, wyróżnianie koła spośród różnych kształtów. „Kołodandia” – zabawa ruchowa z elementem orientacji, rozwijanie spostrzegawczości. „Myszka” – rozwijanie analizatora wzrokowo-ruchowego (karta pracy).

III. Zabawy logopedyczne. Zabawy słowno-ruchowe.

Przewidywane osiągnięcia:

- manipuluje przedmiotami w kształcie figur geometrycznych bez konieczności ich nazywania,
- rozpoznaje i nazywa przedmioty w kształcie koła,
- rozwija zmysł kinestetyczno-ruchowy w czasie zabaw dotykowych,
- odwzorowuje kształt koła,
- ćwiczy analizator wzrokowo-ruchowy, wodząc po śladzie.

Przebieg zajęć głównych:

• „Koło w naszym otoczeniu” – zabawy badawcze, polisensoryczne poznawanie koła, wyróżnianie koła spośród różnych kształtów. Dzieci siadają na obrzeżach skakanki lub sznurka ułożonego w koło. W środku leżą przedmioty w różnych kształtach, w tym koła np. dmuchane do pływania, podstawka pod kubeczek, moneta, zegar, talerz, płyta CD, zakrętki, opona od roweru. Nauczyciel pokazuje dzieciom klocek geometryczny w kształcie koła, zwraca uwagę na brak ostrych brzegów, pokazuje, w jaki sposób można go toczyć. Następnie prosi, by dzieci kolejno wybrały i nazwały te przedmioty, które mają taki sam kształt. Dzieci dotykają przedmiotów, próbują je przesunąć, toczyć. Dzielą się swoimi spostrzeżeniami, obserwacjami. W dalszej części zabawy nauczyciel zachęca do wylosowania z magicznego okrągłego pudełka kół wyklejonych materiałami o odmiennych barwach i fakturach, np. plasteliną, cekinami, sznurkiem, watą, papierem ściernym, skórą (każdy wzór powinien występować podwójnie, gdyż pary będą potrzebne w następnym ćwiczeniu). Dzieci wodzą palcami po wzorach i opisują swoje wrażenia. Przykładowe pytania nauczyciela: *Jakiego koloru jest twoje koło? Czy jest duże, czy małe? Czy jest przyjemne w dotyku? Jest puszyste czy ostre?*

Pomoce: klocek w kształcie koła, koła z materiałów o różnej fakturze, różniące się kolorami i wielkością, okrągłe pudełko, skakanka, koło do pływania, podstawka pod kubek, moneta, zegar, talerz, płyta CD, zakrętki

• „Kołodandia” – zabawa ruchowa z elementem orientacji, rozwijanie spostrzegawczości. Dzieci siedzą w kręgu, trzymając w dłoniach wcześniej wylosowane koła. Kiedy nauczyciel wypowie nazwę jakiegoś koloru, dzieci trzymające koło w danej barwie muszą jak najszybciej wstać i zamienić się miejscami. Następnie nauczyciel wywołuje dzieci, które mają np. koła: puchate, szorstkie, błyszczące, wielkie, małe. Na hasło: *Kołodandia* wszystkie dzieci wstają i obracają się wokół własnej osi.

Pomoce: koła z materiałów o różnej fakturze, różniące się kolorami i wielkością

• „Myszka” – rozwijanie analizatora wzrokowo-ruchowego (karta pracy). Na początek dzieci całą ręką w powietrzu kreślą duże koła. Następnie powtarzają ćwiczenie, „rysując” palcem tę samą figurę na plecach siedzącej obok koleżanki lub kolegi oraz na stoliku bądź na tacach z kaszą. Po kilkakrotnym odtworzeniu koła dzieci

przyglądają się myszce i uzupełniają ją naklejkami według podanego wzoru. Dzieci, które wcześniej skończą pracę, mogą obrysować tułów myszki kredką.

Pomoce: „Karty pracy” – karta 6, kredki

DODATKOWA NAUKA PIOSENKI:

• „Rysunek misia” – nauka piosenki, ilustrowanie ruchem słów piosenki. Nauczyciel śpiewa piosenkę i jednocześnie rysuje na dużym kartonie kontury misia. Następnie rozmawia z dziećmi na temat treści piosenki, omawia części ciała misia. Po ponownym wysłuchaniu piosenki dzieci powtarzają fragmenty utworu zaprezentowane przez nauczyciela, a następnie wspólnie śpiewają poznany fragment piosenki.

Zabawa ilustracyjna: dzieci ustawiają się w dużym kole. Podczas śpiewania (zgodnie z tekstem piosenki) pokazują na sobie poszczególne części ciała. Na słowa refrenu: *Bara-bam...* dzieci rysują rękami kółka w powietrzu.

Pomoce: CD Piosenki i utwory do słuchania – „Rysunek misia” nr 4, duży karton, flamaster

Temat 27.: Zaczęło się od kółka

Zapis w dzienniku:

I. Zabawy ruchowe. Zabawy manipulacyjne z figurami geometrycznymi.

II. „Zaczęło się od kółka” – wysłuchanie i rozmowa na temat treści opowiadania M. Rosińskiej, ćwiczenie uważnego słuchania ze zrozumieniem. „Kolorowe koła” – zabawa dydaktyczna, doskonalenie spostrzegawczości podczas odgadywania treści obrazków na podstawie odsłanianych fragmentów. „Co możemy zrobić z koła?” – tworzenie kompozycji z wykorzystaniem kół, rozwijanie kreatywności i umiejętności współdziałania.

III. Zabawy słowno-ruchowe. Zabawy muzyczne.

Przewidywane osiągnięcia:

- uważnie słucha opowiadania i odpowiada na pytania dotyczące jego treści,
- układa ilustracje zgodnie z kolejnością zdarzeń oraz próbuje własnymi słowami opowiadać ich treść,
- ćwiczy analizę i syntezę wzrokową,
- ćwiczy spostrzegawczość wzrokową,
- rozwija wyobraźnię i kreatywność podczas tworzenia kompozycji na bazie koła,
- zgodnie współpracuje w małym zespole.

Przebieg zajęć głównych:

• „Zaczęło się od kółka” – wysłuchanie opowiadania M. Rosińskiej, analiza treści utworu podczas rozmowy kierowanej oraz ćwiczenie umiejętności formułowania wypowiedzi podczas opowiadania treści. Nauczyciel czyta opowiadanie:

Zaczęło się od kółka

Znalazł koziołek na ścieżce kółko. Żelazne, niezbyt duże.

I ot, zaczęło się...

„Skoro jest kółko – pomyślał – można by już coś zrobić”.

I zrobił taczki.

Od kółka do taczek...

„A skoro są taczki – pomyślał koziołek – można by nimi coś wozić”.

Niedaleko był dół, skąd można było czerpać glinę. Naładował nią koziołek taczki, popchnął – toczyły się doskonale. Zawiózł więc glinę na pusty placyk pod las. Podobala mu się ta robota. Obrócił tak kilkanaście razy, aż na placyku wyrosła góra gliny.

Od kółka do taczek, od taczek do gliny...

„A skoro jest glina – pomyślał – można by z niej robić cegły”.

I od razu zabrał się do roboty. Za parę dni suszył się już na placyku pod lasem stos cegieł...

„A skoro są cegły – pomyślał koziołek – trzeba stanowczo zbudować dom”.

Zbudował. Wcale zgrabny dom. Tylko trochę za obszerny dla jednego koziołka.

Od kółka do taczek, od taczek do gliny, od gliny do cegieł, od cegieł do domu...

„A skoro już jest dom – pomyślał koziołek – i do tego taki obszerny, muszę sobie dobrać jakiegoś współlokatora”.

Jakoś za parę dni spadł deszcz. Usiadł koziołek przy oknie bardzo zadowolony. Na dworze szaruga, a w domku sucho, ciepło, wygodnie. Wygląda koziołek przez okno, a tu właśnie idzie drożynką przez pole baranek – zmoknięty, zbiedzony, aż strach!

Otworzył koziołek drzwi i woła:

– Hej tam, baranku! Zajdź tu proszę. Skoro już jest dom, nie ma sensu moknąć na deszczu.

A gdy baranek wszedł do domku, koziołek dodał zaraz:

– A skoro już tu jesteś, mógłbyś i zamieszkać ze mną na stałe.

– Bardzo chętnie! – kiwnął głową baranek.

I tak –

od kółka do taczek, od taczek do gliny, od gliny do cegieł, od cegieł do domku, od domku do współlokatora...

Zamieszkał baranek z koziołkiem.

I dobrze im się żyło razem w domku pod lasem.

Maria Rosińska

Dzieci z uwagą słuchają opowiadania, a następnie wspólnie z nauczycielem wyjaśniają trudne słowa i odpowiadają na pytania: Co znalazł na ścieżce koziołek? Jaki przedmiot zrobił z kółka? Co koziołek przewiózł na pusty placik? Do czego koziołek wykorzystał glinę? Jak koziołek znalazł przyjaciela? Co dobrego można powiedzieć o koziołku: jaki on był? (nauczyciel podpowiada i wyjaśnia pasujące do postaci określenia: sprytny, pomysłowy, pracowity, dobry, pomocny, koleżeński). Na koniec dzieci układają chronologicznie ilustracje przedmiotów, które kolejno pojawiały się w opowiadaniu (kółko, taczka, glina, cegły, domek, baranek) i wspólnie z nauczycielem próbują opowiedzieć całą historię.

Pomoce: M. Rosińska „Zaczęło się od kółka” [w:] H. Kruk „Z ludźmi i przyrodą”, WSiP, Warszawa 1991, s. 34–37, ilustracje: kółko, taczka, glina, cegły, domek, baranek

- „Kolorowe koła” – zabawa dydaktyczna, odgadywanie treści obrazków na podstawie odsłanianych po kolei fragmentów, różnicowanie barw podstawowych, rozwijanie myślenia dedukcyjnego. Dzieci siadają w półkolu na dywanie. Nauczyciel kładzie przed sobą obrazki w formacie A4 przedstawiające: kwiatek, rybę, drzewo, samochód, słońce, ślimaka (każdy obrazek jest narysowany z wykorzystaniem kształtu koła). Kartki są zakryte czterema przesłonami, na których znajdują się kółka w różnych kolorach. Obok leży woreczek z karteczkami, na których są narysowane koła w tych samych kolorach, co koła na przesłonach. Chętne dziecko losuje z woreczka kartkę, podaje kolor kółka i odkrywa odpowiednią przesłonę. Dzieci próbują odgadnąć, co jest przedstawione na ilustracji, zanim odkryta zostanie ostatnia przesłona. Po odgadnięciu wszystkich zagadek nauczyciel prosi, by dzieci rozejrzały się po sali i na sygnał dźwiękowy (uderzenie w tamburyn) jak najszybciej dotknęły przedmiot lub element w kształcie koła. Po kolejnym uderzeniu szybko zmieniają miejsca i wskazują inną rzecz.

Pomoce: obrazki w formacie A4 przedstawiające: kwiat, rybę, drzewo, pojazd, słońce, ślimaka (rysowane na bazie koła) zakryte czterema przesłonami z kołami w czterech kolorach, karteczki z kołami w kolorach kół na przesłonach, woreczek, tamburyn

- „Co możemy zrobić z koła?” – tworzenie kompozycji w parach na bazie koła. Dzieci dostają kartkę z narysowanym kołem, każda para stara się przez dorysowanie, doklejanie lub domalowanie stworzyć obrazek, np. lizaka, kwiatka, słońca, piłki. Na koniec nauczyciel wiesza wykonane kompozycje, zachęcając dzieci do opisanie, co przedstawia wykonana praca.

Pomoce: kartony A3, farby plakatowe, pędzle, papier kolorowy, klej, materiały, folia, kredki

Temat 28.: Ruszyła maszyna po szynach...

Zapis w dzienniku:

I. Zabawy logopedyczne. Zabawy ruchowe.

II. „Auto” – zabawa paluszkowa doskonaląca sprawność manualną. „Koła w ruch, czyli czym podróżujemy?” – zabawa dydaktyczna, rozpoznawanie, nazywanie i porównywanie środków transportu naziemnego, kształtowanie

umiejętności klasyfikowania pojazdów ze względu na jedną wskazaną cechę wspólną (karta pracy). „Dbamy o zdrowie” – ćwiczenia gimnastyczne.

III. Zabawy muzyczne. Zabawy z elementem przeliczania.

Przewidywane osiągnięcia:

- rozwija koncentrację uwagi,
- doskonalą sprawność manualną,
- nazywa środki transportu lądowego,
- grupuje obiekty przedstawione na obrazkach według przyjętego kryterium,
- doskonalą sprawność i koordynację ruchową.

Przebieg zajęć głównych:

• „Auto” – zabawa paluszkowa doskonaląca sprawność manualną. Dzieci siedzą w kole. Nauczyciel wcześniej schował pacynkę chłopca, która będzie towarzyszyła dzieciom w zajęciach. Po zwyczajowym przywitaniu nauczyciel wyjmując pacynkę Tuptusia, który przedstawia się i wita z każdym dzieckiem, pytając o jego imię. Następnie wyjaśnia, w jaki sposób znalazł się w przedszkolu. Opowiada o swoich podróżach po okolicy. W czasie jednej z nich przypadkowo usłyszał śmiechy przedszkolaków, zobaczył sympatyczne dzieci i postanowił przyjść do grupy, żeby miło spędzić czas na nauce i zabawie. Tuptuś zachęca dzieci do zabawy paluszkowej. Na początku „mówi” wierszyk, a nauczyciel ruchem dłoni ilustruje tekst. Przy kolejnej recytacji nauczyciel animuje pacynkę, która dotyka kolejnych paluszków dzieci, zaczynając od najmniejszego. Nauczyciel wielokrotnie powtarza tekst z różną intonacją, używając pacynki.

Auto

Auto do myjni przyjechało,

Bo się umyć ładnie chciało.

Umyto:

Pierwsze koło podstawowe,

Drugie koło podstawowe,

Trzecie koło podstawowe,

Czwarte koło podstawowe,

Piąte koło zapasowe.

Krzysztof Sąsiadek

Pomoce: K. Sąsiadek, „Auto” [w:] „Zabawy paluszkowe”, Media Rodzina, Poznań 2005, s. 10, dowolna pacynka – Tuptuś

• „Koła w ruch, czyli czym podróżujemy?” – nazywanie środków transportu lądowego, określenie podobieństw między nimi, rozpoznawanie odgłosów wybranych pojazdów (karta pracy). Przed dziećmi siedzącymi w kole leżą sylwety lub ilustracje różnych pojazdów: auta, autobusu, tramwaju, pociągu, roweru, motocykla, samolotu. Zadaniem dzieci jest wybranie tylko tych obrazków, na których pojazdy mają koła, a następnie udzielenie odpowiedzi na pytanie: *Do czego służą koła w pojazdach?* Podczas segregowania i formułowania zdań nauczyciel za pomocą Tuptusia (pacynki) udziela wskazówek oraz moderuje zajęcia. Po wybraniu środków lokomocji dzieci dokonują klasyfikacji ze względu na jedną cechę, np. wskazują pojazdy, które poruszają się po jezdni lub po torach, pojazdy w określonym kolorze, z dwoma kołami. Po sekwencji ćwiczeń w kole dzieci wykonują podobne ćwiczenie na karcie pracy. Obok pojazdów poruszających się po jezdniach przyklejają czarną kropkę, a obok jeżdżących po torach – czerwoną. Dodatkowo w ramce rysują tyle kropek, ile pojazdów porusza się po torach.

Uwaga! Jeśli istnieje taka możliwość, dzieci przed rozpoczęciem zajęć powinny poobserwować pojazdy w ruchu ulicznym oraz próbować nazwać ich działania, np. jedzie, toczy się, pędzi, stoi, hamuje.

Pomoce: pacynka, ilustracje różnych pojazdów: auto, autobus, tramwaj, pociąg, rower, motocykl, samolot, „Karty pracy” – karta 7

DODATKOWE ZABAWY MUZYCZNE:

• „Samochody i garaże” – zabawa ruchowa, reagowanie ruchem na zmiany tempa i przerwę w muzyce. Nauczyciel rozdaje dzieciom małe kółka w czterech kolorach (kierownice). W wybranych miejscach sali układa na podłodze cztery szarfy (garaże) odpowiadające kolorom kółek. Nauczyciel akompaniuje do zabawy na bę-

benku lub klawesach w różnym tempie. Gdy gra szybko, dzieci naśladują jazdę samochodem i drobnymi krokami biegają po sali. Na przerwę w muzyce zatrzymują się i stoją chwilę nieruchomo. Gdy nauczyciel gra wolno, dzieci poruszają się tyłem w kierunku swojego „garażu” (szarfa w tym samym kolorze co kółeczko). Gdy już znajdują się w swoim „garażu”, zabawa rozpoczyna się od początku.

Pomoce: cztery szarfy w różnych kolorach, małe kółka w tych samych kolorach co szarfy, bębenek lub klawesy

- „Pociąg” – zabawa muzyczna uwalniająca na zmianę kierunku ruchu, doskonalenie sprawności ruchowej i orientacji w przestrzeni. Dzieci tworzą „pociąg” i maszerują przy muzyce do przodu. Kiedy nauczyciel zagwizdże w gwizdek, dzieci ostrożnie cofają się i uważają, aby „pociąg się nie wykołubił”. Na kolejny sygnał nauczyciela znów „jadą” do przodu. Utwór „Marsz perski” ma czytelną budowę, więc nauczyciel może dostosować moment podawania sygnału gwizdkiem do przebiegu fragmentów muzyki (wyraźne zakończenia fraz, przerwy w muzyce).

Pomoce: CD Piosenki i utwory do słuchania – J. Strauss „Marsz perski” nr 48, gwizdek

Temat 29.: Czerwone światło! Stój, o wypadek łatwo!

Zapis w dzienniku:

I. Rozwiązywanie zagadek słuchowych, rozpoznawanie dźwięków wydawanych przez różne pojazdy. Zabawy ruchowe.

II. „Koło w naszym otoczeniu” – inscenizacja utworu D. Gellnerowej „Światła sygnalizatora”, poznanie zasad ruchu drogowego, trening umiejętności właściwego zachowania się na pasach. „Podaj kolejność” – zabawa dydaktyczna, doskonalenie pamięci wzrokowej.

III. Zabawy logopedyczne. Odgrywanie scenek sytuacyjnych z zastosowaniem zasad bezpieczeństwa podczas przechodzenia przez jezdnię.

Przewidywane osiągnięcia:

- wypowiada się na podany temat i słucha wypowiedzi innych,
- rozpoznaje i nazywa kolory sygnalizatora świetlnego,
- zna znaczenie sygnalizatora i pasów na przejściu dla pieszych jako bezpiecznego miejsca przekraczania jezdni,
- ilustruje ruchem słowa nauczyciela,
- zna zasady bezpieczeństwa w czasie przechodzenia przez jezdnię,
- zapamiętuje kolejność ustawionych w rzędzie elementów.

Przebieg zajęć głównych:

- „Koło w naszym otoczeniu” – inscenizacja utworu D. Gellnerowej „Światła sygnalizatora”, poznanie podstawowych zasad poruszania się pieszych w ruchu drogowym. Dzieci stają w kole i witają się ze sobą oraz z pacynką Tuptusiem, który pyta, w jaki sposób dostały się do przedszkola, czym przyjechały. Po rundce z odpowiedziami nauczyciel inscenizuje utwór „Światła sygnalizatora”, wykorzystując pacynkę w taki sposób, jakby opowiadała o porannym zdarzeniu. Do inscenizacji nauczyciel wykorzystuje czerwony i zielony krążek. Po wysłuchaniu utworu dzieci odpowiadają na pytania nauczyciela, np. *Co zobaczyły dzieci w czasie spaceru? Jakiego koloru były sygnały? Do czego był podobny sygnał czerwony, a do czego zielony? O czym informuje nas czerwone światło? O czym informuje nas zielone światło? Czy sygnały są potrzebne na ulicach? W jakich miejscach wolno przechodzić przez ulicę?* Po rozmowie Tuptuś zachęca do wykonania pasów, które posłużą do swobodnej inscenizacji. Nauczyciel prezentuje planszę lub ilustrację z pasami, wskazuje ich ułożenie i nazywa kolory. Następnie dzieci na długim szarym kartonie przyklejają białe i czarne pasy z papieru. Po wykonaniu zadania rozmawiają na temat zasad bezpieczeństwa obowiązujących w czasie przechodzenia przez jezdnię (spokojne oczekiwanie na możliwość przejścia, wchodzenie na jezdnię tylko z dorosłym, rozglądanie się, czy nie nadjeżdża pojazd) oraz demonstrują prawidłowe przechodzenie przez jezdnię. Dzieci podzielone na trzy grupy kolejno wcielają się w wybrane role i inscenizują wiersz, prezentując tekst swoimi słowami.

Pomoce: „Wybór tekstów literackich” – D. Gellnerowa „Światła sygnalizatora” s. 8–9, czerwone i zielone koła, długi szary karton, białe i czarne paski papieru, klej

- „Podaj kolejność” – zabawa dydaktyczna rozwijająca pamięć. Nauczyciel gromadzi kilka kołowych pojazdów (zabawek), które ustawia wspólnie z dziećmi w rzędzie. Przez chwilę dzieci przyglądają się zabawkom, zapamiętując ich kolejność. Następnie jedno z dzieci zasłania je chustą, a inne chętne dziecko wymienia ułożone przedmioty według kolejności. W celu podniesienia stopnia trudności zabawy dzieci mogą podawać również kolory pojazdów.

Pomoce: pojazdy kołowe (zabawki), chusta

Temat 30.: Na sygnale

Zapis w dzienniku:

I. Zabawy słowno-ruchowe. Zabawy rozwijające umiejętności prospołeczne.

II. „Pojazdy uprzywilejowane” – zabawa dydaktyczna, utrwalenie wyglądu oraz roli pojazdów ratowniczych, poznanie numeru alarmowego 112. „Wezwanie” – ćwiczenie matematyczne w dostrzeganiu i kontynuowaniu sekwencji rytmicznych. „Ruch uliczny” – zespołowa zabawa konstrukcyjna, doskonalenie umiejętności łączenia różnorodnych materiałów z pomocą nauczyciela LUB „Samochody” – nauka piosenki i zabawa ruchowa przy piosence.

III. Zabawa badawcza: poznawanie właściwości magnesu (np. „Samochodowe sztuczki”). Zabawa przy piosence.

Przewidywane osiągnięcia:

- poznaje przeznaczenie i rolę pojazdów ratowniczych,
 - wybiera numer alarmowy 112,
 - ćwiczy szybką reakcję na sygnał słowny,
 - dostrzega rytm w układzie elementów i potrafi go kontynuować,
 - aktywnie współpracuje z innymi dziećmi,
- LUB
- zna słowa piosenki i doskonali sprawność ruchową.

Przebieg zajęć głównych:

• „Pojazdy uprzywilejowane” – zabawa dydaktyczna, utrwalenie wyglądu oraz roli pojazdów ratowniczych, poznanie numeru alarmowego 112. Nauczyciel zakłada dzieciom emblematy pojazdów: karetki pogotowia, straży pożarnej lub policji. Dzieci nazywają pojazd, mówią, kto i w jakim celu nim jeździ. Jeśli mają problem ze zdefiniowaniem roli pojazdów, nauczyciel pomaga im, opowiadając: *Karetką pogotowia kierowca wozi ratowników do ciężko chorych osób lub do wypadków. Wozem strażackim jeżdżą strażacy, by ugasić pożar lub pomóc ratownikom medycznym przy wypadkach drogowych. Samochodem policyjnym jeżdżą policjanci, którzy kierują ruchem, dbają o bezpieczeństwo lub udzielają pomocy.* Następnie nauczyciel informuje dzieci, że każda ze służb ma swój numer (bez konieczności go podawania), ale można też uzyskać pomoc od wszystkich, wybierając numer składający się z cyfr: 1, 1, 2. Pokazuje narysowany duży telefon z klawiaturą i, „naciskając” klawisze, powtarza 1, 1, 2. Następnie zaprasza kolejno każde dziecko, które również wybiera numer alarmowy, wypowiadając głośno: 1, 1, 2. Nauczyciel może pomagać dzieciom, kierując ich ręką. Najważniejsze, aby dzieci usłyszały wielokrotnie numer alarmowy oraz spróbowały go wybrać i powtórzyć.

Pomoce: „Pomoce trzylatka” – Pojazdy, wstążki do zawieszenia emblematów na szyję, rysunek telefonu z dużymi klawiszami lub telefon

• „Wezwanie” – ćwiczenie matematyczne w odtwarzaniu sekwencji rytmicznych. Nauczyciel układa linę, wyznaczając miejsce parkowania pojazdów. Pokazuje dzieciom telefon, przez który będzie wzywał pojazdy na ratunek, czyli: karetkę, straż pożarną albo policję. Po powtórzeniu głośno numeru 112 nauczyciel wywołuje do słuchawki nazwę pojazdu z imieniem kierowcy, np. *Dzień dobry, wzywam: karetkę prowadzoną przez Anię/straż prowadzoną przez Antka/karetkę prowadzoną przez Zosię.* „Pojazdy” jadą na sygnale i ustawiają się według kolejności zgłoszeń. Pozostałe dzieci obserwują powstający rytm, a nauczyciel głośno go „odczytuje”: karetka, straż, karetka, straż. „Auta” wracają na swoje miejsca, a nauczyciel „układa” następny rytm i prosi dzieci o wspólne odczytanie. W następnym etapie nauczyciel rozpoczyna rytm, odczytuje go, a dzieci kontynuują.

Uwaga! Jeśli dzieci dobrze sobie radzą z układaniem rytmów, mogą spróbować same wzywać „pojazdy”.

Pomoce: telefon, „Pomoce trzylatka” – Pojazdy

- „Ruch uliczny” – zabawa konstrukcyjna, budowanie miasteczka. Nauczyciel z dziećmi ogląda planszę z narysowaną ulicą. Wspólnie zastanawiają się, co powinno znaleźć się w miniaturowym miasteczku. Każdy może zgłosić swój pomysł, zaprojektować przestrzeń. Na białym kartonie przyklejonym do stolika dzieci rysują ulicę, skrzyżowania. Na kartonowych pudełkach – domach przyklejają okienka z kolorowego papieru i ustawiają je na makiecie. Pozostałe dzieci wpychają do rolek po papierze toaletowym lub ręcznikach papierowych zielone torebki foliowe tak, aby ich część wystawała – to będą drzewa. Na makiecie powinny się też znaleźć: przejście dla pieszych, sygnalizator świetlny (z drewnianego patyczka, papieru kolorowego i plasteliny), chodnik. Makietę należy pozostawić w dostępnym miejscu, aby dzieci mogły z niej korzystać w czasie zabaw dowolnych. Uwaga! Jeśli wykonanie makiety będzie trwało zbyt długo, pracę można dokończyć po południu lub następnego dnia.

Pomoce: plastikowy stolik, kartonowe pudełka, kolorowy papier, taśma lub klej, flamastry, rolki po papierze toaletowym, zielona folia, kartony, patyczki po lodach, plastelina

LUB

- „Samochody” – nauka piosenki i zabawa ruchowa przy piosence. Dzieci słuchają piosenki w wykonaniu nauczyciela i rozmawiają na temat utworu. Dzieci powtarzają fragmenty piosenki prezentowane przez nauczyciela, a następnie wspólnie je śpiewają.

Zabawa ruchowa przy piosence: dzieci podczas zwrotek piosenki spacerują po sali w różnych kierunkach i naśladują ruchami rąk prowadzenie samochodu. Na słowa refrenu: *Wolniej, proszę! Hola! Hola!* – zatrzymują się i podnoszą jedną rękę z gestem: *stop!*, a następnie marszowym krokiem idą do przodu (na słowa: *Właśnie idę do przedszkola!*).

Pomoce: CD Piosenki i utwory do słuchania – „Samochody” nr 5

Krąg tematyczny: Jakie są kolory jesieni?

Temat 31.: Posypały się listeczki...

Zapis w dzienniku:

I. Zabawy logopedyczne. Zabawy muzyczne.

II. „Jesienny spacer” – scenka sytuacyjna ilustrowana pacynką i spacer połączony z obserwacją zmian zachodzących w przyrodzie jesienią. „Znajdź swoje drzewo” – zabawa orientacyjno-porządkowa na powietrzu. „Drzewo” – ilustrowanie ruchem treści opowiadania, rozwijanie świadomości własnego ciała LUB „Jesienni Indianie” – zabawa ruchowa przy muzyce. „Taniec z listkiem” – nauka piosenki i zabawa rytmiczna oraz ilustrowana przy piosence.

III. Aranżacja kącika z zebranych materiałem przyrodniczym. Zabawy ruchowe.

Przewidywane osiągnięcia:

- dostrzega naturalne piękno roślin i jesiennego krajobrazu,
- obcuje z przyrodą, uczy się szacunku do niej,
- poznaje budowę drzewa,
- naśladuje przyrodę w zabawie,

LUB

- rozwija szybką reakcję na przerwę w muzyce i doskonali koordynację ruchową,
- zna słowa piosenki i ilustruje je ruchem.

Przebieg zajęć głównych:

- „Jesienny spacer” – scenka sytuacyjna ilustrowana pacynką i spacer połączony z obserwacją zmian zachodzących w przyrodzie jesienią. Maskotka przedstawia się dzieciom i pokazuje koszyk ze znalezionymi w parku/lesie skarbami. Opowiada o wyglądzie kolorowych drzew i pokazuje ich liście oraz owoce. Zachęca dzieci do jesiennego spaceru i szukania własnych zbiorów. Opowiada o spotkanych dzieciach, które łamały gałęzie, żeby zdobyć kasztany. Wspólnie z dziećmi negatywnie ocenia opisane zachowania. Następnie dzieci wybierają się

na spacer do parku lub ogródka. Poznają nazwy spotkanych drzew, wyróżniają ich części (korona, pień, korzenie). Mierzą grubość pni za pomocą sznurka lub wstążki, oglądają korę przez lupę, dotykają faktury, szukają korzeni wystających z ziemi. Po zapoznaniu z budową drzewa dzieci zbierają liście, oglądają je, próbują nazywać kolory, tworzą bukiety. Gotowe kompozycje nauczyciel wiąże, aby się nie rozsypały. Dzieci zbierają również do koszyka owoce oglądanych drzew. Jeśli istnieje taka możliwość, nauczyciel udostępnia aparat, żeby dzieci spróbowały sfotografować kolory jesiennego parku.

Pomoce: pacynka, sznurek, lupy, koszyk, ewentualnie aparat fotograficzny

- „Znajdź swoje drzewo” – zabawa orientacyjno-porządkowa w parku. Na dźwięk trójkąta dzieci biegają między drzewami. W czasie pauz wykonują kolejne polecenia nauczyciela: dotykają wybranego drzewa, robią przy nim przysiad, przytulają się do drzewa, stają przy drzewie na jednej nodze, próbują objąć pień samodzielnie lub w parach.

Pomoce: trójkąt lub inny instrument

- „Drzewo” – inscenizacja ruchowa w parku, rozwijanie świadomości ciała i ruchu. Nauczyciel zbiera dzieci w kole wokół siebie. Prosi, aby wsłuchały się w naturę: śpiew ptaków, szelest liści, szum drzew. Spokojnym głosem opowiada: *Zamknij oczy. Wsłuchaj się w otoczenie. Wyobraź sobie, że jesteś drzewem. Twoje nogi są jak korzenie, które podtrzymują całą roślinę – silne i mocne. Twoje ciało jest jak pień, a ręce przypominają gałęzie. Wiatr lekko kołysze twoimi gałązkami. Spróbuj nimi poruszać. Słoneczko delikatnie ogrzewa kolorowe liście. Na każdym z nich mieszają się różne kolory. Nagle czujesz silniejsze powiewy wiatru. Twoje ręce, jak gałęzie, zaczynają się poruszać do przodu i do tyłu. Wyginają się w różne strony. Teraz wiatr cichnie... Czujesz, jak powietrze dociera do najmniejszych gałązek, głęboko oddychasz, wdech i wydech. Słyszysz szelest wiatru. Teraz otwórz oczy. Znów jesteś dzieckiem.*

Uwaga! Jeśli dzieci mają obawy przed zamknięciem oczu, nie muszą tego robić. Ważne, by się wyciszyły.
LUB

- „Jesienni Indianie” – zabawa ruchowa przy muzyce. Przy akompaniamencie muzyki dzieci cwałują po sali jak koniki. Na przerwę w muzyce naśladują grzebanie kopytem (jedną nogą) lub rzucanie lassem (jedną ręką).

Pomoce: CD Piosenki i utwory do słuchania – K. Dębski „Polski koń sportowy” nr 40

- „Taniec z listkiem” – nauka piosenki i zabawa rytmiczna oraz ilustracyjna przy piosence. Dzieci słuchają piosenki. Nauczyciel rozmawia z nimi na temat treści i nastroju utworu, a następnie śpiewa piosenkę fragmentami i prosi o powtarzanie. Po każdej zwrotce i refrenie wszyscy wspólnie śpiewają zapamiętaną część piosenki. Zabawa rytmiczna: nauczyciel i dzieci wspólnie śpiewają piosenkę z rytmicznym klaskaniem podczas refrenów na słowa: *tum-pa-lam, tra-la-la, hop-hop-hop, li-li-lu*.

Zabawa ilustracyjna przy piosence: nauczyciel rozdaje dzieciom po jednym jesiennym liściu i prezentuje nagranie. Dzieci stoją w rozsypane i ilustrują ruchem tekst piosenki. Podczas pierwszej zwrotki kołyszą się na boki, trzymając listek w ręku. Podczas drugiej zwrotki obracają się powoli dookoła własnej osi, podczas trzeciej skaczą obunóż zgodnie z tekstem piosenki. Podczas czwartej zwrotki kładą się z liściem na podłodze i „zasypiają”.

Pomoce: CD Piosenki i utwory do słuchania – „Taniec z listkiem” nr 7, jesiennie liście

Temat 32.: Kolory jesieni

Zapis w dzienniku:

I. Zabawy logopedyczne. Zabawy ruchowe.

II. „Jesienne listeczki” – słuchanie wiersza „Bukieciki” L. Krzemienieckiej, wdrażanie do uważnego słuchania treści, klasyfikowanie liści według kolorów. „Jesienne wazony” – praca plastyczna wykonana techniką stemplowania, doskonalenie precyzji dłoni, uświadomienie na odbiór i łączenie barw.

III. „Jesienne wazony” – dalszy ciąg pracy plastycznej. Zabawy słowno-ruchowe.

Przewidywane osiągnięcia:

- koncentruje uwagę na treści wiersza, zapamiętując istotne szczegóły,
- doskonalili umiejętność rozpoznawania i nazywania kolorów jesieni,
- wskazuje w otoczeniu przedmioty w określonych kolorach,

- doskonalili sprawność manualną i precyzję wykonania,
- rozwija inwencję twórczą podczas prac plastycznych.

Przebieg zajęć głównych:

- „Jesienne listeczki” – wysłuchanie wiersza „Bukieciki” L. Krzemienieckiej, analiza treści utworu podczas rozmowy kierowanej, doskonalenie nazywania i rozróżniania barw jesieni. Dzieci siadają wygodnie w kole. Nauczyciel – Pani Jesień – wchodzi odpowiednio przebrany do koła. Trzyma dary jesieni: kolorowe liście, koszyk z jarzębiną i kasztanami. Przechadza się przed dziećmi, recytując wiersz i rozrzucając liście. Po obejrzeniu inscenizacji utworu dzieci odpowiadają na pytania: *Kto pomaga jesieni strącać listeczki? Jakiego koloru liście spadały z drzew? Z jakich drzew spadają liście? Gdzie dzieci postawią pachnące bukiety?* Następnie nauczyciel kładzie na dywanie kilka dużych kolorowych kartonów (żółty, zielony, czerwony, pomarańczowy oraz brązowy). Kartki pomogą w uporządkowaniu liści, które porozrzucił wiatr. Zadaniem dzieci jest ułożenie liści na kartonach odpowiadających ich barwie lub najbardziej zbliżonej. Na hasło: *Wietrzyk dmucha, zawierucha* dzieci, bez pomocy nauczyciela, segregują liście. Po wykonanym zadaniu nauczyciel ogląda liście z każdej grupy kolorystycznej, prosi o nazwanie barw oraz wskazanie spośród nich tych, które się dzieciom podobają. Na zakończenie dzieci podają nazwy przedmiotów, które kojarzą im się z kolorami prezentowanych przez nauczyciela liści. Po wybraniu wspólnej odpowiedzi dzieci skandują z nauczycielem treść rymowanki:

*Czerwony, ach czerwony ten listek jest,
czerwony, ach czerwony ten listek jest,
ja lubię to, co czerwone jest,
bo to kolor... (serca, jabłka), dobrze o tym wiesz.*

lub

*Zielony, ach zielony ten listek jest,
zielony, ach zielony ten listek jest,
ja lubię to, co zielone jest,
bo to kolor... (trawy, ogórka, żabki), dobrze o tym wiesz.*

lub

*Żółty, ach żółty ten listek jest,
żółty, ach żółty ten listek jest,
ja lubię to, co żółte jest,
bo to kolor... (słońca, sera), dobrze o tym wiesz.*

Uwaga! Ważne, aby pozostawić dzieciom chwilę na zastanowienie, a w przypadku problemów naprowadzić, podając dwie możliwości do wyboru.

Pomoce: „Wybór tekstów literackich” – L. Krzemieniecka „Bukieciki” s. 10–11, przebranie dla nauczyciela, koszyk, kolorowe liście, jarzębina, kasztany, kolorowe kartony A1 (żółty, zielony, czerwony, pomarańczowy, brązowy)

- „Jesienne wazony” – praca plastyczna wykonana farbami plakatowymi, ćwiczenie kształtujące prawidłowy uchwyt i regulujące napięcie mięśniowe rąk. Nauczyciel w przebraniu jesieni pokazuje dzieciom reprodukcje obrazów z martwą naturą, z jesiennymi liśćmi w wazonie. Opisuje ich ułożenie, nazywa kolory, wskazuje znane dzieciom liście. Następnie przy stolikach dzieci przyklejają na kartki wycięte z szarego papieru romby. Mocują tylko boki i podstawę, pozostawiając otwartą górną część, by całość imitowała wazon. Do środka „wazonu” dzieci wrzucają ścinki krepiny. Nad wazonem stemplują farbą plakatową bukiet liści – malują gęstą farbą ususzone liście i odciskają je na kartce.

Pomoce: reprodukcje obrazów, farby plakatowe, kartki A4, wycięte romby z szarego papieru – wazoniki, klej, pędzelki, bibuła

Temat 33.: Ścielą się z liści dywany

Zapis w dzienniku:

- I. Zabawy ruchowe. „Dlaczego drzewa gubią liście” – pogadanka przy ilustracjach.
- II. „Lecą liście z drzew” – zabawa badawcza, poznawanie liści drzew liściastych i iglastych ze zwróceniem uwagi na ich cechy charakterystyczne. „Jesienny dywan” – zabawa dydaktyczno-ruchowa, doskonalenie umie-

jętności rozpoznawania kształtów poznanych liści. „Dróżki” – ćwiczenie sprawności manualnej i poznanie owoców drzew podczas wykonywania zadania zgodnie z poleceniem (karta pracy).

III. Zabawy muzyczne. Zabawy rozwijające umiejętności prospołeczne.

Przewidywane osiągnięcia:

- potrafi odróżnić drzewo iglaste od liściastego,
- zachowuje zasady zachowania i bezpieczeństwa w czasie zabawy,
- rozpoznaje po liściach lub owocach kasztanowca i jarzębiny,
- kształtuje umiejętność korzystania z różnych materiałów przy zbieraniu informacji.

Przebieg zajęć głównych:

• „Lecą liście z drzew” – zabawa badawcza, poznanie liści drzew liściastych i iglastych. Dzieci siadają wokół kącika badawczego, w którym znajdują się różne skarby jesieni: owoce, warzywa, liście, owoce z drzew, kora. Nauczyciel zachęca dzieci do wybrania i ułożenia na tacach liści. Następnie podnosi każdy liść i zwraca uwagę na jego wielkość oraz kształt. W czasie opisywania nauczyciel kładzie na jedną tacę igły, a na drugą – liście blaszkowate. Po dokonaniu selekcji pyta o różnice między liśćmi. Wyjaśnia, że igły to swoisty rodzaj liści. Informuje, że drzewa iglaste różnią się tym od liściastych, że nie zrzucają swoich igieł na zimę (oprócz modrzewia) i cały rok są zielone. Omawiając liście blaszkowate, szczególną uwagę poświęca liściom jarzębiny i kasztanowca.

Pomoce: tace, liście drzew liściastych (w tym kasztanowca i jarzębiny) i iglastych

• „Jesienny dywan” – zabawa dydaktyczno-ruchowa, utrwalenie kształtów i nazw poznanych liści. Nauczyciel rozsypuje liście kasztanowca, sosny, świerku, brzozy, dębu, jarzębiny, tworząc jesienny dywan. Gdy gra na tamburynie, dzieci spacerują lub biegają między listkami. Na pauzę nauczyciel prosi, by dzieci podniosły dowolny liść z drzewa iglastego. Sprawdza poprawność wykonania i zaprasza do dalszej zabawy. W czasie kolejnych pauz dzieci podnoszą dowolne liście z drzewa liściastego, liście w kształcie serduszka, liście kasztanowca, liście jarzębiny, liście w kształcie dłoni. Zabawę należy powtórzyć kilkakrotnie.

Uwaga! Dzieci nie muszą znać nazw drzew oprócz kasztanowca i jarzębiny.

Pomoce: tamburyn, liście kasztanowca, sosny, świerku, brzozy, dębu, jarzębiny

• „Dróżki” – ćwiczenie sprawności manualnej i poznanie owoców drzew podczas wykonywania zadania zgodnie z poleceniem (karta pracy). Dzieci siadają w kole. Pośrodku leżą liście kasztanowca i jarzębiny, które dzieci już poznały. Nauczyciel dzieli grupę na dwa zespoły – jarzębiny i kasztanowce (dzieci losują z woreczka karteczki czerwone lub zielone). Zadaniem zespołów jest odnalezienie w przygotowanych przez nauczyciela książeczkach lub na obrazkach owoców z ich drzewa. Tropem dla poszukujących są znajome już liście, które posłużą za wskazówkę. Czerwona grupa szuka na ilustracjach owoców drzewa jarzębiny, a zielona – kasztanowca. Po odnalezieniu owoców i zaprezentowaniu ich grupie dzieci otrzymują naturalne okazy, których dotykają, oglądają, toczą, próbują roznieść lub obrać z kolczastej skórki. Następnie nauczyciel zaprasza do wykonania ćwiczenia na karcie pracy, na której dzieci łączą gałązki kasztana i jarzębiny z drzewami, z których pochodzą, oraz odpowiednio kolorują liście i owoce.

Pomoce: liście i owoce kasztanowca i jarzębiny, czerwone i zielone karteczki, woreczek, książeczki, ilustracje, obrazki z liśćmi i owocami jarzębiny i kasztanowca, „Karty pracy” – karta 8, ołówek, kredki

DODATKOWA ZABAWA MUZYCZNA:

• „Tańczące liście” – improwizacja ruchowa do muzyki, reagowanie na zmiany dynamiki. Nauczyciel rozdaje dzieciom po jednym liściu na sznureczku i prezentuje nagranie. Dzieci trzymają liść za koniec sznureczka i improwizują układ taneczny do muzyki. Nauczyciel reguluje głośność słuchanego utworu. Gdy utwór stopniowo zacznie się wyciszać, dzieci powoli obniżają swój ruch, a na całkowite wyciszenie utworu kładą się na podłogę. Gdy dźwięki słuchanego utworu będą stawały się głośniejsze, dzieci powoli podnoszą się i powracają do improwizowania tańca do muzyki.

Pomoce: CD Piosenki i utwory do słuchania – R. Lap „Leśna kołysanka” nr 43, jesienne liście (po jednym dla każdego dziecka) z przyklejonymi do ogonków sznureczkami (ok. 30 cm)

Temat 34.: Kasztanowe szaleństwo

Zapis w dzienniku:

I. Zabawy ruchowe. Zabawy logopedyczne.

II. „Kieszeń” – nauka na pamięć wiersza D. Gellnerowej, ilustrowanie treści ruchem. „Jesienny szal” – zabawa matematyczna, dostrzeganie i kontynuowanie regularności rytmicznych, przeliczanie materiału przyrodniczego w dostępnym zakresie. „Dbamy o zdrowie” – ćwiczenia gimnastyczne.

III. Zabawy słowno-ruchowe.

Przewidywane osiągnięcia:

- koncentruje uwagę podczas słuchania utworu literackiego,
- rozróżnia i nazywa wybrane dary jesieni,
- zapamiętuje i deklamuje wiersz z zastosowaniem modulacji głosu,
- dostrzega i kontynuuje proste rytmy,
- doskonali sprawność i koordynację ruchową.

Przebieg zajęć głównych:

- „Kieszeń” – nauka na pamięć wiersza D. Gellnerowej, ilustrowanie treści ruchem. Nauczyciel gromadzi dzieci wokół siebie i proponuje, by posłuchały i popatrzyły, gdyż przygotował dla nich niespodziankę. Wkłada rękę do kieszeni i robi tajemniczą minę. Po krótkiej pauzie zaczyna recytację. Treść ilustruje ruchem, wyciągając z kieszeni żółędzie i kasztany, a na końcu figurkę małego jeża z ostrymi kolcami, którego dzieci mogą dotknąć:

Kieszeń

*Na późną jesień
najlepsza jest
duża kieszeń.
Taka prawie bez dna.
Żeby do niej wrzucać,
co tylko się da:
żółędzie
i kasztany,
i pomysł zvariowany.
I żeby w tej kieszeni,
wiesz,
na zimę mógł usnąć jeż!*
Danuta Gellnerowa

Po wysłuchaniu wiersza dzieci odpowiadają na pytania: *Gdzie zostały schowane skarby? Co było ukryte w kieszeni? Kto zasnął na zimę? Czy jeż mógłby na zimę zasnąć w kieszeni?* Następnie nauczyciel zachęca dzieci do nauki wiersza na pamięć przez rytmiczne powtarzanie. Zmieniając się w dyrygenta, moduluje w taki sposób swój głos, by kilkakrotna recytacja nie była monotonna. Raz mówi normalnym, stonowanym głosem, innym razem wysokim, niczym śpiewaczka operowa, następnie cichutkim, piskliwym, jakby utwór recytowała mała myszka. Za każdym razem frazę wypowiada najpierw nauczyciel, a potem dzieci. Po wielu powtórzeniach dzieci mówią tekst z nauczycielem lub próbują go deklamować samodzielnie.

Pomoce: D. Gellnerowa „Kieszeń” [w:] „Miś” nr 20/1993, żółędzie, kasztany, jeż (drewniany lub gliniany)

- „Jesienny szal” – zabawa matematyczna, tworzenie prostych układów rytmicznych, przeliczanie materiału przyrodniczego. Nauczyciel rozkłada prostokątny kawałek jednobarwnego materiału, a obok dary jesieni: kasztany, żółędzie oraz różne liście. Opowiada dzieciom o jesiennym szalu, który mogłyby przyozdobić, wykorzystując znalezione w kieszeni skarby. Nauczyciel proponuje prosty rytm: kasztan, kasztan, kasztan, kasztan i prosi o jego kontynuację. Następnie trochę go utrudnia i układa rytm: kasztan, liść, kasztan, liść, kasztan, liść. Jeżeli dzieci będą potrafiły kontynuować rytmy, wtedy mogą bawić się w dwojaki sposób: albo kontynuować rytm rozpoczęty przez nauczyciela, albo wymyślać własny i odczytywać go.

Pomoce: materiał przyrodniczy: kasztany, żółędzie, różne liście, prostokątny kawałek materiału

- „Dbamy o zdrowie” – ćwiczenia gimnastyczne.

Pomoce: „Wybór zabaw”

Uwaga! Następnego dnia dzieci zakładają ubrania w kolorach jesieni.

Temat 35.: Jesienny bal

Zapis w dzienniku:

I. „Korale jarzębiny” – stemplowanie papierowych pasków na opaski palcami moczonymi w czerwonej farbie. Zabawy ruchowe.

II. „Jesienny bal” – zintegrowane działania wokół tematyki jesiennej, integrowanie zespołu podczas wspólnej zabawy. „Krażący kasztan” – zabawa zespołowa rozwijająca koncentrację uwagi. „Listeczkowe zwierzaki” – doskonalenie percepcji wzrokowej (karta pracy).

III. Zagadki dotykowe, identyfikowanie darów jesieni. Zabawy logopedyczne.

Przewidywane osiągnięcia:

- odszukuje i nakleja na karton gotowe elementy,
- nabywa śmiałości w czasie prezentacji, występu przed grupą,
- reaguje na sygnał umowny,
- doskonali koordynację wzrokowo-ruchową,
- doskonali percepcję wzrokową.

Przebieg zajęć głównych:

• „Jesienny bal” – zabawa wokół tematyki jesiennej, doskonalenie analizatora wzrokowego przez grupowanie takich samych liści w czasie wykonywania pióropusza. Dzieci szykują się do jesiennego balu. Jeśli nie mają ubrań w jesiennych kolorach, nauczyciel improwizuje w kącie małą garderobę z dostępnymi w przedszkolu strojami. Zanim nastąpi wielkie otwarcie, dzieci przygotowują ozdoby. Najpierw wykonują jesiennie pióropusze. Każde dziecko losuje z woreczka naturalny liść (kasztanowca, jarzębiny, brzozy lub dębu). Do swojego pióropusza może wybrać tylko takie liście, które pochodzą z wylosowanego drzewa. Następnie na przygotowanych przez nauczyciela opaskach (z papieru ostemplowanego rankiem) dzieci układają papierowe liście. Przyklejają je zgodnie z instrukcją nauczyciela. Nauczyciel łączy zszywaczem opaski, by dzieci mogły je włożyć na głowę. W pióropuszach na głowach dzieci tańczą w parach lub solo.

Pomoce: przedszkolne stroje, opaski przygotowane na zajęciach porannych, woreczek, papierowe liście: kasztanowca, jarzębiny, brzozy i dębu, klej, zszywacz, CD z dowolną muzyką do tańca

• „Krażący kasztan” – zabawa doskonaląca koncentrację. Dzieci siadają w dużym kole. Nauczyciel pokazuje kasztan, który dzieci będą sobie przekazywały z rąk do rąk. Kiedy słyhać uderzenia w bębenek, dzieci podają sobie kasztan. Na pauzę dziecko, które trzyma kasztan, wykonuje proste ćwiczenie, np. podskok obunóż, obrót, obiegnięcie. Dodatkowo w czasie zabawy nauczyciel może skandować lub śpiewać:

Podaj, podaj mi kasztana,

tego brązowego pana.

Podaj szybko, podaj żwawo.

Rączką lewą, rączką prawą.

Tomasz Plebański

Pomoce: kasztan, bębenek, T. Plebański „Podaj mi kasztana”

• „Listeczkowe zwierzaki” – doskonalenie percepcji wzrokowej (karta pracy). Dzieci siedzą przy stolikach. Na środku leżą różne liście. Najpierw dzieci na karcie pracy rozpoznają i nazywają zwierzęta z liści (lis, sowa), a następnie łączą je z odpowiednimi cieniami. Po wykonaniu zadania mogą spróbować ułożyć wybrane zwierzę z przygotowanych liści. Każdy pomysł należy pochwalić, wskazać ciekawe elementy.

Pomoce: „Karty pracy” – karta 9, ołówek, liście z różnych drzew

Krąg tematyczny: Kogo spotkam w parku i w lesie?

Temat 36.: W lesie

Zapis w dzienniku:

I. Malowanie farbami plakatowymi rolek po papierze toaletowym, przygotowanie do pracy plastycznej („Pnie drzew”). Zabawy ruchowe.

II. „Leśne pejzaże” – rozmowa kierowana, opowieść ruchowa, dostrzeganie zjawisk i zmian w wyglądzie lasu, doskonalenie umiejętności budowania wypowiedzi. „Od nasionka do drzewa” – zabawa badawcza i dramowa, poznanie niektórych sposobów rozsiewania nasion roślin. „Las” – zespołowe wykonywanie makiety, doskonalenie umiejętności konstrukcyjnych z wykorzystaniem materiału przyrodniczego.

III. Zabawy ruchowe.

Przewidywane osiągnięcia:

- wypowiada się na podany temat i rozpoznaje zjawiska charakterystyczne dla pór roku,
- poznaje charakterystyczne elementy lasu,
- obserwuje zmiany w kolorystyce lasu w zależności od pory roku,
- ilustruje ruchem ciała treść opowieści ruchowej i rolę odgrywaną w czasie zabawy dramowej,
- dostrzega podstawowe czynniki mające wpływ na rozsiewanie i wzrost roślin,
- wykorzystuje materiał przyrodniczy do wykonania pracy techniczno-konstrukcyjnej,
- potrafi współpracować w zespole.

Przebieg zajęć głównych:

• „Leśne pejzaże” – opowieść ruchowa połączona z rozmową kierowaną przy ilustracjach ukazujących las w kolejnych porach roku, doskonalenie umiejętności budowania wypowiedzi na określony temat. Dzieci siadają w kole. Przed nimi leżą ilustracje lub pejzaże z kalendarzy ukazujące las w różnych porach roku oraz mieszkające w nim zwierzęta. Zadaniem dzieci jest samodzielne wybranie tych, które przedstawiają las w jesiennej szacie. Po podjęciu decyzji nauczyciel omawia z dziećmi każdy obrazek. Wspólnie zastanawiają się, czy obrazki zostały wybrane zgodnie z kryterium. Nauczyciel zadaje pytania pomocnicze, np. *Jakie kolory mają liście na drzewach? Czy na obrazku są drzewa iglaste, czy liściaste? Czy na ilustracji znajdują się grzyby? Czy znacie ich nazwy? Czy widzicie leśne zwierzęta?* Następnie nauczyciel w czterech różnych miejscach sali umieszcza ilustracje lasu w czterech porach roku, nazywając każdą z nich. Proponuje zabawę w jesienny spacer po lesie w czasie czterech pór roku. Dzieci zaczynają przy jesiennym obrazku i są np. wiewiórkami zbierającymi i zakupekującymi orzechy wśród kolorowych drzew. Następnie przechodzą do zimowego obrazka: naśladują spanie wiewiórek w dziupli, budzenie się i szukanie pod śniegiem zakopanych jesienią orzechów. Przechodzą do wiosennego obrazka i naśladują zbieranie pierwszych wiosennych zielonych gałązek. Opiekowanie się małymi niewidomymi wiewiórkami w dziupli. Następnie latem dzieci naśladują dorastające wiewiórki, które uczą się skakać z gałęzi na gałąź.

Uwaga! Jeżeli w pobliżu znajduje się las, dzieci powinny mieć możliwość spaceru i bezpośredniej obserwacji naturalnego środowiska oraz wyszukiwania kolorów liści, rodzajów drzew, grzybów, a w miarę możliwości zwierząt.

Pomoce: ilustracje lasu w czterech porach roku, tamburyn

• „Od nasionka do drzewa” – zabawa badawcza i dramowa. Nauczyciel uprzedza, że za chwilę będzie pokazywał, w jaki sposób nasionko zmienia się w duże, silne drzewo. Nauczyciel pokazuje przykładowe nasionka, np. z szyszki rozsiewane przez wiatr – dmucha, prezentując, jak wirują w powietrzu, i żołądź zakopywanego przez dziki. Następnie dzieci odgrywają role zgodnie z opowieścią, pokazując, jak rośnie roślina, jak pada deszcz, jak gałęzie kołyszą się na wietrze. Przykładowa opowieść: *Wyobraźcie sobie, że jesteście maleńkimi nasionkami drzew. Wiatr umieścił was w ziemi. Słońce was ogrzewa, jest wam ciepło, miło. Deszcz was podlewa. Nasionko zaczyna kielkować, rosnąć, w końcu przebija ziemię. Wyrasta z niego cienki pień. Teraz roślina rośnie i ogląda świat wokół siebie. Jest mała, wciąż rośnie, wypuszcza gałązki i listki. Jest bardzo delikatna. Ta roślina to młode drzewko, którego listki delikatnie poruszają się na wietrze.* Po zabawie nauczyciel zadaje py-

tanie: *Co pomogło nasionku urosnąć?* Słucha wypowiedzi dzieci, a na zakończenie podsumowuje wiadomości, wymienia jeszcze raz czynniki potrzebne roślinom do wzrostu: ziemia, woda, światło – słońce.

Pomoce: szyszki, żółędzie

• „Las” – praca konstrukcyjna, tworzenie kompozycji wykorzystującej naturalny materiał przyrodniczy. Nauczyciel najpierw demonstruje dzieciom wykonane przez siebie drzewo liściaste i iglaste z rolki po papierze toaletowym oraz z materiału naturalnego. Zachęca do wspólnego wykonania makiety dwóch gatunków lasów. Najpierw dzieli grupę na dwie drużyny przez losowanie obrazków z igłą lub liściem. Dzieci, które wylosują liść, wykonują drzewa liściaste. Dostają papierowe talerze i rolki po papierze toaletowym. Rolki są nacięte w dwóch miejscach u góry, a na dole w czterech. Dolne nacięcia należy dodatkowo odgiąć na zewnątrz. Po obu stronach talerza dzieci przyklejają wybrane liście. Następnie wsuwają talerz w górne nacięcia w rolce i mocują do podłoża, kartonu lub tektury, przyklejając cztery „nóżki” (korzenie). Druga grupa tworzy drzewa iglaste. Dzieci dostają rolki po papierze, plastelinę i gałązki choinek. Na otwór w rolce nakładają dużą kulę z plasteliny i wkuwają w nią gałązki. Podobnie jak w drzewach liściastych, nauczyciel wykonuje korzenie i przykleja drzewa do podłoża. Można też osadzić drzewa, oklejając rolki przy podstawie wałkami z plasteliny. Na tekturze pod drzewami nauczyciel rozkłada z dziećmi wyschnięty mech oraz liście i owoce rosnących na makiecie drzew. Po wykonaniu makiet grupy podziwiają swoje dzieła oraz nazywają części drzew: korzenie, pień, korona, gałęzie, liście.

Pomoce: obrazki z igłami i liśćmi, papierowe talerze, pomalowane wcześniej rolki po papierze toaletowym, plastelina, zasuszone liście, gałązki choinek, duży karton, klej, mech, liście i owoce drzew

Uwaga! Makiety mogą być uzupełniane podczas kolejnych zajęć o nowe elementy, takie jak: grzyby, krzewy lub zwierzęta.

DODATKOWA ZABAWA MUZYCZNA:

• „Wiewiórka” – słuchanie miniatury fortepianowej, naśladowanie ruchem wiewiórki. Nauczyciel prosi, aby dzieci podczas słuchania utworu wyobraziły sobie wiewiórkę. Po wysłuchaniu melodii prowadzący pyta o skojarzenia dzieci: *Jak wyglądała wiewiórka? Co robiła?*

Zabawa naśladowcza przy muzyce: dzieci poruszają się swobodnie po całej sali, naśladowując skaczące wiewiórki. Na zakończenie utworu każde dziecko znajduje obręcz (dziuplę), wchodzi do środka i kuca.

Pomoce: CD Piosenki i utwory do słuchania – T. Łomowa „Wiewiórka” nr 46, małe obręcze

Temat 37.: Kosz grzybów czeka... Muchomory omijamy z daleka

Zapis w dzienniku:

I. Zabawy muzyczne. Budowanie z klocków, układanie jednego na drugim tak, by się nie przewróciły (wysokie drzewa).

II. „Grzybobranie” – zabawa dydaktyczna, poznanie wyglądu i nazw wybranych rodzajów grzybów jadalnych i trujących, uświadomienie zakazu samodzielnego zbierania i spożywania roślin leśnych. „Kropki muchomora” – zabawa matematyczna, doskonalenie umiejętności szacowania i przeliczania. „Muchomory i borowiki” – lepienie z plasteliny, kształtowanie umiejętności formowania z mas plastycznych.

III. Zabawy ruchowe. Układanie sylwet grzybów od największego do najmniejszego.

Przewidywane osiągnięcia:

- poznaje wygląd i nazwy wybranych grzybów jadalnych i trujących,
- rozumie, że nie należy w lesie niszczyć grzybów niejadalnych,
- wie, że zakazane jest zbieranie i spożywanie nieznanych roślin,
- uważnie słucha wypowiedzi innych,
- porządkuje elementy i przelicza za pomocą liczebników głównych,
- rozwija sprawność manualną.

Przebieg zajęć głównych:

• „Grzybobranie” – zabawa dydaktyczna, poznanie wybranych rodzajów grzybów oraz uświadomienie zasady niespożywania nieznanych leśnych roślin. Nauczyciel rozkłada w sali sylwety grzybów jadalnych i trujących. Wśród nich znajdują się borowiki i muchomory (czerwone i sromotnikowe). W czasie gdy dzieci słyszą muzy-

kę, zbierają grzyby, ale tylko jadalne. Na pauzę w muzyce – siadają w kole. Każde dziecko przelicza swoje grzyby, a nauczyciel nazywa je i sprawdza, czy nadają się do spożycia. Grzyby jadalne wkłada do przygotowanego garnka, a trujące do innego pojemnika. Po podziale zbiorów dzieci słuchają ciekawostek na temat borowików i muchomorów oraz oglądają ilustracje opisywanych grzybów. Można na zajęcia zaprosić kucharkę, która opowie o grzybach.

Borowiki najczęściej bywają w kolorze jasnobrązowym i ciemnobrązowym. Kapelusz jest wypukły, śliski i lekko pomarszczony. W czasie deszczu staje się gładki i lepki. Pod kapeluszem jest żółtawa siateczka. Nóżka jest biaława i pękata. Borowik jest poszukiwanym grzybem z powodu swojego smaku. Nadaje się do marynowania, suszenia i gotowania.

Muchomory są grzybami trującymi. Można je zobaczyć w różnych kolorach. Najczęściej spotykany to muchomor czerwony z białymi kropkami na kapeluszu, stojący na białej nóżce. Najbardziej trującym muchomorem jest muchomor sromotnikowy o jasnozielonym kapeluszu. Pod kapeluszem każdy grzyb trujący ma blaszki. Tych grzybów nie wolno zbierać.

Na zakończenie nauczyciel zadaje pytania: *Czy dzieci powinny zbierać grzyby? Czy przedszkolaki powinny je jeść?* Z rozmowy należy wyprowadzić wniosek, że dzieci nie powinny zbierać leśnych roślin, w tym także grzybów, ze względu na możliwość pomyłki. Małe dzieci nie powinny również jeść grzybów, gdyż są ciężkostrawne.

Pomoce: ilustracje, sylwety grzybów (muchomory, borowiki), garnek, pojemnik

- „Kropki muchomora” – zabawa matematyczna, doskonalenie umiejętności szacowania ilości i przeliczania. Dzieci siedzą w rozsypane przodem do nauczyciela. Każde ma sylwetę muchomora i leżące obok białe kropki. Kiedy nauczyciel gra na instrumencie perkusyjnym, dzieci chodzą „po lesie”, starając się nie deptać grzybów. Na sygnał wracają do swojego lub najbliższego grzyba i układają tyle kropek, ile pokaże na swoim muchomorze nauczyciel. Dzieci najpierw szacują, czy kropek jest dużo, czy mało, przelicza wybrane dziecko, następnie wszyscy razem i na koniec każde dziecko układa na swoim grzybie odpowiednią liczbę kropek.

Pomoce: sylwety muchomorów i kropki dla każdego dziecka, instrument perkusyjny

- „Muchomory i borowiki” – zabawy plastyczne, lepienie z plasteliny. Dzieci siedzą przy stolikach. Nauczyciel zaprasza do wykonania leśnych grzybów, które wspólnie umieszczają na makiecie. Najpierw dzieci uczą się formowania kuleczek, rozgniatacia placków, toczenia wałeczków. Każdą czynność demonstruje nauczyciel, a dzieci powtarzają. Następnie nauczyciel pokazuje, w jaki sposób można z plasteliny i skorupki od orzechów włoskich wykonać grzybki. Z połówki skorupki robi kapelusz, na które nakłada brązową (borowik) lub czerwoną (muchomor) plastelinę. Na kapelusz muchomora nakleja czerwone kropki. Wszystkim grzybom przyczepia z wałeczków białe nóżki. Dzieci starają się w miarę samodzielnie wykonać swoje grzyby, które następnie ustawiają na leśnej makiecie.

Pomoce: podkładki do lepienia, połówki skorupki orzechów włoskich, plastelina (czerwona, biała i brązowa)

DODATKOWA ZABAWA MUZYCZNA:

- „Niedźwiedź tańczy” – nauka rymowanki o ziemi i zabawa ruchowa przy muzyce, rozwijanie poczucia rytmu i improwizowanie ruchem do muzyki. Nauczyciel zapoznaje dzieci ze słowami rymowanki o ziemi:

*Ziemia tu, ziemia tam,
pod nogami ziemię mam.
Tutaj grzyb, a tam kwiat,
jaki piękny jest ten świat!*

Gdy dzieci opanują słowa, wymawiają rymowankę przy muzyce. Słowa należy wymawiać rytmicznie, zgodnie z pulsem muzyki po czterech taktach wstępu. Dzieci stoją w kręgu, mówią rytmicznie i naśladują ruchy nauczyciela. Następnie można zaproponować zabawę ruchową przy rymowance:

Ziemia tu, ziemia tam, (na słowo *tu* dzieci wskazują prawą ręką na prawo, na słowo *tam* – lewą ręką wskazują na lewo)

pod nogami ziemię mam. (tupią rytmicznie siedem razy)

Tutaj grzyb, a tam kwiat. (formują z dłoni grzyb: lewa ręka tworzy daszek, prawa – nóżkę, jak przy ułożeniu litery T, a następnie układają z dłoni kwiatowy kielich: łączą ręce w nadgarstkach, palce rozchylają, jak przy podtrzymywaniu piłki od spodu)

Jaki piękny jest ten świat! (obracają się wokół własnej osi)

Podczas powtórnego odtworzenia nagrania dzieci poruszają się jak niedźwiedzie.

Pomoce: CD *Piosenki i utwory do słuchania* – T. Łomowa „Niedźwiedź tańczy” nr 45

Temat 38.: Na leśnych ścieżkach

Zapis w dzienniku:

I. Zabawy logopedyczne. Oglądanie albumów, gazet, książeczek o zwierzętach zamieszkujących środowisko leśne.

II. „Na leśnych ścieżkach” – słuchanie wiersza „Może zobaczymy” H. Bechlerowej i rozmowa kierowana, uważne słuchanie treści, uświadomienie zasad zachowania podczas przebywania w lesie. „Tropiciele” – pogadanka i zabawa ruchowo-naśladowcza, ćwiczenie szybkiej reakcji na sygnał. „Dbamy o zdrowie” – ćwiczenia gimnastyczne LUB „Krecik” – nauka piosenki i zabawa ilustracyjna przy piosence.

III. Zabawy muzyczne. Zabawa z elementem dramy, naśladowanie zwierząt leśnych.

Przewidywane osiągnięcia:

- uważnie słucha wiersza i potrafi odpowiedzieć na pytania dotyczące treści,
 - poznaje wybrane zwierzęta żyjące w środowisku leśnym,
 - zna zasady zachowania, jakich należy przestrzegać w lesie,
 - szybko reaguje na umówiony sygnał słuchowo-wzrokowy,
 - doskonali sprawność i koordynację ruchową,
- LUB

- śpiewa piosenkę w grupie i potrafi zilustrować ruchem jej treść.

Przebieg zajęć głównych:

• „Na leśnych ścieżkach” – słuchanie i rozmowa na temat zwierząt oraz właściwego zachowania w lesie, inspirowana wierszem „Może zobaczymy” H. Bechlerowej. Dzieci gromadzą się wokół nauczyciela, który zachęca do odbycia spaceru leśną ścieżką. Szeptem mówi tekst wiersza, przemieszczając się po sali. Po pierwszej zwrotce zaprasza dzieci do wspólnego spaceru, podczas którego wskazuje wymieniane w utworze zwierzęta na ilustracjach umieszczonych w sali: sarniátko z sarenką, wiewiórkę, dzięcioła, małego ptaszka. Po „spacerze” dzieci siadają na dywanie i odpowiadają na pytania: *Kogo najpierw zobaczyliśmy w lesie? Kto skakał z gałęzi na gałąź? Czyje pukanie można było usłyszeć wśród drzew? Kto śpiewał między gałązkami? W jaki sposób należy się poruszać po lesie, by nie przestraszyć zwierząt? Jakich zasad trzeba przestrzegać w lesie?* (nie niszczyć krzewów, grzybów, gniazd; nie wyrzucać śmieci; nie zrywać kwiatów; nie rozpalać ognisk)

Pomoce: „Wybór tekstów literackich” – H. Bechlerowa „Może zobaczymy” s. 12–13, ilustracje zwierząt występujących w wierszu

• „Tropiciele” – pogadanka, zabawa ruchowo-naśladowcza, utrwalanie nazw zwierząt leśnych. Dzieci, słuchając odgłosów lasu, starają się zidentyfikować słyszane odgłosy, odczuć relaksacyjny wpływ słyszanych dźwięków. Nauczyciel pokazuje obrazki wybranych zwierząt leśnych: dzięcioła, sarny i wiewiórki. Podaje podstawowe informacje na ich temat. Rozkłada na podłodze krążki gimnastyczne, które będą pełnić funkcję drzew. Dzieci, słuchając odgłosów lasu, spacerują między „drzewami”. Na pauzę zatrzymują się i patrzą na nauczyciela, który pokazuje obrazek jednego z poznanych wcześniej zwierząt (sarny, wiewiórki, dzięcioła). Podają nazwę zwierzęcia i naśladują w określony sposób: stukają, kiedy jest pokazywany dzięcioł; skaczą, gdy jest pokazywana wiewiórka (naśladują przeskakiwanie z drzewa na drzewo); spacerują, gdy jest pokazywana sarna.

Pomoce: CD z odgłosami zwierząt leśnych, ilustracje zwierząt (sarna, wiewiórka, dzięcioł), muzyka z odgłosami lasu

• „Dbamy o zdrowie” – ćwiczenia gimnastyczne.

Pomoce: „Wybór zabaw”

LUB

• „Krecik” – nauka piosenki i zabawa ilustracyjna przy piosence. Nauczyciel śpiewa dzieciom piosenkę, a następnie omawia jej treść. Nauka piosenki odbywa się metodą powtarzania za nauczycielem, na zasadzie echa. Gdy dzieci pamięciowo opanują piosenkę, nauczyciel przeprowadza zabawę ilustracyjną. Dzieci są ustawione w dużym kręgu. Śpiewają piosenkę i wykonują następujące gesty i ruchy:

Pierwsza zwrotka:

Krecikiem jestem małym, (dzieci wskazują dłońmi na siebie)

lecz mocne łapy mam. (podnoszą ręce, pokazują dłonie)

Wykopię korytarze, (po dwa razy powtórzony ruch jak przy „rapowaniu”: prawa ręka w lewą stronę, lewa w prawą)

pod ziemią, właśnie tam. (jw.)

Refren:

Wędruję labiryntem, (maszerują w miejscu)

tu prostych ulic brak.

Na górze zrobię kopczyk. (łączą dłonie przed sobą i powoli podnoszą je jak najwyżej)

Popatrzcie: to mój znak!/bis (na koniec rozchylają ręce na boki – ilustrują kopczyk)

Druza zwrotka:

Głęboko pod korzeniem (kucają)

mieszkanie swoje mam –

wygodne i ciepłutkie. (składają dłonie i przykładają do policzka – ilustrują poduszeczkę)

Nie wierzysz? Zobacz sam!

Refren realizują jak wyżej.

Pomoce: CD Piosenki i utwory do słuchania – „Krecik” nr 3

Temat 39.: Tropiciele przyrodniczych ciekawostek

Zapis w dzienniku:

I. Zabawy rozwijające umiejętności prospołeczne.

II. „Odkrywamy nieznanne” – zabawa tropiąca, rozbudzenie zainteresowań przyrodniczych, wzbogacenie wiedzy na temat sarny, próba odczytywania informacji przedstawionych w formie symbolicznej. „Leśny plakat” – wykonanie zespołowego plakatu, doskonalenie umiejętności współpracy.

III. Zabawy ruchowe. „Prawda czy fałsz?” – gra utrwalająca wiadomości na temat zwierząt leśnych.

Przewidywane osiągnięcia:

- z pomocą nauczyciela odczytuje informacje przedstawione w formie symbolicznej,
- zapamiętuje ciekawostki na temat wybranego zwierzęcia,
- poznaje wygląd sarny, korzystając z różnych materiałów edukacyjnych,
- aktywnie uczestniczy w wykonywaniu zespołowego plakatu.

Przebieg zajęć głównych:

- „Odkrywamy nieznanne” – zabawa tropiąca, rozwijanie zainteresowań przyrodniczych w czasie zbierania informacji o sarnie. Nauczyciel rozkłada w dużej sali lub w kilku pomieszczeniach ślady, które mają doprowadzić do leśnego mieszkańca. Dzieci idą po śladach i słuchają ciekawostek oraz zbierają informacje symbolicznych rysunków na temat sarny. Przykładowe informacje:

- ma długie nogi, czerwonobrazową sierść (rysunek sierści i sarnich nóg),
- żyje w stadzie, rodzinie (na rysunku kilkanaście kropek),
- żywi się trawą, liśćmi, grzybami i owocami leśnymi (rysunki roślin),
- szybko biega (rysunek nóg),
- ma znakomity węch i słuch (rysunki odpowiednich części ciała),
- wymaga dokarmiania zimą (paśnik).

Po dotarciu do celu dzieci odnajdują ilustrację tropionego przez nich zwierzęcia – sarny oraz albumy przyrodnicze, które samodzielnie oglądają.

Pomoce: ilustracja sarny, kilkanaście tropów sarny, symboliczne rysunki informujące o cechach charakterystycznych zwierzęcia

- „Leśny plakat” – opracowanie pozyskanych informacji o sarnach w formie zespołowego plakatu. Dzieci siadają w kole. Nauczyciel przygotowuje duży karton, rysunek sarny oraz zebrane w czasie zabawy tropiącej

karteczki z symbolicznymi rysunkami opisującymi charakterystyczne cechy sarny. Jeśli dzieci zapamiętały już informacje, można wprowadzić dwa – trzy symbole cech niepasujących do sarny w celu utrudnienia zadania. Dzieci wybierają symbole i opisują ich znaczenie. Następnie projektują plakat, rozmieszczając i doklejając np. pokolorowane elementy lasu. Mogą dodać ikony obrazujące zasady zachowania w lesie, np. niekrzyżenie. Gotową pracę eksponują w sali.

Pomoce: ilustracja sarny, symboliczne rysunki informujące o cechach charakterystycznych zwierzęcia, duży karton, klej

Temat 40.: Jeż to ciekawy zwierz

Zapis w dzienniku:

I. Zabawa badawcza, poznawanie darów natury przez dotyk; rozwijanie wrażliwości dotykowej, bogacenie słownika czynnego.

II. „Leśny gość” – pogadanka, dostrzeganie cech charakterystycznych wyglądu oraz wzbogacenie wiedzy przyrodniczej na temat trybu życia jeża. „Wędrujący zwierz” – zabawa integrująca z elementem dramy, naśladowanie ruchem opisanych wrażeń dotykowych. „Jeże” – zadanie plastyczne (karta pracy), odczuwanie satysfakcji z wykonania pracy.

III. Zabawy słowno-ruchowe. „Dary lasu” – promyczkowe uszeregowanie, porządkowanie zdobytych informacji.

Przewidywane osiągnięcia:

- poznaje wygląd i zwyczaje jeża,
- integruje się z innymi dziećmi podczas zabawy,
- komponuje własną pracę plastyczną,
- próbuje regulować nacisk dłoni i palców w czasie pracy plastycznej.

Przebieg zajęć głównych:

• „Leśny gość” – pogadanka, poznawanie ciekawostek na temat jeża. Dzieci siedzą w kole. Nauczyciel do koszyka z liśćmi wkłada wcześniej: jeża zrobionego z masy solnej i kolcami z makaronu, z gliny, z kolcami z zaostrzonych patyków. Zakrywa jeże tak, aby dzieci nie widziały, co znajduje się w środku. Dzieci kolejno wkładają ręce do koszyka i delikatnie dotykają figurek. Nauczyciel omawia z dziećmi ich wrażenia dotykowe, nie zdradzając nazwy tajemniczego gościa. Dopiero kiedy wszystkie dzieci skończą dotykać jeże, mówi: *Jeśli wiecie, jakie zwierzę ukryło się w moim koszyku, to powiedzcie jego nazwę głośno na sygnał.* Nawet jeśli dzieci nie odgadną, jakie zwierzątko było schowane, nauczyciel chwali je za odwagę. Pokazuje jeża i umożliwia powtórne ich dotknięcie. Opowiada ciekawostki o wyglądzie i zwyczajach jeża: *Jeż to małe zwierzątko pokryte kolcami, które chronią go przed wrogami. Kiedy jeż poczuje niebezpieczeństwo, od razu zwinia się w kłębek. Ma krótkie nóżki, mały ryjek i ostre zęby. Bardzo szybko się porusza. Jego przysmakiem są dżdżownice, owady, jagody, korzonki. Jeż nie je jabłek, chociaż często na obrazkach można go zobaczyć, jak na igłach niesie jabłko. Najczęściej można go spotkać wieczorem lub nocą. Zimą zasypia.*

Pomoce: kosz z liśćmi, figurki jeży (z gliny, masy solnej)

• „Wędrujący zwierz” – zabawa integrująca z elementem dramy. Dzieci stoją w kole. Nauczyciel pokazuje jeża. Szeptem mówi, że jeż właśnie zasnął i najlepiej będzie mu się spało na rączkach dzieci. Nauczyciel podaje dzieciom figurkę w taki sposób, jakby zwierzątko było: lekkie, ciężkie, kłujące, miłe. Dzieci w kole przekazują sobie jeża. Po każdej rundce następuje zmiana cechy zwierzęcia.

Pomoce: figurka jeża

• „Jeże” – zadanie plastyczne, ćwiczenie regulacji nacisku dłoni (karta pracy). Dzieci malują jeża na brązowo i doklejają mu nos. Kiedy obrazek wyschnie, malują kolce jeża umoczoną w czarnej farbie palcem, a następnie przyklejają materiał przyrodniczy (sosnowe igły lub suche liście), tworząc jego legowisko na zimę. Przed przystąpieniem do pracy plastycznej nauczyciel zwraca uwagę na ostrożne dotykanie liści, gdyż pod wpływem zbyt dużego nacisku mogą się kruszyć. Gotowe prace nauczyciel eksponuje na wystawie.

Pomoce: „Karty pracy” – karta 10, klej, materiał przyrodniczy: igły sosnowe, suche liście

Temat 41.: Mruczek i przyjaciele

Zapis w dzienniku:

I. Zabawy ruchowe. Inicjowanie sceny teatralnej z wykorzystaniem parawanu, aktywny udział w wykonywaniu elementów scenografii obrazującej las.

II. „Koszyk Mruczka” – oglądanie inscenizacji utworu H. Bechlerowej, wzbogacenie form odbioru literatury, kształtowanie umiejętności odgrywania roli z wykorzystaniem pacynki. „Gałgankowe zajaczki” – wykonanie własnej pacynki, nauka wiązania na supeł, rozwijanie swobodnej ekspresji słownej podczas zabawy teatralnej. „Leśne puzzle” – doskonalenie analizy i syntezy wzrokowej, utrwalenie wiadomości dotyczących sposobu odżywiania się sarny i jeża (karta pracy).

III. Zabawy naśladowcze. Zabawy muzyczne.

Przewidywane osiągnięcia:

- z uwagą słucha utworu inscenizowanego pacynkami,
- doskonali umiejętność poprawnego formułowania odpowiedzi na pytania dotyczące treści,
- animuje pacynkę,
- próbuje wiązać supeł,
- kształtuje inwencję twórczą podczas zabawy teatralnej,
- wie, czym odżywiają się sarna i jeź.

Przebieg zajęć głównych:

• „Koszyk mruczka” – oglądanie inscenizacji utworu H. Bechlerowej połączone z analizą utworu w czasie rozmowy kierowanej. Jeśli grupa nie przygotowała rano sceny, nauczyciel przygotowuje ją przed zajęciami. Zaprasza dzieci na przedstawienie: *Za chwilę obejrzycie przygodę kota Mruczka w lesie. Przedstawienie czas zacząć.* Następnie chowa się za parawanem i za pomocą pacynek przedstawia treść utworu:

Koszyk Mruczka

(Na scenie stoi parawan, na nim namalowany jest las. Przy parawanie siedzi Jeź. Na scenę wchodzi Mruczek, w ręku niesie pleciony płaski koszyk.)

MRUCZEK: Mam koszyczek pleciony,
w nim jabłko czerwone.
I mam jeszcze marchewkę,
i orzeszek też.

JEŻ: I to wszystko, Mruczku, zjesz?

(Wstaje i podchodzi do Kotka.)

MRUCZEK: Zjem marchewkę, zjem jabłko,
bo lubię jabłuszka.
Zjem i nie dam nikomu
ani okruszka!
I zjem jeszcze orzech,
co na trawę spadł.

JEŻ: Czy kto widział? Czy kto słyszał,
żeby kot orzechy jadł?

MRUCZEK *(obraża kolejno w łapkach jabłko, marchewkę, orzech):*
Z której ugryźć strony
jabłuszko czerwone?
Jak kamyczek twardy orzech.
Komuż on smakować może?
A i marchew, chociaż słodka,
nie dla kotka.

JEŻ: *Nie dla kotka, nie!
Zaraz ją kto inny zje.
I ktoś przyjdzie po orzeszek,
i ogromnie się ucieszy.*

(Jeż wybiega, przyprowadza Zajączka i Wiewiórkę, Kotek daje im orzech i marchew.)

WIEWIÓRKA: *Dziękuję Ci, kotku,
za orzeszek słodki.
Czemu go nie zjadłeś sam?
Chcesz, to ci połowę dam.*

ZAJĄCZEK: *Chcesz, podzielę śniadanie –
pół dla ciebie, pół dla mnie?*

(Kotek macha łapką, że nie chce.)

MRUCZEK: *A na dnie koszyka
jest coś dla języka!*

(Daje jabłko Jeżykowi)

JEŻ: *Chodź, Mruczku, do lasu,
droga niedaleka.
W leśnym mlecznym barze
dam ci dzbanek mleka.*

(Wychodzą.)

Helena Bechlerowa

Po przedstawieniu nauczyciel wychodzi z pacynką zajączkiem do dzieci i rozpoczyna rozmowę, nawiązując do treści wiersza. Zajączek (pacynka) pyta: *Co miał kotek w koszyku? Kogo przyprowadził jeż? Co podarował kotek do zjedzenia zwierzętom? Czy jeże jedzą jabłka? W jaki sposób język wynagrodził kotkowi stratę jedzenia? Czy Mruczek dobrze postąpił? Dlaczego?* Następnie nauczyciel zachęca do zabawy w teatr. Chętne dzieci wybierają pacynki i ukrywają się za parawanem. Pozostałe zasiadają na widowni. Nauczyciel czyta role, a dzieci poruszają swoimi pacynkami. Przedstawienie jest odgrywane tyle razy, by każde chętne dziecko mogło wziąć w nim udział. Następnie dzieci próbują samodzielnie inscenizować treść utworu lub budować własne kreatywne dialogi.

Pomoce: H. Bechlerowa „Koszyk Mruczka” [w:] „Antologia literatury dla najmłodszych”, KAW, Warszawa 2002, s. 217–219, pacynki: jeż, kot, wiewiórka, zając

- „Gałgankowe zajączki” – wykonanie pacynki z chustki. Nauczyciel zachęca do wykonania własnej pacynki zająca. Pokazuje kolejne etapy, objaśniając, co robi. Najprawdopodobniej nauczyciel będzie musiał wykonać pacynki indywidualnie z każdym dzieckiem. Na materiałowej jasnej chustce do nosa lub kawałku płótna dzieci wiążą na środku supeł. Złożone i złożone rogi chusteczki utworzą uszy, a supeł głowę. Dzieci mogą dorysować wąsy, oczy, nos lub nakleić je z guzików. Po wykonaniu pacynek dzieci mogą odegrać dialogi w parach.

Pomoce: materiałowa chusteczka lub kawałek płótna dla każdego dziecka, flamastry, guziki, klej

- „Leśne puzzle” – doskonalenie analizy i syntezy wzrokowej, utrwalenie wiadomości dotyczących sposobu odżywiania się sarny i jeża (karta pracy). Dzieci najpierw przyklejają brakujące elementy w odpowiednim miejscu. Nazywają zwierzęta na obrazku (sarna, jeż, zając) i miejsce, w którym się znajdują. Następnie kolorują na zielono pokarm dla sarny (roślina), a na brązowo – dla jeża (owady).

Pomoce: „Karty pracy” – karta 11, kredki

DODATKOWA ZABAWA MUZYCZNA:

• „Kto skacze? Kto lata?” – zabawa ruchowa przy muzyce, rozwijanie wyobraźni muzycznej, naśladowanie ruchem zwierząt leśnych. Dzieci wraz z nauczycielem słuchają nagrania „Tańca norweskiego”. Nauczyciel prosi, by podczas słuchania dzieci wyobraziły sobie zwierzęta, które mogłyby się poruszać do tej muzyki. Następnie poleca, by dzieci naśladowały sposób poruszania się tych zwierząt. W prezentowanym fragmencie przeplatają się dwie melodie, całkowicie ze sobą kontrastujące. Pierwszą melodię o charakterze pogodnym, w marszowym rytmie, słyszymy dwa razy. Za pierwszym razem dzieci mogą na czworaka poruszać się do muzyki jak niedźwiadki i jeże. Za drugim razem mogą skakać jak zające i wiewiórki. Druga melodia to szybkie, dynamiczne, krótkie dźwięki. Dzieci mogą naśladować ruchem latające ptaki. Kiedy ponownie słyszymy pierwszą melodię, dzieci powracają do przedstawiania ruchem niedźwiadków i jeży.

Pomoce: CD Piosenki i utwory do słuchania – E. Grieg „Taniec norweski” nr 47

Temat 42.: W szeregu zbiórka

Zapis w dzienniku:

I. Zabawy rozwijające umiejętności prospołeczne.

II. „W szeregu... zbiórka” – zabawa matematyczna, poznanie znaczenia liczebników porządkowych podczas ustawiania zwierząt w określonej kolejności na podstawie zabawy E. Gruszczyk-Kolczyńskiej i E. Zielińskiej. „Skacze zajączek szary” – zabawa naśladowcza, ilustrowanie ruchem treści opowieści ruchowej, doskonalenie koncentracji uwagi oraz umiejętności ustawiania się na sygnał w określony sposób.

III. „Zwierzęta zimą” – rozmowa przy ilustracjach o przygotowaniach zwierząt do zimy. Zabawy ruchowe.

Przewidywane osiągnięcia:

- rozpoznaje i nazywa wskazane zwierzęta leśne,
- uczy się rozumienia i stosowania liczebników porządkowych,
- dostrzega kolejność i zgodnie z nią układa obrazki,
- wchodzi w rolę w czasie opowieści ruchowej, naśladowując sposób poruszania się i opisane zachowania zwierząt.

Przebieg zajęć głównych:

• „W szeregu zbiórka” – zabawa matematyczna, poznanie znaczenia liczebników porządkowych podczas ustawiania zwierząt w określonej kolejności na podstawie zabawy E. Gruszczyk-Kolczyńskiej i E. Zielińskiej. Czwooro dzieci wybiera sobie opaski z emblematami leśnych zwierząt. Nauczyciel prosi, by dzieci z opaskami ustawiły się na wyznaczonej linii w następującej kolejności: sarna, jeż, zając, wiewiórka. Pozostałe dzieci siedzą na podłodze. Przed nimi na dywanikach leżą karty z „Pomocy trzylatka” – Zwierzęta parkowe i leśne. Po prezentacji zwierząt nauczyciel opowiada, a dzieci z opaskami odpowiednio się ustawiają: *Wyszły zwierzęta na spacer. Pierwsza sarna, drugi jeż, trzeci zając, czwarta wiewiórka. Przyjrzyjcie się im wszystkim, kto wyszedł na spacer pierwszy? Kto drugi? Kto trzeci? Kto czwarty? Spróbujcie ułożyć karty w odpowiedniej kolejności.* Po chwili przerwy nauczyciel powtarza kolejność szeregu, a dzieci sprawdzają poprawność wykonania zadania: *Wskażcie po kolei zwierzęta na kartach: pierwsza sarna, drugi jeż, trzeci zając, czwarta wiewiórka.* Następnie nauczyciel zachęca dzieci, by wymieniły kolejność idących dzieci, nazywając kolejne liczebniki porządkowe. *Wracają zwierzęta ze spaceru: pierwsza sarna...* (kontynuują dzieci). Po pierwszej sekwencji następuje zmiana dzieci noszących emblematy oraz ich ustawienia. Nauczyciel powtarza jeszcze raz kolejne etapy zadania. Po ułożeniu kilku szeregów dzieci same mogą tworzyć zadania dla innych, przejmując rolę nauczyciela.

Pomoce: „Pomoce trzylatka” – Zwierzęta parkowe i leśne, opaski z emblematami sarny, jeża, zająca, wiewiórki, dywaniki, E. Gruszczyk-Kolczyńska, E. Zielińska „Wspomaganie rozwoju umysłowego trzylatków i dzieci starszych wolniej rozwijających się”, WSiP, Warszawa 2004, s. 198–199

• „Skacze zajączek szary” – zabawa naśladowcza. Dzieci ilustrują słowa nauczyciela: *Zajączki skaczą po lesie. Coś słyszą. Zatrzymują się, stają na tylnych łapach, nastuchują, ruszają wąsikami i uciekają wielkimi susami między drzewa.*

Temat 43.: Harce wiewiórki

Zapis w dzienniku:

I. Zabawy logopedyczne. Zabawy ruchowe.

II. „Wiewiórka” – zabawa paluszkowa, doskonalenie sprawności manualnej oraz koordynacji słuchowo-ruchowo-wzrokowej. „Rudy mieszkaniec lasu i parku” – słuchanie opowiadania, wzbogacenie informacji przyrodniczych na temat wyglądu i sposobu przygotowania się wiewiórki do zimy. „Dbamy o zdrowie” – ćwiczenia gimnastyczne.

III. „Wiewiórka jest...” – zabawa słowna, bogacenie słownika czynnego. „Wiewiórka i orzechy” – zabawa ruchowo-dydaktyczna, rozwijanie orientacji w przestrzeni: do góry – do dołu, przed siebie – za siebie.

Przewidywane osiągnięcia:

- rozwija koncentrację uwagi podczas zabawy paluszkowej,
- doskonalili sprawność manualną,
- poznaje wygląd i tryb życia wiewiórki,
- doskonalili sprawność i koordynację ruchową.

Przebieg zajęć głównych:

• „Wiewiórka” – zabawa paluszkowa doskonaląca sprawność manualną. Dzieci siedzą w kole. Nauczyciel wyjmuje pacynkę zająca, który pojawił się na spotkaniu z kotem Mruczkiem. Po przywitaniu i podaniu łapki dzieciom zając pozwala podrapać się za uchem, przytulić, a następnie zaprasza do zabawy paluszkowej o jego bliskiej leśnej koleżance – wiewiórce. Nauczyciel mówi treść wiersza, animując pacynkę. Przy kolejnej recytacji dotyka pacynką poszczególnych paluszków u dzieci, zaczynając od złapania najmniejszego. Wielokrotnie powtarza tekst z różną intonacją, używając pacynki, która pomaga skupiać uwagę dzieci na dłuższy czas:

Wiewiórka

Wiewióreczka mała,

Kamyczek spotkała.

(dłoń zaciśnięta w pięść, otwarcie małego paluszka)

Wiewióreczka mała,

Patyczek spotkała.

(dłoń zaciśnięta w pięść, otwarcie drugiego, serdecznego paluszka)

Wiewióreczka mała,

Robaczka spotkała.

(dłoń zaciśnięta w pięść, otwarcie trzeciego, środkowego paluszka)

Wiewióreczka mała,

Szyszkę spotkała.

(dłoń zaciśnięta w pięść, otwarcie czwartego, wskazującego paluszka)

Wiewióreczka mała,

Orzeszka spotkała.

(dłoń zaciśnięta w pięść, otwarcie piątego palca, kciuka)

Kamyczek poklepała,

(dłoń otwarta, poklepanie małego palca drugą ręką)

Patyczek podrapała,

(dłoń otwarta, podrapanie palca serdecznego)

Robaczka uściskała,

(dłoń otwarta, uściskanie palca środkowego)

Szyszkę pogłaskała,

(dłoń otwarta, druga głaszczka palec wskazujący)

A orzeszka zabrać chciała.

(dłoń otwarta, druga „zabiera” – ciągnie za kciuk)

Krzysztof Sąsiadek

Pomoce: K. Sąsiadek „Wiewiórka” [w:] „Zabawy paluszkowe”, Media Rodzina, s. 34–35, pacynka zająca

- „Rudy mieszkaniac lasu i parku” – gromadzenie informacji na temat wiewiórki w czasie słuchania opowiadania nauczyciela. Nauczyciel porusza pacynką zająca i opowiada o jego spotkaniu z koleżanką Rudą Kitką: *Wczoraj w lesie wydarzyło się coś śmiesznego. Tuż przy czwartym drzewie, nieopodal polany, kiedy słońce ogrzewało moje futerko, zobaczyłem puszysty rudy ogon i rude futerko, a na głowie dwa pędzelki. Choć było daleko, pomyślałem, że to na pewno moja przyjaciółka wiewiórka Ruda Kitka. Zrobiłem dwa susy i krzyknąłem: Ruda Kitko! Ale zwierzątko nawet się nie odwróciło. Zwinnie wspięło się po drzewie i zaczęło zjadać jakieś nasionko, a potem suszonego grzybka. Pomyślałem, że pewnie nie mam tak donośnego głosu, więc powtórzyłem zawołanie: Ruda Kiiiitko! Wiewiórka nawet się nie obejrzała, tylko zaczęła zbierać zapasy. Pewnie na zimę. Trochę się zdziwiłem, a nawet zrobiło mi się smutno, że moja koleżanka nie chce się ze mną przywitać. Może się na mnie obraziła? Podskoczyłem do niej, ile miałem sił w nogach. Kiedy byłem już blisko, zrozumiałem swoją pomyłkę. To nie była Ruda Kitka. Po prostu się pomyliłem. To była zupełnie inna wiewiórka. Po opowiadaniu nauczyciel pokazuje dzieciom, że zając zasnął. Nauczyciel w ciszy zadaje pytania: Kogo zobaczył w lesie zajączek? Jak wyglądała wiewiórka? Co robiła wiewiórka? Co jadło zwierzątko?*

Pomoce: pacynka zająca

- „Dbamy o zdrowie” – ćwiczenia gimnastyczne.

Pomoce: „Wybór zabaw”

Temat 44.: Znane i nieznanne

Zapis w dzienniku:

I. Zabawy słowno-ruchowe. Oglądanie ilustracji ptaków, poznawanie cech charakterystycznych dzięcioła i sowy.

II. „Prawda czy fałsz?” – miniquiz, ćwiczenie logicznego myślenia podczas oceny prawdziwości podanych stwierdzeń o wybranych zwierzętach leśnych, utrwalanie wiadomości na ich temat. „Leśne memory” – gra dydaktyczna, ćwiczenie pamięci, wdrażanie do przestrzegania przyjętych reguł.

III. Ćwiczenia grafomotoryczne. Zabawy ruchowe.

Przewidywane osiągnięcia:

- potrafi dokonać oceny prawdziwości podanych stwierdzeń, odnosząc się do swojej wiedzy o zwierzętach leśnych,
- dobiera w pary takie same obrazki,
- rozpoznaje i nazywa leśne zwierzęta,
- potrafi przestrzegać reguł gry.

Przebieg zajęć głównych:

- „Prawda czy fałsz?” – miniquiz, ćwiczenie logicznego myślenia podczas oceny prawdziwości podanych stwierdzeń o wybranych zwierzętach leśnych, utrwalanie wiadomości na ich temat. Nauczyciel rozdaje dzieciom dwa paski papieru, biały i czarny, i wyjaśnia zasady zabawy. Gdy nauczyciel powie zdanie prawdziwe, dzieci podniosą pasek biały, jeśli fałszywe – czarny. Przykładowe zdania: *Zające lubią marchewkę* (prawda); *Sarna żyje samotnie* (fałsz); *Kolce chronią jeże przed atakiem* (prawda); *Jeże potrafią bardzo szybko się poruszać* (prawda); *Sarna zimą wymaga dokarmiania* (prawda); *Ciało dzięcioła jest pokryte futrem* (fałsz); *Jeże zapadają w sen zimowy* (prawda).

Pomoce: czarne i białe paski papieru dla każdego dziecka

- „Leśne memory” – gra dydaktyczna, układanie par identycznych obrazków, ćwiczenie pamięci. Dzieci siedzą w kole. Nauczyciel pokazuje obrazki i prosi o nazwanie zwierząt na kartach. Podczas pierwszej rundy gry karty leżą w ten sposób, by ilustracje były widoczne. Dzięki temu dzieci łatwiej nauczą się zasad. Na zmianę dobierają identyczne obrazki i układają w pary. W drugiej rundzie mieszają i odwracają karty. Losują po dwa kartoniki. Jeśli będą identyczne, to dziecko je zabiera, jeżeli nie, wtedy odkłada karty na miejsce i wybiera następna osoba. Gdy dzieci nauczą się zasad, mogą grać w parach.

Pomoce: „Pomoce trzylatka” – Zwierzęta parkowe i leśne

Temat 45.: Zgadywanki o leśnych zwierzętach

Zapis w dzienniku:

I. Oglądanie książek o jesiennym lesie oraz jego mieszkańcach, swobodne wypowiedzi dzieci. Zabawy logopedyczne.

II. „Leśne zwierzęta” – zabawa dramatowa „stop-klatka”, kształcenie umiejętności wyrażania treści przez ekspresję ruchu własnego ciała. „Młody odkrywca” – odgadywanie zagadek słownych, ćwiczenie myślenia skojarzeniowego. „W leśnym gąszczu” – odgrywanie miniscenek dramatowych, nabywanie śmiałości w prezentowaniu własnych umiejętności na forum grupy.

III. Zabawy ruchowe. „Czarodziejski worek” – zabawa dotykowa, identyfikowanie przysmaków zwierząt leśnych.

Przewidywane osiągnięcia:

- rozwija wyobraźnię i kreatywność podczas zabaw ruchowo-naśladowczych,
- potrafi wyrażać treść przez mowę ciała,
- potrafi utrzymać ciało w bezruchu przez krótki czas,
- uważnie słucha i analizuje treść prostych zagadek,
- nabywa świadomości własnego ciała.

Przebieg zajęć głównych:

• „Leśne zwierzęta” – zabawa dramatowa „stop-klatka”. Nauczyciel włącza nagrane śpiewy ptaków. Gdy dzieci słyszą śpiew, spacerują po sali. Na pauzę zastygają, przyjmując dowolną pozę związaną ze zwierzęciem lub czymś związanym z lasem. Nauczyciel podchodzi do dzieci, kładzie im rękę na ramieniu i pyta: *Kim lub czym jesteś?* Po odpytaniu kilkorga dzieci powtórnie włącza odgłosy ptaków. W czasie następnej przerwy podchodzi do innych dzieci, zadając to samo pytanie. Ważne, by każde z dzieci mogło powiedzieć, kim jest w zabawie.

Pomoce: nagrane śpiewy ptaków

• „Młody odkrywca” – odgadywanie zagadek słownych. Nauczyciel zadaje zagadki, a dzieci w odpowiedzi podnoszą kartoniki z obrazkami, na których znajduje się odpowiedź.

Sarna

Cicho stuka kopytkami.

W lesie kryje się przed nami.

Lis

Rudy ogon, rude futro.

Chapnie kurę dziś lub jutro.

Jeż

Małe, au! kłujące zwierzę.

Tyle igieł! Au! Nie wierzę!

Dzięcioł

Ciągle stuka, puk! puk! w drzewa,

ptak, co niezbyt lubi śpiewać.

Wiewiórka

Nadrzewna, ruda psotnica.

Hyc, hyc! Zwinnością zachwyca.

Tomasz Plebański

Pomoce: obrazki sarny, jeża, dzięcioła, wiewiórki dla każdego dziecka, T. Plebański – zagadki

- „W leśnym gąszczu” – odgrywanie miniscenek dramatycznych. Dzieci siedzą w kole. Nauczyciel objaśnia, że za chwilę jedno z dzieci będzie pokazywało jakieś zwierzę żyjące w lesie, a pozostałe będą odgadywały jego nazwę. Następnie prosi chętne dziecko i przekazuje mu na ucho zadanie, które musi wykonać. Przykładowe zadania: *Zwiń się w kłębek jak jeż. Skacz jak zając. Stukaj paluszkami w podłogę jak dzieciół w drzewo. Jesteś sarenką, pokaż, jak chodzisz.*

Krąg tematyczny: W co i jak się bawić?

Temat 46.: Wiem i umiem pokazać

Zapis w dzienniku:

- I. Zabawy ruchowe. „Piłka służy do... Piłka jest...” – trening twórczego myślenia, tworzenie listy atrybutów.
- II. „Ja i moje ciało” – ilustrowanie ruchem treści wiersza, kształtowanie orientacji w schemacie własnego ciała. „Porządkujemy zabawki” – zabawa dydaktyczna, kształtowanie nawyku odkładania zabawek i przyborów do odpowiednich kącików, doskonalenie umiejętności odczytywania symbolicznych informacji graficznych. „Raz i dwa, sprzątam ja” – zabawa zespołowa, utrwalenie umiejętności odkładania zabawek na ustalone miejsce.
- III. Zabawy muzyczne. Zabawy słowno-ruchowe.

Przewidywane osiągnięcia:

- prawidłowo wskazuje części swojego ciała,
- ilustruje ruchem treść wiersza,
- prawidłowo odczytuje informacje przedstawione w formie graficznej,
- rozumie konieczność odkładania zabawek na miejsce,
- dba o ład i porządek w otoczeniu.

Przebieg zajęć głównych:

- „Ja i moje ciało” – ilustrowanie ruchem treści wiersza, rozwijanie orientacji w schemacie własnego ciała. Dzieci tworzą półkole. Nauczyciel recytuje wiersz, pokazując jednocześnie części ciała, o których jest mowa. Dzieci słuchają i obserwują. Następnie włączają się do zabawy i naśladują ruchy nauczyciela:

Wiem i umiem pokazać

Pokaż, proszę, gdzie masz oko!

Gdzie masz ucho?

Gdzie Twój nos?

Gdzie masz rękę?

A gdzie nogę?

Gdzie na głowie rośnie włos?

Kiwnij głową! Tupnij nogą!

Kłaśnij w ręce, nie bój się!

Hop do góry! Potem na dół!

Razem pobawimy się!

Biegnij szybko, skacz do góry!

Potem na dół i znów wzwyż!

Skacz wesoło, wyżej, wyżej!

Zeskocz zgrabnie; raz, dwa, trzy!

opracowała Elżbieta Maria Minczakiewicz

Pomoce: E. M. Minczakiewicz „Wiem i umiem pokazać” [w:] „Rysowane wierszyki i zagadki”, Oficyna Wydawnicza „Impuls”, Kraków 2007, s. 50

- „Porządkujemy zabawki” – zabawa dydaktyczna polegająca na inicjowaniu porządków w kącicach zainteresowań w celu wyrabiania nawyku odkładania zabawek na właściwe miejsce. Nauczyciel zaprasza dzieci do za-

bawy. Na dywanie rozkłada emblematy, które posłużą do oznaczenia kącików, np. książka – kącik czytelniczy, lalka – kącik lalek, poduszka – kącik wypoczynkowy, kredki i farby – plastyczny, auto – samochodowy. Dzieci po kolei podnoszą kartoniki i określają, co znajduje się na rysunku. Nauczyciel po konsultacji z dziećmi umieszcza emblematy w kącikach i wspólnie z nimi rozważa, co powinno się w nich znaleźć. Razem porządkują opisywane miejsce, tworzą przestrzeń do danej aktywności. Nauczyciel zwraca szczególną uwagę na zasady właściwego i bezpiecznego korzystania z zabawek i przyborów (wycinanie tylko za zgodą i pod kontrolą osoby dorosłej, niebieganie z kredkami, omijanie się w czasie zabaw autami, nierozrzucanie klocków po dywanie, odkładanie rzeczy na miejsce).

Pomoce: emblematy do oznaczenia kącików

- „Raz i dwa, sprzątam ja” – zabawa ruchowa na zasadzie tradycyjnej zabawy „Chodzi lisek koło drogi”, nabywanie umiejętności przestrzegania przyjętych zasad regulujących zabawę oraz wdrażanie do porządkowania przedmiotów w kącikach. Dzieci siedzą w kole po turecku z rękami z tyłu. Nauczyciel, odgrywający rolę animatora, chodzi z wybraną zabawką (lalką, klockiem, samochodem, książką) i skanduje słowa:

Chodzi lisek koło drogi.

Cichuteńko stawia nogi.

Cichuteńko się zakrada,

Nic nikomu nie powiada.

Raz i dwa, sprzątam ja!

Dwa i trzy, sprzątasz ty!

Pod koniec tekstu osoba prowadząca wsuwa zabawkę w ręce wybranego dziecka, które jak najszybciej musi odłożyć ją na miejsce. W zabawie najważniejszy jest nie czas wykonania zadania, lecz jego poprawność. Zanim jedno z dzieci zastąpi nauczyciela, zabawę należy kilkakrotnie powtórzyć.

Pomoce: zabawki z kącików

DODATKOWA ZABAWA MUZYCZNA:

- „Śmieszne figurki” – zabawa muzyczno-ruchowa, reagowanie ruchem na przerwę w muzyce. Dzieci poruszają się w rozsypce po całej sali i odpowiednio dostosowują ruch do zmieniającej się muzyki. Na przerwę w muzyce dzieci zatrzymują się w miejscu i na polecenie nauczyciela dotykają dłonią wymienionej przez nauczyciela części ciała. Zatrzymują się i pozostają w takiej pozycji dopóty, dopóki nauczyciel nie dotknie różdżką kolejno każdego dziecka. Przy powtórzeniu zabawy rolę czarodzieja można powierzyć chętnemu dziecku.

Pomoce: CD Piosenki i utwory do słuchania – Muzyka do marszu, biegu i podskoków nr 37–39, różdżka

Temat 47.: Znamy zasady, tworzymy kodeks przedszkolaka

Zapis w dzienniku:

I. Zabawy ruchowe. Wykonanie zdjęć w czasie zabaw i codziennych czynności, wspólne wydrukowanie ich na drukarce.

II. „Kodeks przedszkolaka” – słuchanie opowiadania nauczyciela, rozmowa kierowana, opracowanie i omówienie reguł współzycia w grupie tworzących kodeks grupowy, kształtowanie umiejętności symbolicznego obrazowania informacji. „Kto teraz mówi?” – zabawa słuchowa, doskonalenie percepcji słuchowej. „W przedszkolu” – dokonywanie oceny przedstawionych na obrazkach sytuacji i zachowań (karta pracy).

III. „A co by było, gdyby...” – utrwalenie zasad kodeksu. Zabawy rozwijające umiejętności prospołeczne.

Przewidywane osiągnięcia:

- uważnie słucha opowiadania,
- poznaje zasady regulujące współzycie w grupie,
- wie, czym jest kodeks przedszkolaka, i rozumie jego zapisy przedstawione w formie symbolicznej,
- trafnie rozpoznaje głosy dzieci z grupy,
- próbuje ocenić zachowanie bohaterów ilustracji w kontekście kodeksu przedszkolaka.

Przebieg zajęć głównych:

• „Kodeks przedszkolaka” – słuchanie opowiadania, opracowanie i omówienie zasad i reguł współżycia w grupie tworzących kodeks grupy przedszkolnej. Dzieci siedzą w kole. Zmartwiony nauczyciel opowiada krótką historyjkę, którą usłyszał od pewnego misia z innego przedszkola: *Pewnego ranka miś Klapnięte Uszko siedział w swoim kąciku wśród pozostałych misiów i czekał na przybycie dzieci. Trochę się już niecierpliwił, bo minęła godzina ósma, a nikogo jeszcze nie było w sali. W pewnej chwili drzwi się otworzyły i weszła pani Kasia, a z nią gromadka przedszkolaków. „To dopiero będzie zabawa” – pomyślał ucieszony miś. Szybko się wyprostował, by ktoś go zdjął z półki i zaczął wymyślać zabawę. Nie zdążył jednak dokończyć, bo zobaczył niecodzienny widok: jeden z chłopców biegał po sali, głośno krzycząc, i potraçał dziewczynki spacerujące z wózkami. Na dodatek wcale ich nie przeprosił, tylko zaczął przewracać krzeselka, by nie mogły wozić lalek. Zdenerwowane dziewczynki udały się do pani, która podeszła do chłopca i przypomniała mu o zasadach: „Nie biegamy po sali i staramy bawić się tak, by nie przeszkadzać innym”. Zanim pani wyjaśniła sprawę, w drugim kącie jakaś dziewczynka rysowała kredką książki. „Co ona robi? – pomyślał miś. – Przecież książki są do oglądania, do czytania, a nie do mazania”. Tym razem pani nie musiała nic mówić, bo Antek krzyknął, że o książki trzeba dbać, i dziewczynka odłożyła książkę do kącika. Tuż przed śniadaniem w sali panował bałagan, a płacz mieszał się z krzykami. Miś obserwował zachowanie dzieci i nie mógł uwierzyć, że są przedszkolakami. Chcąc zobaczyć, co się dzieje na końcu sali, spadł z półki. Nikt go nie podniósł. Każdy przerzucał go z kąta w kąt. Dopiero pani posadziła go w kąciku wśród pozostałych misiów. Jeszcze tego samego dnia pani Kasia zebrała dzieci i stworzyła z nimi Kodeks Przedszkolaka. Dzięki zasadom w nim zawartym od tego dnia wszystkim było lepiej. I zabawkom, i dzieciom.*

Po wysłuchaniu opowiadania nauczyciel zadaje dzieciom pytania: *Kto przyszedł do sali misia Klapnięte Uszko? Co robiły dzieci przed śniadaniem? Czy misiowi podobala się zabawa dzieci? Co zrobiła pani Kasia? Czy wam podobałyby się takie zabawy w naszej sali? Stwórzmy nasz kodeks. Jakie zasady moglibyśmy napisać?* Rozmowa kierowana jest pretekstem do stworzenia Kodeksu przedszkolaka. Nauczyciel tak prowadzi rozmowę, by na liście znalazły się takie zasady, jak: bawimy się zgodnie, odkładamy zabawki na miejsce, dbamy o porządek, słuchamy dorosłych, pomagamy innym, nie biegamy i nie bijemy innych. Do stworzenia Kodeksu przedszkolaka mogą posłużyć wykonane i wydrukowane zdjęcia dzieci ilustrujące opisywane zachowania. W przypadku gdy nie można wykonać zdjęć, należy wykorzystać ilustracje z gazet. Dzieci przyklejają obrazki, zdjęcia, a nauczyciel wpisuje treść zasad. Najważniejszym momentem jest potwierdzenie przyjęcia Kodeksu. Osoba prowadząca każdemu dziecku zadaje pytanie: *Czy zgadzasz się postępować według kodeksu naszej grupy?* Po potwierdzeniu dziecko moczy swoją dłoń w farbie i odbija ją na Kodeksie. Nauczyciel może dodatkowo ją podpisać. Stempel potwierdza zawarcie umowy. Graficzny wygląd Kodeksu powinien być dopasowany do grupy, jednak nie może być zbyt skomplikowany, by nie odwracał uwagi od treści. Oczywiście podczas tworzenia zasad należy wspomnieć o konsekwencjach jego nieprzestrzegania, np. wyłączenie z zabawy.

Pomoce: zdjęcia dzieci wykonane w czasie codziennych czynności lub ilustracje z gazet, klej, karton A2, farby plakatowe

• „Kto teraz mówi?” – zabawa słuchowa. Dzieci siadają przed parawanem lub inną zasłoną. Pięcioro dzieci ukrywa się za parawanem. Na polecenie nauczyciela jedno z nich zadaje pytanie: *Kto teraz mówi?* Zadaniem grupy jest podanie imienia dziecka, którego głos usłyszała. Po wskazaniu mówiące wcześniej dziecko wychodzi zza parawanu, a inne sprawdzają poprawność odpowiedzi.

Pomoce: parawan lub zasłona

• „W przedszkolu” – ocena zachowania bohaterów ilustracji na karcie pracy. Dzieci oglądają trzy ilustracje i starają się je opisać. Następnie oceniają zachowanie bohaterów. Wklejają smutną buzię przy złym zachowaniu i uśmiechniętą przy dobrym. Przed przystąpieniem do pracy dzieci mogą przypomnieć sobie Kodeks przedszkolaka.

Pomoce: „Karty pracy” – karta 12

Temat 48.: Zgodne zabawy w piaskownicy i nie tylko

Zapis w dzienniku:

I. Zabawy słowno-ruchowe. Zabawy logopedyczne.

II. „Zabawy w piaskownicy” – słuchanie i omówienie opowiadania I. Landau, dostrzeganie kolejności zdarzeń, doskonalenie umiejętności dostrzegania prawidłowych wzorców zachowania, formułowanie wypowiedzi oceniających postępowanie bohaterów. „Korale życzliwości” – zespołowe wykonanie koralików z makaronu, doskonalenie sprawności manualnej, propagowanie pozytywnych wzorców zachowania.

III. „Nasze zabawki” – zabawa doskonaląca umiejętność klasyfikowania przedmiotów według rodzaju. Zabawy ruchowe.

Przewidywane osiągnięcia:

- opowiada treść utworu własnymi słowami, dostrzegając kolejność zdarzeń,
- kształtuje umiejętność formułowania ocen zachowania,
- wykorzystuje materiał spożywczy do wykonania pracy konstrukcyjnej,
- współpracuje z innymi dziećmi podczas wykonywania pracy zespołowej.

Przebieg zajęć głównych:

- „Zabawy w piaskownicy” – wysłuchanie opowiadania „Foremka” I. Landau ukazującego prawidłowe i nieprawidłowe wzorce zachowania połączone ze swobodną wypowiedzią oceniającą postępowanie bohaterów. Dzieci słuchają opowiadania czytanego przez nauczyciela:

Foremka

Monika dostała od cioci rozmaite foremki i już następnego dnia zaniosiła je do piaskownicy. Była tam tylko Ewelinka z trzeciej klatki. Ewelinka wprowadziła się niedawno i Monika właściwie jej nie знаła. Stawiała więc sama babki i nagle zauważyła, że nie ma najpiękniejszej foremki – rybki!

– Ojej! – zmartwiła się. – Zginęła mi foremka. Nie wdziałaś jej? – spytała Ewelinę.

– Nie – odpowiedziała Ewelina i też postawiła babkę. Babka była wspaniała, wcale się nie osypywała i Monika już chciała pochwalić koleżankę, kiedy zauważyła, że babka wygląda zupełnie jak... rybka!

– Masz moją foremkę! – krzyknęła Monika.

Rzeczywiście, Ewelina trzymała taką samą rybkę, jaka zginęła Monice.

– Nieprawda, to moja foremka!

„Coś takiego! Ja ci pokażę!” – pomyślała Monika i szarpnęła z całej siły, wyrrywając foremkę z ręki Eweliny. Rybka upadła na brzeg piaskownicy, a obie panienki wyskoczyły za nią i stanęły na desce. Monika przydepnęła foremkę nogą.

– To moje! – krzyknęła.

– Nieprawda!

Ale właściwie było już wszystko jedno, czyja jest, a raczej była rybka, bo zostały z niej tylko kawałki ciemnożółtego plastiku. Monika przyjrzała się im i nagle uświadomiła sobie ze zgrozą, że jej rybka była... jasnożółta jak cytryna!

– Ojej! – wyjąkała. – Strasznie mi przykro, Ewelinko. Poszukam mojej foremki i dam ci ją, dobrze? Pewnie się na mnie gniewasz...

Ewelina nic nie odpowiedziała, ale pomogła Monice w poszukiwaniach. Kiedy znalazły foremkę, razem stawiały wspaniałe babki, jednak Monika czuła, że o tej historii z rybką trzeba opowiedzieć mamie.

A może i tobie przytrafiło się kiedyś coś podobnego?

Irena Landau

Opowiadanie staje się początkiem dyskusji nad postawami dziewczynek. Zanim jednak dzieci oceniają bohaterów, starają się opowiedzieć kolejne zdarzenia. Następnie określają postawy za pomocą przymiotników przeciwstawnych: dobre – złe oraz próbują uzasadnić swoją decyzję.

Pomoce: I. Landau „Foremka” [w:] „Miś” nr 18/1996, s. 10

- „Korale życzliwości” – wykonanie koralików z makaronu, propagowanie pozytywnych wzorców zachowania. Nauczyciel przygotowuje kolorowy makaron rurki po jednej sztuce dla każdego dziecka. Pokazuje złotą wstążkę i opowiada o koralach mających wielką moc. Wyjaśnia, że jeśli ktoś nosi te korale, to znaczy, że zrobił dla innych coś dobrego, był życzliwy, pomógł komuś. Korale są nagrodą. Nauczyciel tworzy aurę tajemniczości, mówi szeptem. Korale mają być dla dzieci wyjątkowym, pożądanym przedmiotem. Następnie zaprasza po kolei każde dziecko, by nawlekło swój koralik na wstążkę. Po ich wykonaniu nauczyciel wiesza je w specjalnie przygotowanym miejscu. Korale życzliwości przez cały dzień będą nosić dzieci, które zrobią coś wyjątkowego, dobrego dla innych.

Pomoce: makaron rurki, złota wstążka, farby plakatowe

Temat 49.: Cicho, sza...

Zapis w dzienniku:

I. Zabawy rozwijające umiejętności prospołeczne.

II. „Głośno – cicho” – zabawa matematyczna na podstawie zabawy E. Gruszczyk-Kolczyńskiej i E. Zielińskiej, rozwijanie myślenia przyczynowo-skutkowego, dostrzeganie i nazywanie kontrastów. „Zabawy w przedszkolu” – rozmowa kierowana i zabawa pantomimiczna, uświadomienie szkodliwości hałasu i potrzeby unikania głośnych zabaw i krzyków, doskonalenie umiejętności przekazywania treści za pomocą niewerbalnych środków wyrazu. „Koty i myszy” – zabawa rytmiczna.

III. Zabawy ruchowe. Zabawy muzyczne.

Przewidywane osiągnięcia:

- dostrzega kontrasty i adekwatnie je nazywa,
- potrafi dostosować natężenie dźwięku do ustalonego sygnału wzrokowego,
- rozwiązuje zagadki ruchowe, odczytując mowę ciała innych dzieci,
- odtwarza ruchem proste czynności podczas zabawy pantomimicznej,
- odpowiednio reaguje na zmiany tempa, wysokości dźwięków i przerwę w muzyce.

Przebieg zajęć głównych:

- „Głośno – cicho” – zabawa matematyczna na podstawie zabawy E. Gruszczyk-Kolczyńskiej i E. Zielińskiej, rozwijanie myślenia przyczynowo-skutkowego, dostrzeganie i nazywanie kontrastów. Dzieci siadają na dywanie. Nauczyciel włącza bardzo głośno muzykę, tak aby dzieci zakryły uszy. Wyłącza odtwarzacz i mówi, że przed chwilą muzyka była głośna. Następnie włącza muzykę bardzo cicho i pyta dzieci, czy coś słyszą. Pozwala im regulować dźwięk. Gdy jest zbyt głośno, nauczyciel zakrywa uszy i przypomina zasadę nieprzeszkadzania innym. W drugiej części zajęć dzieci ćwiczą w parach. Pierwsza para zmienia się w kotki. „Kotki” reagują na sygnały nauczyciela. Gdy ułoży równolegle dłonie w bliskiej odległości, „kotki miauczą” cicho. Gdy odległość między dłońmi zwiększy się, „miauczą” głośno. Złączenie dłoni przez nauczyciela symbolizuje pauzę, czyli ciszę. Ćwiczenie można powtórzyć i poprosić dzieci o naśladowanie w ten sam sposób głosów innych zwierząt (psa, kury, krowy).

Pomoce: E. Gruszczyk-Kolczyńska, E. Zielińska „Wspomaganie rozwoju umysłowego trzylatków i dzieci starszych wolniej rozwijających się”, WSiP, Warszawa 2004, s. 167, CD z dowolną muzyką

- „Zabawy w przedszkolu” – zabawa pantomimiczna, ćwiczenie umiejętności zabawy w ciszy, rozwijanie ekspresji twórczej i wyobraźni. Dzieci siadają na dywanie w kole. Przed rozpoczęciem zabawy nauczyciel pyta: *Co można robić w przedszkolu?* Rozmawia z dziećmi, skłaniając je do opisania odczuwanych wrażeń, kiedy w sali jest bardzo głośno (ból głowy, zmęczenie, nikt nikogo nie słyszy). Rozmowa służy uświadomieniu, że hałas źle na nas wpływa i można go unikać, starając się bawić ciszej. Po wyczerpaniu odpowiedzi jedno dziecko podchodzi do nauczyciela, który szepcze mu na ucho czynność, zabawę, którą dziecko musi zademonstrować pozostałym bez użycia słów (budowanie z klocków, wożenie lalek, rysowanie, zabawy samochodem). Zabawa trwa do momentu odgadnięcia ilustrowanej ruchem czynności.

- „Koty i myszy” – zabawa rytmiczna. Nauczyciel akompaniuje do zabawy na bębenku. Gdy uderza w bębenek w wolnym tempie, dzieci naśladują ruchem i niskim głosem miauczące koty. Gdy nauczyciel gra dźwięki w szybkim tempie, naśladują biegające i popiskujące wysokim (cienkim) głosem myszki. Na przerwę w muzyce dzieci zatrzymują się w miejscu i „z palcem na buzi” mówią rytmicznie (dwie ósemki, ćwierćnuta), szepcąc: *ci-cho, sza, ci-cho, sza*.

Pomoce: bębenek

Temat 50.: Pomagamy sobie nawzajem

Zapis w dzienniku:

- I. Ćwiczenie spostrzegawczości wzrokowej, zgadywanie, która zabawka została schowana. Zabawy ruchowe.
- II. „Pomagajmy sobie” – słuchanie ze zrozumieniem wiersza M. Strzałkowskiej, sprawdzanie stopnia zrozumienia i zapamiętania treści utworu. „Rady dla Ali i Oli” – rundka z piłką, doskonalenie umiejętności formułowania wypowiedzi o ważnych sprawach, wskazywanie skutecznych sposobów na utrzymywanie porządku w otoczeniu. „Dbamy o zdrowie” – ćwiczenia gimnastyczne.
- III. Zabawy rozwijające umiejętności prospołeczne. Nauka prawidłowej pielęgnacji roślin doniczkowych w kącie przyrody, wyrabianie nawyku systematycznego dbania o nie.

Przewidywane osiągnięcia:

- uważnie słucha wiersza i trafnie odpowiada na pytania dotyczące treści,
- wie, jak można dbać o porządek,
- bierze aktywny udział w zabawie,
- doskonali sprawność i koordynację ruchową.

Przebieg zajęć głównych:

- „Pomagajmy sobie” – słuchanie ze zrozumieniem wiersza M. Strzałkowskiej, sprawdzanie stopnia zapamiętania utworu w czasie gry „prawda czy fałsz”. Nauczyciel prosi dzieci, by wysłuchały uważnie wiersza, gdyż później będą odpowiadać na pytania. Po recytacji nauczyciel wyjaśnia zasady gry: gdy poda zdanie prawdziwe, dzieci siadają po turecku, kiedy fałszywe – stają na baczność. Przykładowe zdania: *Ala i Ola są siostrami* (prawda); *W pokoju Ali był porządek* (fałsz); *Pokój Oli był cały wysprzątnany* (prawda); *Na parapetach stały wazoniki* (fałsz); *W doniczkach u Oli zamiast kwiatów stał rząd drapaków* (prawda); *Ola i Ala pomagają sobie w sprzątnięciu i dbaniu o rośliny* (prawda).

Na zakończenie dzieci odpowiadają na pytanie: *Czy warto pomagać innym?*

Pomoce: „Wybór tekstów literackich” – M. Strzałkowska „Ala i Ola”, s. 14–15

- „Rady dla Ali i Oli” – rundka z piłką, doskonalenie umiejętności formułowania wypowiedzi o ważnych sprawach. Dzieci siedzą w kole, nauczyciel na środku z piłką. Przypomina, że dziewczynki w wierszu miały kłopot z porządkami. Zachęca dzieci do udzielenia porad. Pokazuje pierwszą lalę – mówi: *To jest Ala – ma bałagan w szafie z ubraniami, co powinna robić, żeby go unikać?* Chętne dzieci podnoszą rękę, nauczyciel toczy piłkę i mówi imię dziecka, które łapie piłkę i formułuje porady. Nauczyciel zadaje kolejne pytania, np. *Ala ma bałagan w książkach, co powinna zrobić, żeby nie było bałaganu?* Następnie pokazuje lalkę Olę, która ma kłopot z pielęgnowaniem kwiatów.

Pomoce: piłka

Jestem zuch

1. Jestem zuch, jestem zuch!
 Tu mam głowę, a tu brzuch.
 Klaszczę w ręce: ram, tam, tam!
 I „Dzień dobry” mówię wam!

2. Jestem zuch, jestem zuch!
 Tu mam nosek, a tu brzuch.
 Klaszczę w ręce: ram, tam, tam!
 I „Dzień dobry” mówię Wam!

muzyka i słowa: Renata Szczypior

1. Je-stem zuch, je - stem zuch! Tu mam gło - wę a tu brzuch.

5
 Klasz-czę w rę - ce: ram, tam, tam! I dzień do - bry mó - wię wam!

Skarby Ziemi

1. Posłuchajcie, czy słyszycie?
 To kasztany – ram, pam, pam!
 Zapraszają do zabawy,
 na dzień dobry grają wam.
 Ref. Ram, pam, pam! Ram, pam, pam! } bis
 Na dzień dobry grają wam.

2. Posłuchajcie, czy słyszycie?
 To orzechy – ram, pam, pam!
 Zapraszają do zabawy,
 na dzień dobry grają wam.
 Ref. Ram, pam, pam...

3. Posłuchajcie, czy słyszycie?
 To kamienie – ram, pam, pam!
 Zapraszają do zabawy,
 na dzień dobry grają wam.
 Ref. Ram, pam, pam...

muzyka i słowa: Barbara Tartanus

1. Po-słu - chaj - cie, czy sły - szy - cie? To kasz - ta - ny, ram, pam, pam!

3
 Za - pra - sza - ją do za - ba - wy, na dzień do - bry gra - ją wam.

5
 Ram, pam, pam, ram, pam, pam! Na dzień do - bry gra - ją wam.

7
 Ram, pam, pam, ram, pam, pam! Na dzień do - bry gra - ją wam.

Krecik

1. Krecikiem jestem małym,
lecz mocne łapy mam.
Wykopię korytarze,
pod ziemią, właśnie tam.

Ref. Wędruję labiryntem,
tu prostych ulic brak.
Na górze zrobię kopczyk. } bis
Popatrzcie: to mój znak!

2. Głęboko pod korzeniem
mieszkanie swoje mam –
wygodne i ciepłutkie.
Nie wierzysz? Zobacz sam!

Ref. Wędruję labiryntem...

muzyka i słowa: Barbara Tartanus

1. Kre - ci - kiem jes - tem ma - łym, lecz mo - cne ła - py mam. Wy -

3 ko - pię ko - ry - ta - rze, pod zie - mią, właś - nie tam. Wę -

5 dru - ję ła - bi - ryn - tem, tu pro - stych u - lic brak. Na

7 gó - rze zro - bię kop - czyk. Po - patrz - cie: to mój znak! Na

9 gó - rze zro - bię kop - czyk. Po - patrz - cie: to mój znak!

Rysunek misia

1. Misia łatwo się rysuje,
to po prostu kilka kółek.

Ref. Bara-bam, bara-bam,
misia narysuję wam.
Bara-bam, bara-bam,
misia narysuję wam.

2. Najpierw głowa, potem brzuszek,
cztery łapy, para uszek.

Ref. Bara-bam, bara-bam...

3. Oczka dwa i nosek mały,
uśmiech, misiu, masz wspaniały!

Ref. Bara-bam, bara-bam...

muzyka: Barbara Tartanus

słowa: Beata Szurowska

Samochody

1. Po ulicy, w obie strony
jadą szybko samochody,
głośno trąbią i skręcają,
bo zielone światło mają.

Ref. Wolniej, proszę! Hola! Hola!
Właśnie idę do przedszkola! } bis

2. Roześmiane autobusy
wszystkim robić chcą psikusy,
burczą, warczą i mrugają,
na wycieczkę zapraszają.

Ref. Wolniej, proszę...

muzyka i słowa: Renata Szczypior

1. Po u - li - cy, w o - bie stro - ny ja - dą szy - bko sa - mo -
cho - dy, gło - śno trą - bią i skre - ca - ją,
bo zie - lo - ne świa - tło ma - ją. Wo - lnij, pro - szę!
Ho - la! Ho - la! Wła - śnie i - dę do przed - szko - la!
Wo - lnij, pro - szę! Ho - la! Ho - la! Właś - nie i - dę do przed - szko - la!

W starym ogrodzie

1. W starym ogrodzie, starym, że ho, ho,
na wielkim drzewie rośnie gruszek sto!

Ref. Jak ładnie poproszę, to złocista gruszka
spadnie prosto z drzewa do mego fartuszka. } bis

2. W starym ogrodzie, starym, że ho, ho,
na wielkim drzewie rośnie jabłek sto!

Ref. Zaproszę do tańca czerwone jabłuszka,
niech szybko wpadają do mego fartuszka. } bis

muzyka i słowa: Renata Szczypior

1. W sta-rym o - gro - dzie, sta-rym, że ho, ho, na wiel - kim drze - wie

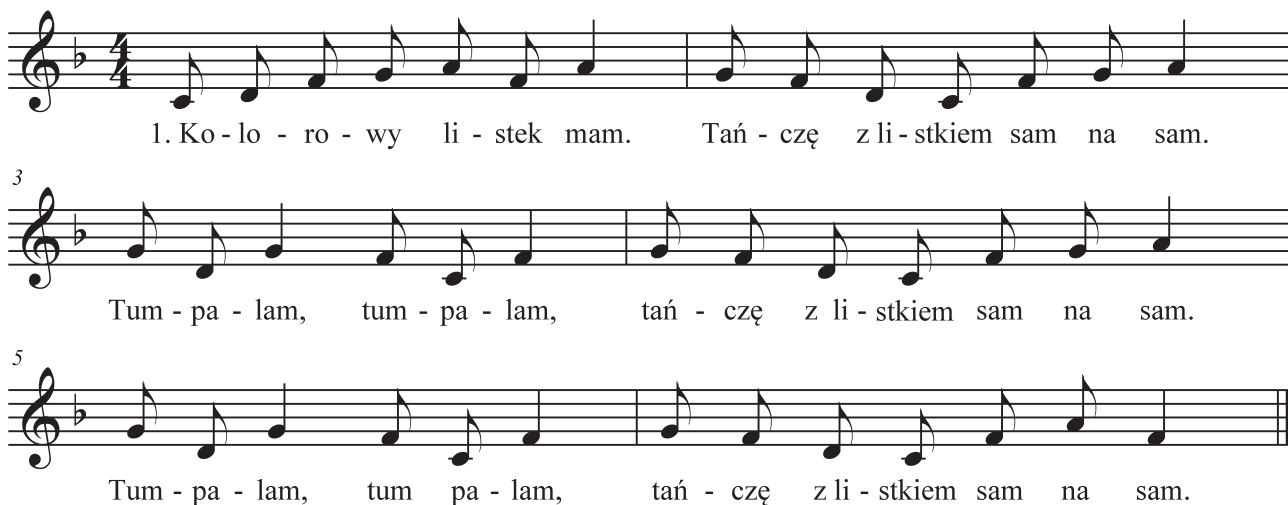
roś - nie gru - szek sto! Jak ła - dnie po - pro - szę, to zło - cis - ta grusz - ka

spad - nie pros - to z drze - wa do me - go far - tusz - ka.

Taniec z listkiem

1. Kolorowy listek mam,
tańczę z listkiem sam na sam.
Tum-pa-lam, tum-pa-lam, } bis
tańczę z listkiem sam na sam.
2. On wiruje, a z nim ja,
cudna jest zabawa ta.
Tra-lala, tra-lala, } bis
cudna jest zabawa ta.
3. Nagle listek w górę, hop!
Jaki piękny jego lot.
Hop, hop, hop! Hop, hop, hop! } bis
Jaki piękny jego lot.
4. Listek upadł, leży tu
i układa się do snu.
Lili-lu, lili-lu } bis
i układa się do snu.

muzyka i słowa: Barbara Tartanus

1. Ko - lo - ro - wy li - stek mam. Tań - czę z li - stkiem sam na sam.

3 Tum - pa - lam, tum - pa - lam, tań - czę z li - stkiem sam na sam.

5 Tum - pa - lam, tum pa - lam, tań - czę z li - stkiem sam na sam.

Piosenka o czterech żywiołach

Ref. Zapraszamy wszystkie dzieci
do naszego koła,
do zabawy przy piosence
o czterech żywiołach.

1. Ziemia jest okrągła
i wciąż się obraca;
to właśnie dlatego
dzień po nocy wraca.

Ref. Ziemia kręci się wesoło,
ogień podskakuje,
woda płynie, płynie, płynie,
a wiatr pogwizduje.

2. Ogień zagotuje
wodę na herbatę
i ogrzeje zimą
małą, górską chatę.

Ref. Ziemia kręci się wesoło...

3. Płynie woda w rzece
i w leśnych strumieniach,
jesienią jest deszczem,
zimą w śnieg się zmienia.

Ref. Ziemia kręci się wesoło...

4. Powietrze to wietrzyk,
co rozgania chmury.
Jak wieje za mocno,
szaleją wichury.

Ref. Ziemia kręci się wesoło...

muzyka: Paulina Zajkowska

słowa: Renata Szczypior

The musical score is written on a single staff with a treble clef and a key signature of one sharp (F#). The time signature is common time (C). The melody consists of eighth and quarter notes. The lyrics are written below the staff, aligned with the notes. The score is divided into measures by vertical bar lines. Measure numbers 3, 5, 7, 9, and 11 are indicated at the beginning of their respective lines.

Za - pra - sza - my wszy - stkie dzie - ci do na - sze - go ko - ła,
do za - ba - wy przy pio - sen - ce o czte - rech ży - wio - łach.
1. Zie - mia jest o - krą - gła i wciąż się o - bra - ca;
to właś - nie dla - te - go dzień po no - cy wra - ca.
Zie - mia krę - ci się we - so - ło, o - gień pod - ska - ku - je,
wo - da pły - nie, pły - nie, pły - nie, a wiatr po - gwi - zdu - je.